

28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940: ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ...

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΤΡΩΝ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ * Σελ..16

ΙΤΑΛΟΕΛΛΗΝΕΣ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑΣ

Του Παναγιώτου Σ. Μαρτίνη, Δρ. Θ. * Σελ.4

Τα ονομαστήρια του Ηγουμένου
π. Αρτεμίου Αργυρόπουλου
ΣΕΛΙΔΑ 7

Εορτάζει σήμερα ο Ιερός
Ναός του Αγίου Δημητρίου
Πατρών

Εορτάζει σήμερα η Αγία μας Εκκλησία την
Ιερά Μνήμη του Αγίου Δημητρίου του
Μυροβλύτου. Επίκεντρο του εορτασμού για
την Ι.Μ. Πατρών, ο περικαλλής Ιερός Ναός
του Αγίου στην άνω πόλη. Στην Θεία
Λειτουργία προεξάρχει ο Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

1700 χρόνια από το «Διάταγμα» των Μεδιολάνων

Του ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΕΛΙΔΑ 13

Η εορτή του Αγίου Γερασίμου στη Πάτρα

ΣΕΛΙΔΑ 18

Ιεροθεός μητροπούλος Ο πρωτοπόρος Ιεράρχης (110 χρόνια από την κοίμησή του)

Του Κ. Ιωάννου Φ. Αθανασοπούλου * Σελίδα 17

«ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΑ 2013»

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΠΑΤΡΩΝ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
* Σελίδα 3

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 1940-41

Γράμματα από το Μέτωπο

Του Σταύρου Ιντζεγιάννη * Σελίδες 10-11

Ξεκινούν οι εργασίες στη Διακίδειο Σχολή Λαού

Το ερχόμενο Σάββατο 2 Νοεμβρίου ξεκινούν οι εργασίες για τη περίοδο 2013-14 στη Διακίδειο Σχολή Λαού Πατρών, με Αγιασμό και κατόπιν θα ακολουθήσει ομιλία από τον Ιεροκήρυκα του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού της Ευαγγελιστρίας, Πανοσιολογίωτο Αρχιμανδρίτη π. Αμβρόσιο Γκουρβέλο.

Αναλυτικά το πρόγραμμα του διμήνου έχει ως εξής:

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ώρα 7 μ.μ.

2-11-2013 Σάββατο: Έναρξη εργασιών περιόδου 2013-2014. Μετά τον Αγιασμό θα ομιλήσει ο Πανοσιολογίωτος Αρχιμανδρίτης κ. **Αμβρόσιος Γκουρβέλος**, με θέμα: «Σκέψεις στην παραβολή του πλουσίου και του πτωχού Λαζάρου».

6-11-2013 Τετάρτη: Ο κ. **Σταύρος Ιντζεγιάννης**, λογοτέχνης, συγγραφέας, με θέμα: «Η Ελληνίδα στους Εθνικούς αγώνες – Η γυναίκα της Πίνδου».

9-11-2013 Σάββατο: Ο κ. **Ηρακλής Καλλέργης**, ομότ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πατρών, με θέμα: «Πνευματικός και Τεχνικός πολιτισμός».

13-11-2013 Τετάρτη: Ο κ. **Ανδρέας Παναγιωτόπουλος**, ιατρός, Δήμαρχος Δυτικής Αχαΐας, με θέμα: «Η εθνική μας κληρονομιά στο ΤΑΙΠΕΔ».

16-11-2013 Σάββατο: Μουσική εκδήλωση, με θέμα: «Βυζαντινή Οκταηχία και Μουσική Παράδοση» (εκδήλωση «Πρωτοκλητείων»).

20-11-2013 Τετάρτη: Ο κ. **Κων/νος Χρυσανθόπουλος**, ομότ. Καθηγητής Παθολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Λοιμωξιολόγος, με θέμα: «Εναλλακτική Ιατρική: Μύθοι και Πραγματικότητα».

23-11-2013 Σάββατο: Ο κ. **Πάυλος Μαρινάκης**, δικηγόρος, συγγραφέας, με θέμα: «Κων/νος Καρτάλης, η χαμένη ελπίδα».

27-11-2013 Τετάρτη: Ο κ. **Θεόδωρος Λουλούδης**, εκδότης και Διευθύνων Σύμβουλος της εφημερίδας «Πελοπόννησος», με θέμα: «Αρχαϊκή Ορθόδοξη βιβλιογραφία».

α».

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ώρα 7 μ.μ.

4-12-2013 Τετάρτη: «Μνήμη Κώστα Ν. Τριανταφύλλου. Είκοσι χρόνια από την έκδοση του τιμητικού του τόμου». Ομιληταί οι κ.κ. **Αγαμέμνων Τσελίκας**, φιλόλογος, παλαιογράφος, **Χρίστος Μούλιας**, δικηγόρος, συγγραφέας, **Κων/νος Πανίτσας**, οικονομολόγος, συγγραφέας και **Λεωνίδας Σωτηρόπουλος**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών.

7-12-2013 Σάββατο: Ο κ. **Βασίλειος Αναστασόπουλος**, Καθηγητής τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών, με θέμα: «Φυσική και τεχνολογία στο υπέρυθρο φως».

11-12-2013 Τετάρτη: Μνήμη Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος (13-12-1943). Ομιλητής ο κ. **Γεώργιος Λαζουράς**, δικηγόρος, Δήμαρχος Καλαβρύτων, με θέμα: «Η διεκδίκηση των γερμανικών αποζημιώσεων».

14-12-2013 Σάββατο: Ο κ. **Ξενοφών Παπαευθυμίου**, μουσειολόγος, συντηρητής έργων τέχνης, με θέμα: «Διάσωση και ανάδειξη της Βιομηχανικής Κληρονομιάς της Πάτρας».

18-12-2013 Τετάρτη: Ο κ. **Δημήτριος Καρδαμάκης**, ακτινοθεραπευτής, ογκολόγος, Καθηγητής τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών, με θέμα: «Το Ελληνικό πανεπιστήμιο στη δύνη των σύγχρονων προκλήσεων».

21-12-2013 Σάββατο: Ο Αιδεσιμολογ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. **Νικόλαος Σκιαδαρέσης**, με θέμα: «Ο Χριστός ήλθε πληρώσαι πάσαν δικαιοσύνην».

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΓΛΥΚΑΔΟΣ

Μέσα σε εορταστικό κλίμα τελέστηκε ο Αγιασμός ενάρξεως των Κατηχητικών Μαθημάτων της ενορίας του Αγίου Ανδρέου Εγλυκάδος. Πλήθος παιδιών όλων των ηλικιών προσήλθαν με χαρά στο Πνευματικό Κέντρο της ενορίας να λάβουν την ευλογία της Εκκλησίας προκειμένου να ενισχυθούν πνευματικά στον αγώνα τους για τις σχολικές εργασίες των, αλλά και τις Κατηχητικές ευκαιρίες των.

Οι Κατηχητές και οι Κατηχήτριες δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους για να διαπλάσουν τα παιδιά με το ευ ζην. Ο π. **Κων/νος Αθανασόπουλος** ως υπεύθυνος των Κατηχητικών Ομάδων, απευθυνόμενος στους παρευρισκόμενους ευχήθηκε καλή καρποφορία, φωτισμό και να γίνουν όλοι παιδιά του Χριστού, φωτεινά και ευλογημένα. Ευχαρίστησε δε τους γονείς που εμπιστεύονται τα παιδιά τους στην Αγία μας Εκκλησία.

Κάθε Σάββατο οι αίθουσες του Ναού κατακλύζονται από τους νέους της ενορίας, όπου το πρόγραμμα περιλαμβάνει - εκτός από την κατήχηση - εκμάθηση Η/Υ, επιτραπέζια παιχνίδια, διοργανώνονται εόρτιες εκδηλώσεις, εκδρομές, ενώ δίδονται διάφορα εποικοδομητικά δώρα ως ευλογία.

* ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ 8-11 Μ.Μ. ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΕΚΑΔΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Έμπειρη Νηπιαγωγός παραδίδει μαθήματα σε μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου

Νηπιαγωγός πτυχιούχος Παιδαγωγικού τμήματος Πανεπιστημίου Πατρών με εμπειρία παραδίδει μαθήματα σε μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου αναλαμβάνει την καθημερινή μελέτη καθώς και τη δημιουργική απασχόληση - φύλαξη νηπίων.
Τηλ. επικοινωνίας: 6992 985231.

Κάθε που πάω στα Γιάννενα, δεν ξέρω πως μα έτσι σαν κάτι με σπρώχνει, να τραβήξω βόρια να ανάψω ένα κερί, να κάνω ένα τρισάγιο στον τάφο της γιαγιάς της Λαμπρινής, της Λάμπρης. Αν βέβαια τον βρω καθώς θα είναι παραχωμένος –ποιος ξέρει - ανάμεσα σε πουρνάρια πάνω στο ύψωμα της φοβερής Γκραμπάλας κοντά στο γιό της τον Σωτήρη. Τον Ράκια καθώς τον έλεγε.

Ακόμα, δεν είμαι σίγουρος αν αληθινά τη γνώρισα ή ήταν φαντασία μου, από εκείνες που γεννά ο φόβος σε νυχτωθείς πάω-ρα, σε ξένο άγριο, αφιλόξενο τόπο γεμάτων από μνήμες μαχών. Με πτώματα να χάσκουν τα ξεδοντιασμένα τους στόματα και τ' άδεια τους μάτια ή με τα χέρια τους κοκαλωμένα σε σκουριασμένες ξιφολόγχες.

Το 1954 πρέπει να 'ταν. Αρχές Νοέμβρη. Είχα ξεμοναχιαστεί αργοπορημένος στο γκρίζο σούρουπο, καθώς με τον τοπογραφικό ουλαμό της Μεραρχίας σημάδευαμε μελλοντικούς στόχους σε πιθανό πόλεμο.

Είχα αλαργέψει και γύριζα να μαζέψω τα γωνιόμετρα, όταν τα πόδια μου καρφώθηκαν και ο τρόμος μου κροτάλισε τα δόντια. Άνθρωπος ήταν ή η φαντασία μου;

Πενήντα βήματα μακριά μου, ένα αλλόκοτο πλάσμα, μ' ένα κερί κι ένα θυμιατό προχωρούσε αριστερά μου λιβανίζοντας.

Θυμάμαι που προσπάθησα να φωνάξω μα δεν έβγαίνε φωνή απ' το στόμα μου.

- Άλτ τις εί;

Έπιασα το φυλαχτό της μάνας μου στον κόρφο μου. Ιησούς Χριστός νικά κι όλα τα κακά σκορπά..

- Άλτ τις εί;

Σουτ έκανα η γριά. Σιγά. Ακούν οι πεθαμένοι.

Αναμαλλιασμένη με το κεφαλομάντηλο ριγμένο στα κάτωσπρα μαλλιά της φόραγε ένα παλιό ξεθωριασμένο μαυροφούστανο.

- Σιγά. Σιγά. Ακούν οι πεθαμένοι, θα ξυπνήσουν.

Μού 'δινε κουράγιο το φυλαχτό στη χούφτα μου ή κάτι με μαγνητίζει και μ' έσερνε κοντά τα...

- Τι θες εδώ πάνω, τη ρώτησα;

Παραμέρισε ένα πουρνάρι κι ανάμεσα σε δυο κοτρόνες μου 'δειξε ένα ξύλινο σταυρό ξεχαρβαλωμένο όπως και δαύτη.

Εδώ έπεσε –είπε. Τον έθαψα με τα χέρια μου. Άρπαξε μια πελώρια πέτρα με μια υπερφυσική δύναμη και την κύλησε στη κατηφόρα. Ουστ Ιταλιάνοι. Ουστ. μωρέ. Αέρα. Ράκια μ' ακούς; Ζήτη η Ελλάδα.

Η σκηνή ήταν ανατριχιαστική. Μέσα στο γκρίζο σύ-θαμπο γονατιστοί με τη γριά ψέλναμε τη Υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια. κρατώντας αναμμένα κεριά..

Ουστ Ιταλιάνοι –ξαναφώναξε η γριά κι άρχισε να πετροβολάει. Αέρα μωρέ. Αέρα!

Την πήρα από το χέρι και την κατέβασα σιγά –

σιγά στη δημοσιά.

Πως τον βρήκες - τη ρώτησα.

- Ήμουνα μαζί του στην αντεπίθεση –μου διηγήθηκε. Κι άλλες μανάδες μαζί. Απάνω που ξαναπήραμε το ύψωμα τον θέρισε ένας φρατέλος κοκορόφτερος με το μυδράλιο.

- Κι εσύ τι έκανε εκεί πάνω;

- Κυνήγαγα τους Ιταλούς. Με τις κοτρόνες. Ευχή και κατάρα έχω αφήσει να με

θάψουν εδώ πάνω.Δίπλα στον Ράκια μου.

Όταν διηγήθηκα το βράδι τη σκηνή στον λοχαγό, έβαλε τα γέλια. Άντε ρε

αλαφροϊσκωτε!!

Το ίδιο και ο συνταγματάρχης στο σύνταγμα που έγινε κουβέντα. «Επρόκειτο –είπε- περί οπτασίας λόγω των αναμνήσεων των ενδόξων ημερών και της 28 Οκτωβρίου ιδιαιτέρως».

Το περίεργο είναι πως ούτε στο χωριό ή εκεί γύρω οι χωριανοί ήξεραν καμιά τέτοια γυναίκα.

- Φάντασμα θα είδες είπαν και γέλασαν. Όμως εγώ είμαι σίγουρος. Την είδα. Την άγγιξα τη γιαγιά τη Λάμπρη. Κι αν πάω και ψάξω κάτω από τις κοτρόνες θα βρω ανάμεσα στα πουρνάρια τον ξύλινο σταυρό. Κι αν βάλω τις φωνές Ούστ μωρέ Ιταλιάνοι, σίγουρα ο τόπος θα αντιφωνήσει τη φωνή της Ούστ μωρέ Ούστ. Αέρα-Αέρα!

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ
8259

Ο Εκκλησιολόγος

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος

Μαραγκοπούλου 5 - Τ.Κ. 26331 - ΠΑΤΡΑ

τηλ.& FAX: 2610 / 222392 και 341515

E-mail: alexkoll@otenet.gr

& ekklesiologos@gmail.com

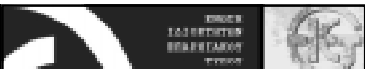
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ιδιώτες - Ελλάδα 50 ευρώ

Ευρώπη 100 ευρώ

Αμερική, Ασία, Αυστραλία, Αφρική 200 ευρώ

Μέλος της:

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΑΠΟ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Τραχανάς, Χυλοπίτες, Λαζάνια, Γλυκά του Κουταλιού, Μέλι, Χειροποίητα Λικέρ Αγιορείτικες Ιαματικές Αλοιφές, Κρασί, Τσίπουρο, Μπαχαρικά, Βότανα, Παρθένο Ελαιόλαδο, Παραδοσιακά Γλυκά, Χειροποίητα Σαπούνια, Ψωρία

Παρασκευή Ε. Θεοδωράτου

Ερμού 90 (έναντι Αστυνομικού), Πάτρα - τηλ.: 2610 223869

κιν.: 6975103295, e-mail: paratheod@yahoo.gr

«ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΑ 2013»

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΠΑΤΡΩΝ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ενώ ετοιμαζόμαστε να εισέλθουμε στον μήνα Νοέμβριο, κατά τον οποίο εορτάζεται η ιερά μνήμη του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου, προσά- του και πολιούχου των Πατρών, παρουσιάζομε το Πρόγραμμα των Εκδηλώσεων, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν καθ' όλο τον μήνα προς τιμήν του Αγίου Ενδόξου Αποστόλου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου.

Πρόκειται για τα γνωστά «Πρωτοκλήτεια», τα οποία πλέον έχουν καταστή θεσμός για την πόλη μας και την Ιερά Μητρόπολή μας και που κατά τα τελευταία έτη έχουν αναβαθμισθή, τα έχει αγκαλιάσει σύμπας ο Πατριακός Λαός και όχι μόνο, και μέσω αυτών των Εκδηλώσεων προβάλλεται η Ορθόδοξη πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά και ζωή της Ιεράς Αποστολικής Μητροπόλεως και πόλεως των Πατρών.

Στα εφετινά «Πρωτοκλήτεια», εκτός των άλλων Εκδηλώσεων, έχομε εντάξει και τις παρακάτω σημαντικές:

* Προβολή του ταξιδιού μας στην Ρωσία, όπου μεταφέραμε τον Σταυρό του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου προς ευλογία και αγιασμό του Λαού της Ρωσίας, Ουκρανίας και Λευκορωσίας, με την ευκαιρία της συμπλήρωσεως 1025 ετών από την Βάπτιση των Ρως στον Δνείπερο ποταμό. Η μεταφορά του Σταυρού στην Ρωσία πραγματοποιήθηκε μετά από αίτημα του Πα-

τριάρχου Μόσχας και έγκριση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

* Ειδική Εκδήλωση προς τιμήν των Πεσόντων και δη των Αχαιών στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913, με την ευκαιρία της συμπλήρωσεως εκατό ετών από τους νικηφόρους και ενδόξους εκείνους αγώνες, κατά τους οποίους οι Έλληνες, με τις θυσίες τους και με το αίμα τους, ελευθέρωσαν τα εδάφη της Ελληνικής Βορείου Ελλάδος.

* Σημειώνομε ιδιαίτερως, ότι διοργανώνεται από την τοπική μας Εκκλησία μεγάλη συναυλία φιλανθρωπικού χαρακτήρα με τον Μουσικοσυνθέτη κ. Σταμάτη Σπανουδάκη, η οποία θα πραγματοποιηθή στο Κλειστό Γήπεδο του «Απόλλωνα» στην Περιβόλα, την Κυριακή 24 Νοεμβρίου το απόγευμα. Την εκδήλωση αυτή την πρότεινε η Νεολαία της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και εμείς την υιοθετήσαμε καθ' όσον αποτελεί μια πρωτοτυπία στο θεσμό και πιστεύομε ότι θα στεφθή με επιτυχία.

* Στα εφετινά «Πρωτοκλήτεια» εντάσσονται και οι Εκδηλώσεις, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στην Κύπρο, προς τιμήν του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου, όπου θα μεταφερθή προς ευλογίαν του Κυπριακού Ελληνισμού, η Χαριτόβρυτος Κάρα του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου. Η Αγία Κάρα θα τεθή εις προσκύνησιν στον μεγα-

λοπρεπή Ιερό Ναό της του Θεού Σοφίας στην Λευκωσία, όπου θα παραμείνη από τις 29 Οκτωβρίου έως 5 Νοεμβρίου.

Εμείς καθ' ον χρόνον θα προσκυνήται υπό των Αδελφών μας Κυπρίων, το ιερώτατο του Πρωτοκλήτου Λείψανο, θα επισκεφθούμε κατά την ωρισμένη ημέρα την φυλακισμένη Μονή του στην Καρπασία, όπου θα προσκυνήσουμε την αγία Εικόνα και θα ικετεύσουμε τον Άγιο, ώστε διά πρεσβειών του να επιλυθή το επί πλείστα έτη απασχολούν τον κόσμο ολόκληρο κυπριακό πρόβλημα.

Πιστεύω ότι όλοι οι φορείς ενωμένοι και όλος ο Πατριακός Λαός εν ενί στόματι και μια καρδιά θα δώσωμε διά μίαν εισέτι φορά μαρτυρία πίστεως στον αληθινό Θεό και θα σταθούμε με ιερό δέος και ευλάβεια πολλή ενώπιον του Σταυρού και του Τάφου του Αποστόλου μας και της μυριπνούς Κάρας του δεόμενοι υπέρ της πόλεως μας, υπέρ της Ορθόδοξου Πατρίδος μας και του σύμπαντος κόσμου.

Δημοσιεύοντες το Πρόγραμμα των Πρωτοκλητείων, σας προσκαλούμε όλους στις ιερές Τελετές και Εκδηλώσεις και είμεθα βέβαιοι, ότι με την παρουσία σας θα ομολογήσετε πίστη στον Ιησού Χριστό, αφοσίωση στην αγία μας Εκκλησία και αγάπη στην Πάτρα μας και την Ορθόδοξη Ελλάδα ολόκληρη.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ 29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΕΩΣ ΤΡΙΤΗ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΡΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013, ΩΡΑ: 7.00-10.00, ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ - ΕΝΑΡΞΗ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΩΝ

ΩΡΑ: 19.00, ΠΑΛΑΙΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΧΟΡΩΔΙΑ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 17.00, Ι. Ν. ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΓΛΑΥΚΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ. ΣΥΝΑΞΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ. ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 18.00, ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ. ΟΜΙΛΗΤΕΣ Ο ΣΕΒΑΣΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΑΙ Ο κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΧΟΛΕΒΑΣ.

ΩΡΑ: 21.00-00.30, ΠΑΛΑΙΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ. ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΚΥΡΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 9.00, ΔΙΑΚΙΔΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΛΑΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΚΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ "ΠΑΝΥΜΝΗΤΟΣ" ΜΕ ΘΕΜΑ: "ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΟΚΤΑΝΧΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ"

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 19.00, ΔΙΑΚΙΔΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΛΑΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ ΙΕΡΟΨΑΛΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ & ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ "ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ" ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ (ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ) ΦΙΛΟΘΕΪΟΥ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 7.00-9.00, ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, 9.30-13.30 ΕΙ-

ΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΑΛΑΙΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΞΗ - ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: "Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΣΗΜΕΡΑ".

ΩΡΑ: 18.00 ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ-

ΤΙΚΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 18.00, ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΤΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 21.00-00.30 ΠΑΛΑΙΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 10.00, ΕΞΟΔΟΧΕΙΟ "ΑΣΤΗΡ" ΦΟΡΟΥΜ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΟΛΥ-ΣΥΝΕΔΡΙΟ). ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Ι.Μ. ΠΑΤΡΩΝ. ΘΕΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ: "ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΒΙΩΣΟΥΜΕ. ΤΙ ΛΕΜΕ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ΓΙΑ ΜΕΜΟΝ ΤΟΥΣ".

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 18.00, ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΕΟΡΤΗΣ ΑΧΑΙΩΝ ΑΓΙΩΝ. ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ. ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΣΑΝΤΩΝ

ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΣΤΑ Α.Ε.Ι. ΚΑΙ Α.Τ.Ε.Ι.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 7.00-10.30, ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. ΚΗΡΥΓΜΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ. ΛΙΤΑΝΕΥΣΙΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΡΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ.

ΩΡΑ: 19.00 ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΟΛΑ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ Ι.Μ. ΠΑΤΡΩΝ. ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΤΑΜΑΤΗ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 7.00-10.00 ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ, ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 18.00, ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 18.00, ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΜΕΓΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

ΩΡΑ: 22.00-01.30 ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 7.00-11.00 ΝΕΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΟΡΘΡΟΣ. ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ. ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ. ΛΙΤΑΝΕΥΣΙΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΡΑΣ & ΙΕΡΑΣ ΕΙΚΟΝΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 ΩΡΑ: 8.30, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ: "ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΖΩΗΣ..."

ΙΤΑΛΟΕΛΛΗΝΕΣ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑΣ

Είδαμε στο προηγούμενο άρθρο μας το ελληνορθόδοξο παρελθόν της μεσημβρινής Ιταλίας και την άμεση σχέση της με την ανατολική - βυζαντινή παράδοση. Αυτή τη σχέση δεν μας την πιστοποιούν μόνον οι γραπτές μαρτυρίες, τα ερείπια των ναών, μονών, σκητών και ασκηταρίων, αλλά και το πλήθος των αγίων, αφού, όπως αναφέρθηκε, «η βυζαντινή Ιταλία υπήρξε κοιτίς αγίων» (Αιμιλιανός Σιμωνοπετρίτης). Οι πιο πολλοί υπήρξαν κτήτορες μονών και λαυρών, ασκητές και ερημίτες. Από τον 9^ο αιώνα και μετά, και μέχρι τον 12^ο αι., έχουμε «μια πλημμυρίδα ελληνο-καλαβρών - σικελών αγίων».

Δυστυχώς, οι πολλοί από τους «Βίους» αυτών των αγίων χάθηκαν. Άλλωστε οι πιο πολλοί ήσαν τοπικοί άγιοι, συνδεδεμένοι με τον τόπο ζωής και δράσης τους, γι' αυτό ούτε και στο ρωμαϊκό μαρτυρολόγιο αναφέρονται. Στα ορθόδοξα συναξάρια υπάρχουν μόνο περί τους δέκα, επειδή η Ορθόδοξη Εκκλησία ήταν επιφυλακτική στην επίσημη αναγνώρισή τους λόγω μη επαρκών στοιχείων. Πολλοί απ' αυτούς τους «Βίους» βρίσκονται διάσπαρτοι σε βιβλιοθήκες της Δύσης (Βατικανού, Παρισιών, Μεσσήνης), καθώς και σε μονές (Grottaferrata). Παραμένουν οι πιο πολλοί ανέκδοτοι σε διάφορους κώδικες και λατινικές μεταφράσεις. Επίσης, με την εξαφάνιση των μονών λησμονήθηκαν και οι γιορτές των αγίων, αφού η μνήμη τους ήταν συνδεδεμένη με την ύπαρξη και τη λειτουργία κάποιων μονής. Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο άρθρο, ο Πέτρος Ροδοτάς, επίσκοπος των Ελληνορθόδοξων Καθολικών της Καλαβρίας, στο δίτομο έργο του, «Περί της προελεύσεως του ελληνικού ρυθμού στην Ιταλία» κάνει λόγο για την ύπαρξη 1.500 ελληνικών μοναστηριών στο βασίλειο της Νεάπολης και συγχρόνως δίνει ένα μακρύ κατάλογο από 76 έλληνες αγίους της Κ. Ιταλίας (Καλαβρίας και Σικελίας).

Στη συνέχεια θα παραθέσουμε ένα μικρό «συναξάρι» με τους «Βίους» των πιο ονομαστών Καλαβρών - Σικελών αγίων, πολλοί από τους οποίους σχετίζονται και με την «καθ' ημάς Ανατολήν» και βρίσκονται στα ορθόδοξα συναξάρια.

1. Άγιος Μεθόδιος, Πατριάρχης Κων/πόλεως, ο Ομολογητής (8^{ος} αι.)

Γεννήθηκε στις Συρακούσες της Σικελίας το 789 μ.Χ. Σύντομα βρέθηκε στην Κων/πολη, όπου διακρίθηκε για τους αγώνες του κατά της Εικονομαχίας. Όταν στις 11 Μαρτίου του 843 μ.Χ. συνεκλήθη η ενδημούσα Σύνοδος στην Κων/πολη για την οριστική αναστήλωση των αγίων εικόνων, τότε «κοινή ψήφω κλήρου και λαού ανεβίβασαν αυτόν εις τον Οικουμενικόν θρόνον». Σύγχρονος καθολικός αγιολόγος αναφέρει: «Μεταξύ των μεγαλύτερων Ιταλοελλήνων αγίων, που έχουν τιμήσει την παγκόσμια Εκκλησία, προβάλλει η μορφή του Αγίου Μεθοδίου, διακεκριμένου Πατριάρχη Κων/πόλεως, ομολογητή της πίστης και φύλακα της Ορθοδοξίας». **Η μνήμη του τιμάται στις 14 Ιουνίου.**

2. Άγιος Αθανάσιος, επίσκοπος Μεθώνης (9^{ος} αι.)

Γεννήθηκε στην Κατάνη της Σικελίας. Το «Βίο» του έγραψε ο άγιος Πέτρος, επίσκοπος Άργους (10^{ος} αι.). Σύμφωνα με το βιογράφο του, οι γονείς του Αθανασίου, ένεκα των επιδρομών των Σαρακηνών, αναγκάζονται να μεταναστεύσουν «ματά του σφετέρου παιδός» στην Πελοπόννησο και να εγκατασταθούν «εις τας Παλαιάς Πάτρας». Ο Αθανάσιος γύρω στο 840 πρέπει να έγινε μοναχός και ηγούμενος μονής. Πιθανολογείται ότι αυτή η μονή είναι του Γηροκομείου της Πάτρας.

Περί τα μέσα του 9^{ου} αι. έλαβε και το βαθμό του επισκόπου από τον Μητροπολίτη Πατρών Σάββα. Ως επίσκοπος Μεθώνης, ο Αθανάσιος, εγκωμιάζεται ιδιαίτερα από το βιογράφο του, ως «ασθενούσιν ιατρός», «γυμνητεύουσι σκεπαστής», «πεινώσι τροφή», «θλιβομένοις παραψυχή», «πατήρ ορφανοίς» και «χρηρών υπερασπιστής».

Η μνήμη του τιμάται στις 10 Δεκεμβρίου.

3. Όσιος Ιωσήφ ο Υμνογράφος (9^{ος} αι.)

«Η καλλικέλαδος αηδών της Εκκλησίας και ο πολυγραφότερος των εκκλησιαστικών ποιητών», γεννήθηκε στις Συρακούσες της Σικελίας πιθανότατα το 816 μ.Χ. Νωρίς βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου εκάρη μοναχός και αργότερα «και την του πρεσβυτέρου χειροτονίαν δέχεται». Στη 2^η περίοδο της Εικονομαχίας (813-842) έδωσε πολλές μάχες, με το φίλο του άγιο Γρηγόριο Δεκαπολίτη (+20 Νοεμβρίου), υπέρ των αγίων εικόνων. Γύρω στα 850 ίδρυσε δικό του μοναστήρι και ασχολήθηκε πλέον με την άσκηση και τη συγγραφική λειτουργικών ύμνων. Κατά τον άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη, «Άριστος και πολυγραφώτατος μελωδός...εστάθη ο θεός ούτως Ιωσήφ ο υμνογράφος...η καθ' εκάστην ημέραν εν τη Εκκλησία ψαλλομένη Οκτώηχος...ήτις ονομάζεται Παρακλητική... τούτου του θείου ανδρός εστί πόνημα». Συνέθεσε, επίσης, πλήθος ασματικών κανόνων, «οίτινες τετυπωμένοι εισίν εν τοις Μηναίοις».

Τιμάται στις 3 Απριλίου.

4. Όσιος Ηλίας ο Σπηλαιώτης, ο Καλαβρός (9^{ος} αι.)

Γεννήθηκε στο Ρήγιο της Καλαβρίας περί το 864 μ.Χ. Θα επισκεφτεί τη Ρώμη, για να προσκυνήσει τους τάφους των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου. Στη Ρώμη, σύμφωνα με το «Βίο» του «κλείστηκε... μέσα σ' ένα μικρό οικίσκο, όπου κακοπαθούσε κι έλειωνε το σώμα με πείνα και δίψα, με ψύχος και γυμνότητα... ώστε από την υπερβολική κακουχία και τα θερμά δάκρυα... να μοιάζει με σκιά θανάτου». Όταν επέστρεψε στο Ρήγιο, υποτάχτηκε σ' ένα γέροντα ευσεβή και ασκητικό, τον όσιο Αρσένιο. Θα τον ακολουθήσει στην Πάτρα, όταν προεΐδαν την επικείμενη επίθεση των Σαρακηνών. Στην πόλη του Πρωτοκλήτου έμειναν οκτώ χρόνια και απέκτησαν μεγάλη φήμη για την ασκητική τους βιοτή και τις ιασεις που επιτελούσαν. Όταν επέστρεψε στην Καλαβρία, μετά τον θάνατο του γέροντά του Αρσενίου, αποσύρθηκε σ' ένα σπήλαιο, κοντά στο χωριό Μελικουκκά Ν.Δ. της Καλαβρίας. Αυτό το σπήλαιο θα μεταβληθεί σε λαύρα με πλήθος μοναχών. Απ' αυτό το σπήλαιο έλαβε την προσωνυμία «Σπηλαιώτης».

Ο Όσιος Ηλίας ο Σπηλαιώτης κοιμήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου του 960 μ.Χ.

Του Παναγιώτου Σ. Μαρτίνη, Δρ. Θ.

5. Όσιος Νείλος, ο Καλαβρός (10^{ος} αι.)

Θεωρείται η μεγαλύτερη και σπουδαιότερη αββαδική μορφή της Καλαβρίας κατά τον 10^ο αιώνα. Γεννήθηκε περί το 910 στο Ρουσιάνο (Ροσάνο) της Καλαβρίας. Σε ηλικία 30 περίπου ετών εγκατέλειψε τα εγκόσμια και ήλθε στην περιοχή του όρους Μερκουρίου, που εθεωρείτο ό,τι σ' εμάς το Άγ. Όρος, με σκοπό να γίνει μοναχός. Εδώ ο Όσ. Νείλος έζησε πρώτα ως κοινοβιάτης και ως σπηλαιώτης στη σκήτη του αρχαγγέλου Μιχαήλ. Ίδρυσε πολλές μονές, όπως αυτή στο Ροσάνο, όπου παρέμεινε 25 χρόνια. Δεν δέχτηκε ποτέ να γίνει ηγούμενος, αλλά «...ετέρω το της ηγουμενίας όνομα...ενεχειρίζεν».

Σε ηλικία 70 ετών θα έλθει με τη συνοδεία του στην Κάπουα της Καμπανίας και θα εγκατασταθεί στο μοναστήρι του αρχιστρατήγου Μιχαήλ, το καλούμενο Βαλεκούκιο, που του παραχώρησαν οι βενεδικτινοί μοναχοί της μονής του αγίου Βενεδίκτου στο όρος Montecassino.

Τέλος, περί το 1004 έρχεται στη Ρώμη, όπου στην περιοχή Τουσκουλάνο έθεσε τα θεμέλια για την ανέγερση της μονής της Κρυπτοφέρρης, που θα ολοκληρώσει ο συμπατριώτης και μαθητής του, ο όσ. Βαρθολομαίος ο Νέος.

Στις 26 Σεπτεμβρίου του 1004 ο Όσ. Νείλος «... προς ον ηγάπησε Κύριον εκδημεί».

6. Όσιος Φαντίνος ο Νέος, ο Καλαβρός (10^{ος} αι.)

Άγνωστος ο τόπος που γεννήθηκε, ίσως στα βόρεια της Καλαβρίας, γύρω στο 902 μ.Χ. Στη λαύρα του οσ. Ηλίου του Σπηλαιώτη θα καρεί μοναχός. Για 18 χρόνια θα ζήσει ως ερημίτης ασκώντας το άθλημα του «βοσκού» κι αυτό του «δια Χριστόν» σάλου. Υπήρξε ακόμη κτήτορας δύο μονών. Το 966/67 ανεχώρησε για τη Θεσσαλονίκη. Σύμφωνα με το συναξάρι της Κων/πόλεως ο όσιος Φαντίνος προσκύνησε «του Τιμίου Ανδρέου το Λείψανον», γι' αυτό δεν αποκλείεται να πέρασε πρώτα από την Πάτρα.

Ο όσιος Φαντίνος κοιμήθηκε στις 14 Νοεμβρίου του 974 μ.Χ.

7. Ο Όσιος Ηλίας ο Νέος, ο Σικελιώτης (9^{ος} αι.)

Άγνωστος ο βιογράφος του. Σύμφωνα με το «Βίο» του γεννήθηκε στην πόλη της Έννης, που βρίσκεται στην κεντρική Σικελία το έτος 823 μ.Χ.

Μετά το θάνατο του πατέρα του πήγε στη Β. Αφρική, όπου θα επιτελέσει ένα πλούσιο ιεραποστολικό έργο. Όταν θα βρεθεί στην Παλαιστίνη, ο τότε Πατριάρχης Ιεροσολύμων Ηλίας στο Ναό της Αναστάσεως τον έκειρε μοναχό. Αφού περιόδευσε Σινά και Αλεξάνδρεια, επέστρεψε στο Ταυρομένο και εδώ θα αποκτήσει τον πρώτο του μαθητή, τον Δανιήλ, που μαζί του θα έλθει στην Πελοπόννησο (Σπάρτη) και στη συνέχεια στην Ήπειρο και Κέρκυρα. Όταν επέστρεψαν στη Σικελία, στον «τόπο των Σαλινών» (βόρεια του

Ο οσ. Ηλίας ο Σπηλαιώτης

σκλησιν, αν και προέβλεψε το θάνατό του.

Η μνήμη του τιμάται στις 17 Αυγούστου, ημέρα του θανάτου του.

8. Ο Όσιος Ιωάννης ο Θεριστής 10ος - 11ος αι.)

Ο Όσιος Ιωάννης, ο επικαλούμενος «Θεριστής» γεννήθηκε στο Παλέρμο (995:). Όμως καταγόταν από το Κουρσάνο της Καλαβρίας, όπου, σε μία επίθεση των Σαρακηνών, σκοτώθηκε ο πατέρας του. Η μητέρα του εγκυμονούσα το μελλοντικό άγιο, οδηγήθηκε σκλάβα στο χαρέμι ενός ονομαστού μουσουλμάνου στο Παλέρμο.

Έτσι, όπως φαίνεται, ο Ιωάννης γεννήθηκε και μεγάλωσε σ' ένα μουσουλμανικό περιβάλλον με τα ήθη των Σαρακηνών.

Η Χριστιανή όμως μητέρα του κρυφά και μυστικά τον μύουσε στην Ορθόδοξη πίστη. Σε ηλικία μόλις 14 χρόνων το παιδί «παρακινούμενο από θείο ζήλο να γίνει χριστιανός», έφυγε κρυφά από το Παλέρμο και γύρισε στο Κουρσάνο της Καλαβρίας. Εκεί βαπτίστηκε από τον τοπικό Επίσκοπο και ονομάστηκε Ιωάννης. Όταν ο Ιωάννης θα ζητήσει από τον Επίσκοπο ένα ερημικό μέρος για ν' αρχίσει την πνευματική του άσκηση, θα του υποδείξει ένα μοναστήρι που βρισκόταν στο όρος Κουζολίνο (Consolino), κοντά στην πόλη του Στύλου.

Εκεί, θέλοντας να βοηθήσει τους φτωχούς χωρικούς, κατά την περίοδο του θέρους, μάζευε μαζί τους τα στάχυα, γι' αυτό έλαβε το προσωνύμιο «Θεριστής».

Όταν τελικά εκλέχτηκε ηγούμενος, ίδρυσε ένα μεγάλο μοναστήρι αφιερωμένο «στην αγία Μητέρα του Θεού». Εδώ συνέχισε τους πνευματικούς του αγώνες.

Ο Όσιος Ιωάννης κοιμήθηκε σε ηλικία 73 ετών στο μοναστήρι που έκτοτε θα φέρει το όνομά του, στις 23 ή 24 Φεβρουαρίου του 1054 μ.Χ.

9. Οσιος Βαρθολομαίος ο Νέος (10ος - 11ος αι.)

Έλληνας μοναχός, συνιδρυτής με τον όσιο Νείλο της Μονής της Κρυπτοφέρρης.

Γεννήθηκε στο Ροσάνο της Καλαβρίας περί το 981 μ.Χ. Υπήρξε σπουδαίος υμνογράφος και συγγραφέας: «Συνέγραψε κοντάκια και κανόνες, ου μόνον εις τους κοινούς της όλης Εκκλησίας Αγίους κατά τας εορτάς, αλλά και εις ιδιάζοντας τη εν τη Δύσει Εκκλησία Αγίους». Θεωρείται ο πιο μεγάλος υμνογράφος του 11ου αιώνας. Η συνοδοιπορία του με τον Όσιο Νείλο θα τον φέρει μέχρι το Τσούσκουλο της Ρώμης, όπου θα ιδρύσουν το γνωστό μοναστήρι της Κρυπτοφέρρης, που ως ηγούμενος ο Βαρθολομαίος, τρίτος διάδοχος του Οσίου Νείλου, θα το αναδείξει σε μία πραγματική βυζαντινή κυψέλη.

Ο «Βίος» του Οσίου Βαρθολομαίου βρίσκεται στην Πατρολογία του Migne (P.G. 127, 475-498). **Τιμάται η μνήμη του στις 11 Νοεμβρίου.**

Από τη σύντομη και περιεκτική παρουσίαση ολίγων μορφών ιταλοελλήνων Αγίων της Κ. Ιταλίας, από έναν καταπληκτικό μεγάλο αριθμό, διαπιστώνουμε τα εξής:

Οι Καλαβρο-Σικελίοι Άγιοι, αν και ανήκουν σε διαφορετικό γεωγραφικό χώρο, παρουσιάζουν στη ζωή τους τα ίδια χαρακτηριστικά γνωρίσματα με τους πατέρες και οσίους της Ανατολικής Εκκλησίας. Κι εδώ πολυάριθμα μοναστήρια, λαύρες, σκήτες και τα απόμακρα ερημητήρια. Επίσης, τα ίδια ποικίλα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος. Το ίδιο λειτουργικό τυπικό, το βυζαντινό, η ίδια γλώσσα, η Ελληνική. Και ήταν τόσο δυνατή αυτή η παράδοση που ακόμη και σήμερα υπάρχουν νησίδες σ' αυτές τις περιοχές, όπως τα ελληνόφωνα χωριά της Καλαβρίας (Grecia Calabria) και τα εννιά της Απουλίας ή Σαλέντο (Grecia Salentina), που διατηρείται μία διάλεκτος της ελληνικής γλώσσας, η λεγόμενη γρακάνικη.

Τέλος, η επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, το Μάρτιο του 2001, στην Κ. Ιταλία (Καλαβρία - Σικελία) σκοπό είχε να ευλογήσει και να ενισχύσει την προσπάθεια για τη διατήρηση αυτής της παράδοσης.

Σημ.: Τα παραπάνω εκτεθέντα ελήφθησαν από το βιβλίο του Π.Σ. Μαρτίνη, «Ελληνες Άγιοι της Κ. Ιταλίας» Εκδ. Ι.Ν. Αγ. Τριάδος Πατρών- Πάτρα 2005.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ Δ' ΑΙΩΝΟΣ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΟΡΤΥΝΟΣ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠÓΛΕΩΣ Κ.Κ. ΙΕΡΕΜΙΑ

1. Μελετώντες τους αγίους Πατέρες, αδελφοί μου χριστιανοί, με το σημερινό μας κήρυγμα μπαίνουμε στον 4ο αι. Ο αιώνας αυτός έχει να μάς παρουσιάσει πολλά ωραία και περίεργα και πολύ διδακτικά. Αυτό θα ήθελα να σας πω στο σημερινό μου κήρυγμα πριν ακόμη αρχίσουμε να εξετάζουμε χωριστά ένα-ένα τους Πατέρες του αιώνας αυτού. Θέλω δηλαδή να σας πω μερικά γενικά χαρακτηριστικά της περιόδου αυτής, που είναι μία χρυσή περίοδος της Πατρολογίας μας.

2. Ο ρωμαϊκός κόσμος της εποχής αυτής, αγαπητοί μου, που ήταν ειδωλολατρικός, έβλεπε με πολύ κακό και ζηλόφθονο μάτι την δύναμη που είχε αποκτήσει η Εκκλησία του Χριστού, ενώ αυτός κατέρρεε συνεχώς και τώρα ήταν στα τελευταία του. Ήθελε όμως να ανασηκωθεί από την πτώση του και να ξαναπάρει την πρώτη του δύναμη. Γι' αυτό και έκανε μία νέα προσπάθεια να τα βάλει με την Εκκλησία. Έτσι ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Διοκλητιανός κήρυξε ένα φοβερό διωγμό εναντίον των χριστιανών. Έτσι άρχισε ο 4ος αι. Αρχισε με διωγμό κατά της Εκκλησίας του Χριστού. Απέτυχε όμως ο Διοκλητιανός στο σχέδιό του και στον σκοπό του, γιατί είδε από τα πράγματα ότι οι χριστιανοί είναι σταθεροί στην πίστη τους. Και όσο χυνόταν το αίμα των χριστιανών, τόσο πιο πολύ αυξανόταν ο χριστιανισμός. Και μάλιστα έβλεπε ότι πολλοί-πολλοί δικοί του ειδωλολάτρες γίνονταν χριστιανοί. Το ρωμαϊκό ειδωλολατρικό κράτος τώρα κατάλαβε πια ότι, αν συνεχίσει να διώκει τους χριστιανούς, θα χάσει εντελώς την υπόστασή του, θα αυτοκτονήσει. Γι' αυτό αναγκάστηκε, χωρίς να το θέλει, να δείξει μια επιείκεια προς αυτούς. Αυτήν δε την επιείκεια, όταν ήρθε αργότερα στα πράγματα ο Μέγας Κωνσταντίνος και έγινε μονοκράτορας, την έκανε προστασία προς τους χριστιανούς. Γιατί από θαυμαστό όραμα που είδε πείστηκε για την θεία προέλευση του χριστιανισμού και γι' αυτό έγινε και ο ίδιος χριστιανός. Ο πρώτος χριστιανός αυτοκράτορας!

3. Τώρα, αγαπητοί μου χριστιανοί, η Εκκλησία είναι πια ελεύθερη. Τώρα κτίζονται μεγάλοι και μεγαλοπρεπείς Ναοί. Πάνε πια οι κατακόμβες, που, κάτω από την γη κρυφά την νύχτα, τελούσαν την θεία Λειτουργία. Τώρα χτυπάνε δυνατά οι καμπάνες και άφοβα οι χριστιανοί διαλαλούν ότι είναι χριστιανοί, χωρίς να φοβούνται το σπαθί του Καίσαρα. Ελεύθερη τώρα είναι, ξαναλέγω, η Εκκλησία του Χριστού. Έχω όμως, χριστιανοί μου, να σας πω με λύπη ότι αυτή η νέα κατάσταση της ελευθερίας στην Εκκλησία εγκυμονεί κινδύνους, που φάνηκαν αργότερα. Αυτό το αγκά-

λισμα του κράτους με την Εκκλησία μη νομίζετε ότι ήταν καλό γι' αυτήν. Λένε για τον πίθηκο ότι σφιχταγκάλιαζε τα παιδιά του και με το σφιχταγκάλισμα αυτό τα πνίγει! Τα πράγματα στην συνέχεια απέδειξαν ότι για την Εκκλησία ήταν καλύτεροι οι χρόνοι των διωγμών, παρά η ελευθερία, την οποία άρχισε να απολαμβάνει από τον 4ο αι. Η Εκκλησία, όταν διώκεται, γίνεται ηρωική και δοξασμένη. Όταν παύει να διώκεται, χάνει κάτι από την δόξα της.

4. Τώρα, τον 4ο αι., ο Ρωμαίος αυτοκράτορας δεν διώκει μεν την Εκκλησία, αλλά μαθημένος από τα προηγούμενα χρόνια, που προστάτευε ή και ταυτιζόταν με την ειδωλολατρική θρησκεία, ήθελε και τώρα να κάνει το ίδιο. Ήθελε δηλαδή να ρυθμίζει αυτός τα εκκλησιαστικά πράγματα και μάλιστα να τα επιβάλει με κύρος νόμου στο κράτος. Αυτό όμως δεν συμβιβαζόταν με το πνεύμα του Ιησού Χριστού και της Εκκλησίας Του. Εκεί όμως που ο εναγκαλισμός της Εκκλησίας από το κράτος εξελίχθηκε σε πραγματικό δράμα ήταν όταν οι αυτοκράτορες ήθελαν να επεμβαίνουν και στα θεολογικά και δογματικά ζητήματα και πράγματα. Έτσι, ενώ ο αυτοκράτορας άγιος Κωνσταντίνος ήταν Ορθόδοξος και ήταν λοιπόν εναντίον των Αρειανών, οι αμέσως μετά από αυτόν αυτοκράτορες ήταν φίλοι των Αρειανών και θέσπιζαν και δρούσαν υπέρ αυτών των αιρετικών και δίδωκαν τους Ορθόδοξους Αρχιερείς. Τόσο πολύ έκανε ζημιά η τακτική αυτή των αυτοκρατόρων, ώστε έκανε τους χριστιανούς να επιθυμήσουν τα πρώτα χρόνια των διωγμών. Και ο ερχομός αργότερα του αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Μεγάλου, που ήταν φιλορθόδοξος, χαιρετίστηκε από τους χριστιανούς σαν απαλλαγή από μια πολύ κακή εποχή των προηγούμενων αυτοκρατόρων του, όπως ακριβώς έτσι είχε χαιρετιστεί και ο ερχομός του Μεγάλου Κωνσταντίνου. Γενικά, για να μη σας κουράζω πολύ, αδελφοί χριστιανοί, ο 4ος αι., για τον οποίο μιλάμε, άρχισε, όπως είδαμε, με τον φοβερό διωγμό του Διοκλητιανού εναντίον των χριστιανών, αλλά προχώρησε έπειτα με την προστασία της Εκκλησίας από τον Μέγα Κωνσταντίνο και την ελευθερία των χριστιανών, πράγμα όμως το οποίο έφερε τις παρεμβάσεις των αυτοκρατόρων στην Εκκλησία. Και αν μεν οι αυτοκράτορες ήταν φιλορθόδοξοι, σαν τον Μέγα Κωνσταντίνο, καλώς και πολύ καλώς τα πράγματα. Αν όμως οι παρεμβάσεις γίνονταν από αυτοκράτορες φιλοαιρετικούς, σαν τους διαδόχους του Μεγάλου Κωνσταντίνου, τότε τα πράγματα ήταν δραματικά και θύμιζαν περίοδο διωγμών.

5. Αν στους τρεις πρώτους αιώνες οι εχθροί της πίστης μας είχαν μαχαίρι, τώρα στην εποχή του 4ου αι. οι εχθροί μας κρατούν πέννα και γράφουν και συνθέτουν

αιρετικά συγγράμματα για να παραλλάξουν και να θολώσουν την πίστη μας. Αλλά ο Θεός σώζει την Εκκλησία Του και την πίστη των Ορθοδόξων! Η εμφάνιση των αιρετικών και τώρα τον 4ο αι. ανέδειξε μεγάλους Πατέρες, για να διαφυλάξουν ακέραιη την αλήθεια της πίστεως και να την περιφρορήσουν από τους πολεμικούς της. Και στην διαδρομή του 4ου αι. θα απολαύσουμε, χριστιανοί μου, πολλούς και μεγάλους Πατέρες, μεγάλους και θαυμαστούς στα υψηλά τους θεολογικά πετάγματα. Και το άλλο πάλι κακό, που έφερε η ανάμειξη των αυτοκρατόρων στα της Εκκλησίας πράγματα, και αυτό το κακό, έκανε να αναδειχθούν ισχυροί στην πίστη και δυνατοί στο φρόνημα Πατέρες, οι οποίοι αγωνιστές Πατέρες, προτιμούσαν να χάσουν τον θρόνο τους, να υποστούν πολλές ταλαιπωρίες και τέλος να πεθάνουν εξόριστοι, παρά να επιτρέψουν την εισβολή του κράτους στα της Εκκλησίας πράγματα. «Ω Πατέρες, σηκωθείτε και ξανάρθετε σε 'μας'! Τέλος, χριστιανοί μου, θυμάστε που σας είχα πει σε ένα παλαιότερο κήρυγμα, ότι με την ελευθερία που απέκτησε η Εκκλησία μετά τους διωγμούς έφερε κοσμικότητα σ' αυτήν; Και σ' αυτό πάλι αντέδρασαν μερικοί ζηλωτές χριστιανοί, οι οποίοι έφυγαν στα όρη, για να ζήσουν εκεί μία καθαρή πνευματική ζωή, μακριά από το κοσμικό φρόνημα. Έτσι γεννήθηκε ο μοναχισμός, με την σημερινή του μορφή. Στον 4ο αι. θα δούμε και την δόξα του Μοναχισμού μας και την μεγάλη του σημασία για την Εκκλησία μας και προσφορά του σ' αυτήν. Όστε λοιπόν στην Εκκλησία υπήρχε και υπάρχει πάντοτε το Άγιο Πνεύμα, που εξεγείρει μαχητές για την καταπολέμηση του κακού, για να μένει η Εκκλησία πάντοτε η αγνή νύμφη του Νυμφίου Χριστού. Επαναλαμβάνω: Τον 4ο αι. θα δούμε πολλές θαυμαστές πνευματικές μορφές, οι οποίες, με βάση τους προηγούμενους Πατέρες, ανέπτυξαν υψηλή θεολογία για την αντιμετώπιση των πνευματικών κινδύνων της εποχής τους και την στερέωση των χριστιανών στην πίστη και τον πλουτισμό τους στην θεολογία. Πολύ θα ωφεληθούμε από την σπουδή της. Ας μας βοηθήσει η Παναγία μας σ' αυτό, ΑΜΗΝ.

Με πολλές ευχές,
† Ο Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως
Ιερεμίας

Σημαντικές εκδηλώσεις της "Πολυφωνικής"

Αναχωρεί το Σάββατο το πρωί για την Κέρκυρα το ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ "ΕΜΜΕΛΕΙΑ" της ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΗΣ, προκειμένου να λάβει μέρος στην εκεί Συνάντηση Χορωδιών, που οργανώνει η Ένωση Χορωδιών της νήσου. Η συναυλία θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο το βράδυ, στις 7.30, στο Δημοτικό Θέατρο Κέρκυρας, με ελεύθερη είσοδο για το κοινό.

Η "ΕΜΜΕΛΕΙΑ" θα ερμηνεύσει τα έργα: "ΠΟΤ ΠΟΥΡΙ" «ΣΤΑΥΡΟΣ ΞΑΡΧΑΚΟΣ», σε μουσική ΣΤΑΥΡΟΥ ΞΑΡΧΑΚΟΥ [Πιάνο-Χορωδία], "Τ' ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΒΟΡΙΑ" [1963], σε μουσική ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ & στίχους: ΝΙΚΟΥ ΓΚΑΤΣΟΥ [Ορχήστρα-Πιάνο-Χορωδία], "ΠΟΤΕ ΠΟΤΕ ΜΑΖΙ" [ΝΥΧΤΑ ΜΑΓΙΚΙΑ] [1980], σε μουσική ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ & στίχους ΓΙΑΝΝΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ [Ορχήστρα-Πιάνο-Χορωδία], "ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΜΑΓΙΟΠΟΥΛΑ" [1963], σε μουσική ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ & στίχους ΙΑ-

ΚΩΒΟΥ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗ [Ορχήστρα-Πιάνο-Χορωδία] και "ΞΥΠΝΑ", σε μουσική ΣΤΑΜΑΤΗ ΛΕΚΚΑ & στίχους ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΑΡΚΟΡΑ/ Solo Tenoro: Σπύρος Σουρέφ [Ορχήστρα-Χορωδία].

Η Χορωδιακή επιμέλεια, η ενορχήστρωση και η διεύθυνση θα είναι του Σταμάτη Λέκκα [Διευθυντού του Μουσικού Σχολείου Πατρών και Αντιπροέδρου του Δ.Σ. της ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΗΣ], ενώ πιάνο θα παίξουν η Αρετούσα Νικολοπούλου και η Δέσποινα Ζαφειροπούλου. Θα συμμετάσχει από κοινού με την "ΕΜΜΕΛΕΙΑ", Ορχηστρικό Σύνολο του Μουσικού Σχολείου Πατρών [υπεύθυνη: Δήμητρα Αψόμωτου, Υποδιευθύντρια του Σχολείου]. Αρχηγός της αποστολής θα είναι ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Οργανισμού Μο Σταύρος Σολωμός.

Παράλληλα την Κυριακή το βράδυ, 27 Οκτωβρίου, στις 8.30, στο κινηματοθέατρο "ΠΑΝΘΕΟΝ" της πόλης μας, θα πραγματοποιηθεί επετειακή συναυλία του ΠΑΝΗ-

ΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΤΡΩΝ, για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Στη συναυλία θα λάβει μέρος ο Πανελλήνιος καταξιωμένος ερμηνευτής Λάκης Χαλκιάς με την Ορχήστρα του, αλλά και ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ της ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΗΣ, υπό τη διεύθυνση του χοράρχη, Διευθυντή του Εκκλησιαστικού Λυκείου Πατρών και Προέδρου του Δ.Σ. της ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΗΣ, Γιάννη Κόττορου, ο οποίος θα ερμηνεύσει παραδοσιακά τραγούδια της Ηπείρου. Γενική είσοδος ευρώ 10.

"ΚΡΗΝΗ"

- * Μεγάλη ποικιλία σπιτικών φαγητών
- * Σπεσιαλιτέ σπιτικές πίτες
- * Νηστίσιμα
- * Τρόφιμα και σε πακέτο

Παντοκράτορας 57
Ανοικτά μεσημέρι - βράδυ

Τηλ.: 2610/621.147 - άνω Πόλη ΠΑΤΡΑ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΠΑΤΡΩΝ

ΟΜΙΛΙΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

από τον

Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη
π. Σάββα Δημητριά
Ιεροκύρηκα της Ι.Μ. Πρεβέζης

**Θέμα: "Οι Νέοι Σήμερα
και η Προσέγγισή τους"**

Κυριακή 10 Νοεμβρίου 2013

Ώρα 7:00 μ.μ.

Αίθουσα Ομιλιών
Χριστιανικής Στέγης Πατρών

Παντανάσσης 61, Πάτρα - τηλ.: 2610 279807
e-mail: xristianikistegi@gmail.com

«Ράγισε καρδιές» το αφιέρωμα στον μακαριστό Χριστόδουλο

Στην καθημερινή πρωινή εκπομπή «Μ' Ανοιχτά Αυτιά» με το Ν. Νικολόπουλο και την Ξένια Γώγου. «Ράγισε καρδιές» το αφιέρωμα μνήμης και τιμής του τηλεοπτικού σταθμού «Ε» στον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο κατά τη διάρκεια της εκπομπής «Μ' Ανοιχτά Αυτιά» που παρουσιάζουν ο Ν. Νικολόπουλος και η Ξ. Γώγου.

Η ζωή και το έργο του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου μέσα από σπάνιο κινηματογραφικό υλικό, φωτογραφίες και βίντεο ανέδειξαν και θύμισαν την πλούσια δράση του αγαπημένου Ιεράρχη που συγκλόνισε το πανελλήνιο με την παρουσία και τον λόγο του για τα φλέγοντα θέματα που απασχόλησαν και απασχολούν ακόμα τον ελληνικό λαό. Το αφιέρωμα αυτό έγινε με αφορμή τη γιορτή του Χριστοδούλου.

Βασικοί λόγοι του αφιερώματος αυτού αποτέλεσαν φόρο τιμής στη μνήμη του και είχε σκοπό να ικανοποιήσει την επιθυμία πολλών πολιτών ανεξαρτήτου τάξεως και ηλικιακών κριτηρίων καθώς όπως είναι φυσικό αναπολούν και νοσταλγούν τη δυναμική του και την πρωτοτυπία του.

Τα μηνύματά του, που διαπερνούν ακόμα και σήμερα την ελληνική κοινωνία, οι προσωπικές του στιγμές και το μεγαλείο της δράσης του συζητήθηκαν από το Μητροπολίτη Βελεσίνου Δαμασκηνό και τον διακεκριμένο εκκλησιαστικό συντάκτη κ. Διονύση Μακρή.

Ο Μητροπολίτης θυμήθηκε την υποδοχή του 35χρονου τότε νεότερου ιεράρχη Βόλου καθώς και τις καθημερινές πράξεις αγάπης και διακονίας προς τους άσημους και τους αδυνάτους που συντόνιζε ο Μακαριστός Χριστόδουλος. Στην εκπομπή έδωσε το παρόν και ο κ. Θεοδώρου ο οποίος έδωσε το δικό του στίγμα μέσα από την εμπειρία του. Δήλωσε ότι ο Χριστόδουλος χωρίς μεσολαβητές τηλεφώνησε κάποτε στη θυγατέρα φοιτήτριά του. Αρχικά έγινε πιστευτό ότι επρόκειτο για φάρσα όμως ο ίδιος ξανακάλεσε.

Πριν από το σημερινό Πάπα στη Ρώμη υπήρξε πρωτοπόρος ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χριστόδουλος όπου χωρίς γραμματέα και χωρίς να γνωρίζει τη φοιτήτρια κόρη του ζήτησε να μιλήσει μαζί της με αφορμή το βιβλίο που του είχε αφιερώσει με λόγια αγάπης και θαυμασμού προς το πρόσωπό του ως δώρο για την γιορτή του. Δεν παρέλειψε όμως να καταθέσει τα δικά του λόγια και ο Ν. Νικολόπουλος παρουσιάζοντας την επιστολή που του έστειλε όταν γνώριζε τη μοναδική αποτυχία στις εκλογές του 2007 όπου μεταξύ άλλων του έγραψε ότι: «Το αποτέλεσμα των προσφάτων βουλευτικών εκλογών δεν τον είχε ευνοήσει εκείνη τη φορά. Ωστόσο του ζήτησε να μην τα παρατήσει και να συνεχίσει την πορεία του καθώς ο Ελληνικός λαός τον είχε ανάγκη και γιατί η όλη του ζωή και εργασία πάντα ήταν άθροισμα πολλών προτερημάτων. Του ανέφερε να θεωρήσει την επιστολή αυτή ως έκφραση αγάπης και τιμής και ως παρότρυνση για μια νέα εκκίνηση καθώς κατά τη γνώμη του διαθέτει όλα τα ηθικά και πνευματικά προσόντα που απαιτούνται για να συνεχίσει την υψηλή αποστολή στην ελληνική κοινωνία».

Φωτό από το πρόσφατο ταξίδι του Πρωθυπουργού κ. Σαμαρά στο Ισραήλ

Ο κ. Σαμαράς εις τήν Αγίαν Αποκαθήλωσιν.

Ο κ. Σαμαράς εις τόν Άγιον Τάφον.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ Σύλλογος Φίλων Ανεγέρσεως Ιερού Ναού Αγίου Αλεξίου, περιοχής Φιλοθέης Οβρυάς ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Με τις ευχές και τις ευλογίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. Χρυσόστομου, στην περιοχή Φιλοθέης Οβρυάς θα αναγερθεί περικαλλής Ιερός Ναός αφιερωμένος στον Άγιο Αλέξιο.

Για τον λόγο αυτό συνεστήθη Σύλλογος Φίλων Ανεγέρσεως του παραπάνω Ναού. Ο Σεβασμιώτατος, όρισε ως υπεύθυνο της ανεγέρσεως τον Πρεσβύτερο π. Παναγιώτη Θωμά (προϊστάμενο του Ιερού Ναού Αγίας Μαρίνης Πατρών).

Όσοι επιθυμούν και δύνανται, να ενισχύσουν υλικά το φιλόθεο αυτό έργο, ώστε να δοξάζεται και να υμνολογείται το όνομα του Πανάγαθου Θεού, μπορούν να καταθέτουν χρηματικό ποσό στον παρακάτω Τραπεζικό Λογαριασμό της Εθνικής Τραπέζης: 226/296201-25.

* ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΑ ΤΗΛ.: 2610.526675-2610.521885

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

* Κάθε Κυριακή πρωί από 7.00 έως 10.00 π.μ. τελείται Όρθρος - Θεία Λειτουργία
* Κάθε Δευτέρα απόγευμα 19.00 έως 20.00 τελείται Ιερά Παράκλησις προς τον Άγιο Μεγαλομάρτυρα Ευφραίμ.

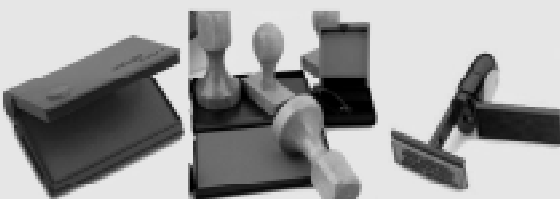
* Κάθε Τετάρτη από 19.00 έως 20.00 τελείται Ιερά Παράκλησις προς την Παναγία την Ιεροσολυμίτσα

* Όλες τις Μεγάλες εορτές τελούνται οι Ιερές Ακολουθίες υπό του π. Γαβριήλ Χριστόπουλου

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

Μηχανικές - Ξύλινες
Ακρυλικές - Τσέπης

Τώρα μπορείτε με ένα μόνο τηλεφώνημά σας να παραγγείλετε τη σφραγίδα της προεκείσας σας στις καλύτερες τιμές της αγοράς. Απλές ξύλινες ή ακρυλικές σφραγίδες, αυτόματες μηχανικές σφραγίδες αυτομελαινόμενες σε όλα τα μεγέθη, μηχανικές σφραγίδες τάξης, σε όλες γραμμές απαιτεί το κείμενο.

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΑΥΘΗΜΕΡΟΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΣΑΣ*
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ: 6946 151077

*Τηλ. Παραγγελίας: 6946 151077

ΜΙΚΡΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Επισκεφτείτε το ηλεκτρονικό μας κατάστημα www.tigas.gr
www.tigas.gr/etapeleki/blogsiprot.com

Ηλεκτρονικός έλεγχος και ρύθμιση ΔΩΡΕΑΝ,
όλων των μικροφωνικών εγκαταστάσεων!

Εκκλησιαστικές Μικροφωνικές Εγκαταστάσεις

Εγκαθιστούμε, επισκευάζουμε και αναβαθμίζουμε κάθε μικροφωνική εγκατάσταση

Οι πελάτες εδώ και 35 χρόνια μας εμπιστεύονται με "κλειστά μάτια"

Πόλες χαμηλές τιμές... νέα τεχνολογία... σταθερή ποιότητα

Έδρα : Πάτρα , Τσαμαδού 37, τηλ. 2610330005
6947429400
ΑΘΗΝΑ: Μιαούλη 5 , Ηλιούπολη
Email: tigas@tigas.gr

Αναπλαστική Σχολή**Πατρών (Ιωνίας 47)**

Αύριο Κυριακή 27 Οκτωβρίου
2013 και ώρα 6.30 μ.μ. στην
αίθουσα εκδηλώσεων
της Αναπλαστικής
Σχολής Πατρών,
θα ομιλήσει ο Αρχιμανδρίτης
π. Γερβάσιος Παρακεντές.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ
ΠΑΤΡΩΝ

Ιερά Αγρυπνία

Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 2013 το
βράδυ, επί τη εορτή Ιεράς Μνήμης
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΡΩΜΑΙΑΣ.

Ώρα 9 έως 1.00 μετά το μεσονύκτιο

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
Ι.ΝΑΟΣ ΟΣΙΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ
ΕΞΩ ΑΓΥΙΑΣ
τηλέφ. 6945292565

Στο "Κυριακάτικο αρχονταρίκι"

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΩΡΑ 10.15π.μ.

ο κ.Γεώργιος Βαφειάδης
Ιατρός Παθολόγος

Με θέμα: "Λοιμώξεις αναπνευστικού-πρόληψη και
θεραπευτική αντιμετώπιση"

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

**ΙΕΡΑ
ΑΓΡΥΠΝΙΑ**

**Κάθε Παρασκευή βράδυ
καί ώρα 9:00 μ.μ.-01:00 μ.μ
στόν Παλαιό Ναό
του Αγ. Ανδρέου Πατρών,
θά τελείται Ιερά Αγρυπνία
επί του τάφου του Αποστόλου
υπό του Σεβ. Μητροπολίτου Πατρών
κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.**

Σας προσκαλούμε καί σας
παρακαλούμε γιά τήν συμμετοχή σας

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΤΡΙΤΑΙΑΣ

Ιερά Αγρυπνία επί τη εορτή του Αγίου Αρτεμίου

Με κατάνυξη, και τη συμμετοχή εκατοντάδων
πιστών από την περιοχή της Τριταίας και την Πάτρα,
τελέσθηκε το περασμένο Σάββατο 19 Οκτωβρίου το
βράδυ, Ιερά Αγρυπνία στην Ιερά Μονή των Αγίων
Πάντων της Τριταίας, επί τη εορτή Ιεράς Μνήμης
του Αγίου Αρτεμίου.

Την ημέρα αυτή άγει τα ονομαστήριά του και ο
Καθηγούμενος της εν λόγω Ιεράς Μονής,
Αρχιμανδρίτης **π. Αρτέμιος Αργυρόπουλος**.

Στον εσπερινό συμμετείχαν εκπρόσωποι των
Αδελφότητων των Ιερών Μονών Παναγίας
Γηροκομίσσης, Ομπλού, καθώς και πλειάδα
κληρικών. Στην Θεία Λειτουργία προέστη ο **π.
Αρτέμιος**, ενώ συλλειτουργήσαν ο

Πρωτοπρεσβύτερος **π. Ανδρέας Γεωργακόπουλος** και
ο Ιερομόναχος **π. Ζαχαρίας** (Αδελφός της Μονής).

Στο Ιερό Αναλόγιο ηγείτο ο τ. Πρωτοψάλτης του
Μητροπολιτικού μας Ναού **κ. Σπυρίδων Ψάχος**.

Στο τέλος ο π. Αρτέμιος ευχαρίστησε τους
παρευρισκομένους για τη συμμετοχή τους, ενώ,
αναφερόμενος στον Άγιο Μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο

επισήμανε, τη χριστιανική μόρφωση που έλαβε από
τους πιστούς γονείς του, καθώς, και για το μαρτυρικό
του τέλος. Τόνισε δε, ότι όλοι μας πρέπει να μελετούμε
το χριστιανικό ήθος του Αγίου Αρτεμίου αλλά και να
εμπνεόμαστε στη ζωή μας από το παράδειγμά του.
Μορφές όπως αυτή του Αγίου αποτελούν πρότυπα
μίμησης Χριστού, πρότυπα αφύπνισης και αλλαγής
ζωής.

* Κόλλυβα προσφέρθησαν στον Άγιο.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ
ΠΑΤΡΩΝ

**ΔΩΡΕΑΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Για μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίου:
Μαθηματικά και Φιλολογικά

Για μαθητές και μαθήτριες Λυκείου:
Μαθηματικά και Φυσική

Περισσότερες πληροφορίες:
π. Παναγιώτης Θωμάς, τηλ.: 6932371500

ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΕ
Ο ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ,
π. ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

* **Ευχάριστη** εντύπωση προκάλεσε το γεγονός, η
συμμετοχή δεκάδων μικρών παιδιών ακόμη και της
αγκαλιάς, παρά το μεσονύκτιο και τη διαδρομή.

* **Η Αδελφότητα** στον αύλειο χώρο της Μονής
προσέφερε σε όλους μοναστηριακό κέρασμα.

* **Ανήμερα της εορτής** επισκέφθηκε το μοναστήρι για
να ευχηθεί τα δέοντα στον Ηγούμενο και στενό του
συνεργάτη, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών
κ.κ. Χρυσόστομος, ο οποίος ευλόγησε και την

μεσημεριανή τράπεζα. Παρέστησαν, ο
Πρωτοσύγκελλος της Ι.Μ. Πατρών Αρχιμανδρίτης **π.
Συμεών Χατζής**, ο Ηγούμενος της Ιεράς Μονής
Ομπλού Αρχιμανδρίτης **π. Νεκτάριος Κωτσάκης** κ.α.
κληρικοί και λαϊκοί.

Έναρξη του Πνευματικού έργου της Χριστιανικής Στέγης Πατρών

Πραγματοποιήθηκε, με την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Χρυσόστομου η έναρξη του Πνευματικού έργου της Χριστιανικής Στέγης Πατρών για την φετινή χειμερινή περίοδο 2013-2014, την περ. Κυριακή 20 Οκτωβρίου 2013.

Το πρωί στο πλήρως ανακαινισμένο Μητροπολιτικό Παρεκκλήσιο του Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου τελέστηκε Θεία Λειτουργία κατά την οποία λειτούργησε ο Αρχιμ. π. Βασίλειος Μπλάνας με

του Θεού. Άλλο το μέτρο των ανθρώπων και άλλο του Θεού. Το θέμα είναι να είμαστε το μικρόν αλλά πραγματικών ποιμνιον. Εάν οι χριστιανοί ήσαν πραγματικά χριστιανοί, θα ήταν άλλη η μορφή και η πορεία του κόσμου. Να είμαστε με τους λίγους αλλά γνήσιους και αληθινούς. Να είμαστε οι σταθεροί, οι δόκιμοι, οι ξεκαθαρισμένοι χριστιανοί.» Καταλήγοντας τόνισε «Εμείς πάντως μικροί και αδύνατοι ως άνθρωποι. Μηδενικά... Μπαίνοντας μπροστά η μονάδα αποκτούμε δύναμη.

Κατάμεστος ο Ναός του Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου, από πιστούς

συλλειτουργό τον Αρχιμανδρίτη π. Γαβριήλ Χριστόπουλο, ενώ, έψαλλε ο βυζαντινός χορός των νέων της Χριστιανικής Στέγης Πατρών.

Το δε εσπέρας, στην κεντρική μεγάλη αίθουσα ομιλιών της Χριστιανικής Στέγης Πατρών, τελέστηκε η ακολουθία του αγιασμού και πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια ομιλία από τον Πνευματικό υπεύθυνο της Χριστιανικής Στέγης και Ιεροκήρυκα της Μητροπόλεως Πατρών Αρχιμ. π. Βασίλειο Μπλάνα.

Ο π. Βασίλειος με τον πάντα πνευματικό, θεολογικό αλλά συνάμα και κατανοητό του λόγο τόνισε χαρακτηριστικά ότι «Οι χριστιανοί είμαστε λίγοι. Αλλά είμαστε περισσότεροι από ότι νομίζουμε και από ότι κατ' αρχήν φαίνεται ότι είμαστε.» Αυτό το απόδειξε μέσα από πολλά παραδείγματα της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Στην συνέχεια τόνισε ότι «Τα πνευματικά δε μετριοούνται με τα συνήθη μέσα και μέτρα. Δεν καταγράφονται, δεν ιστορούνται. Άλλη η αριθμητική των ανθρώπων και άλλη

Η δύναμη του Ενός. Το μυστικό της δυνάμεως είναι Εκείνος. Ο Εσταυρωμένος και Αναστημένος Κύριός μας».

Αναφέρουμε ότι η Χριστιανική Στέγη Πατρών λειτουργεί στην πόλη μας, πάντα κάτω από την σκέπη και την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Χρυσόστομου καθώς και των αιμνήστων προκατόχων του, πολλές δεκαετίες τώρα στην πόλη των Πατρών και εκτός από το ορθόδοξο κατηχητικό τους έργο που προσφέρουν σε μικρούς και μεγάλους, άνδρες και γυναίκες, κατά τις εβδομαδιαίες συναντήσεις τους, έχουν να επιδείξουν έντονο φιλανθρωπικό αλλά και κοινωνικό χαρακτήρα.

Ενδεικτικά αναφέρεται η διοργάνωση ομιλιών και ημερίδων από διακεκριμένους ομιλητές, γιορτών, οι επισκέψεις σε ιδρύματα και νοσοκομεία της πόλεώς μας, η διοργάνωση αιμοληψιών σε συνεργασία με τα νοσοκομεία της περιοχής, καθώς και πνευματικές εκδρομές και ιεραποστολικές εξομήσεις σε διάφορα μέρη.

Κατάμεστη κόσμου αίθουσα της Χριστιανικής Εστίας Πατρών

ΜΙΛΗΣΕ Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΤΡΩΝ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Ο ΟΠΟΙΟΣ ΤΕΛΕΣΕ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΙΑΣΜΟ

Στην κατάμεστη κόσμου αίθουσα της Χριστιανικής Εστίας Πατρών ομίλησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυ-

σταθερότητα πίστεως. Πρέπει να διατηρηθεί η πίστη, για να μην χαθεί η Ελλάς. Μία είναι η Πίστη, μία η Εκκλησία. Δεν πρέπει να

Προσήλωση στις Εθνικές αξίες.»

* Προ της ομιλίας ο Σεβασμιώτατος τέλεσε τον

σόστομος.

Ο Σεβασμιώτατος τόνισε «**Το χρέος μας, να το επιτελούμε με ζήλο και αίσημα Ευθύνης**»

«Τα ήθη αλλοτριώνονται και οι αξίες καταπίπτουν. Το χρέος μας είναι:

γίνουν εκπτώσεις στην πίστη μας.

Αγάπη και ενότητα μεταξύ μας, θέλουν να μας διαλύσουν, για να αλωνίσουν.

Προσήλωση στις πατροπαράδοτες αξίες, γλώσσα και οικογένεια.

Αγιασμό επί τη ενάρξη της πνευματικής περιόδου, και επιμνημόσυνη Δέηση υπέρ αναπαύσεως του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αθηνών κυρού Χριστοδούλου (λόγω της εορτής του αγίου του).

ΤΕΛΕΣΤΗΚΕ Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

Η αρχαιοπαράδοτη αυτή λειτουργική δέλτος, επανήλθε σε τακτική ιερουργία πριν από εκατό και πλέον έτη και πλέον κατά την ημέρα της μνήμης του αγίου Ιακώβου (23 Οκτωβρίου) και την Κυριακή "Μετά την Χριστού Γένναν".

Η ιερουργία της Θείας Λειτουργίας του "Αγίου Ιακώβου" τελέσθηκε στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της Ευαγγελιστρίας προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. **Χρυσοστόμου**, την περασμένη Κυριακή 20 Οκτωβρίου (όπως τόνισε ο Επίσκοπος για πρακτικούς λόγους) μιας, και η μνήμη του όπως προαναφέραμε τιμάται στις 23 Οκτωβρίου και η Τετάρτη ήτο εργάσιμη ημέρα.

Στον Ιερό Ναό έγιναν οι απαραίτητες διαμορφώσεις, αφού τοποθετήθηκε στο σολέα ξύλινη Τράπεζα με λειψανοθήκη, αντιμνήσιο μετά Ιερών Λειψάνων. Ακόμη τοποθετήθηκε κινητός θρόνος του Επισκόπου και θρονία για τους συλλειτουργούντας Ιερείς.

Στο βόρειο μέρος, τοποθετείται το "Παρατραπέζιον", για την παρουσίαση σ' αυτό των δώρων των πιστών, δηλαδή των προσφορών, του νάματος, του ύδατος και

άλλων πραγμάτων που είναι χρήσιμα για την Θεία Λειτουργία.

Ο Επίσκοπος ενεδύθει Αρχιερατικά άμφια με πολυσταύριο χωρίς μίτρα και ράβδο και εγκόλπιο ("Παναγία"), ενώ, οι άλλοι Ιερείς χωρίς διακριτικά σφικίων.

Ο Σεβασμιώτατος στην ομιλία του εξήγησε γιατί ο Άγιος Ιάκωβος ονομάσθηκε από την Αγία μας Εκκλησία, Αδελφόθεος, Απόστολος, Μάρτυρας και Δίκαιος. Σε αυτό το σημείο ο Επίσκοπος αναφέρθηκε λεπτομερώς στον μαρτυρικό του θάνατο.

Χειροτονήθηκε, είπε, Αρχιερεύς από τον ίδιο τον Χριστό και έγινε ο πρώτος Ιεράρχης της πόλεως των Ιεροσολύμων.

Ο Σεβασμιώτατος ευχήθηκε στους ιατρούς της πόλεώς μας, οι οποίοι τίμησαν την αυτή ημέρα (για πρακτικούς λόγους), την Ιερά Μνήμη του Προστάτου τους Ευαγγελιστή Λουκά, να έχουν κάθε ευλογία από τον Θεό, να έχουν δύναμη στην επιτέλεση του

λειτουργημάτων των, που είναι κατάθεση ψυχής και προσφορά αγάπης. Εξ άλλου τόνισε, στην Αγία Γραφή γίνεται λόγος συχνά - πυκνά για τους ιατρούς και ιδιαίτερα στην Παλαιά Διαθήκη.

Επισήμανε δε, ότι έχουμε ευσεβείς ιατρούς οι οποίοι πρώτου εισέλθουν στο ιατρείο ή στο χειρουργείο τους, υψώνουν το χέρι τους και κάνουν στον Σταυρό τους. Και όχι μόνο αυτό, σε δύσκολες χειρουργικές

επεμβάσεις, αρκετοί επιστήμονες τηλεφωνούν στον Επίσκοπο ή σε άλλους Ιερείς και τους λένουν να κάνουν προσευχή διότι έχουν δύσκολο χειρουργικό έργο.

Ολοκλήρωσε, δίδοντας συμβουλές στους πιστούς, το πως θα κοινωνήσουν το Σώμα και το Αίμα Χριστού

κατά την αρχαία τάξη.

Συλλειτουργήσαν με τον **Επίσκοπό μας**, ο Αρχιμανδρίτης π. **Αμβρόσιος Γκουρβέλος**, οι Πρωτοπρεσβύτεροι π. **Χρίστος Σερέτης**, π. **Θεόδωρος Κωτσόπουλος**, οι Πρεσβύτεροι π. **Παναγιώτης Μπαχράς**, π. **Κων/νος Γουρδούπης**, π. **Παύλος Σπίνος** και οι Διάκονοι **Σεραφείμ Αργυρόπουλος**, **Ιωακείμ Σταματόπουλος**, **Ιερόθεος Ανδρουτσόπουλος** και **Κων/νος Τσαγκάρης**.

* Ακολούθησε Αρτοκλασία υπέρ υγείας των Ιατρών και Ιερό Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των μελών των κεκοιμημένων συναδέλφων τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Την Τρίτη 29 Οκτωβρίου 2013, θα μεταφερθή από την Πάτρα στην Κύπρο, η Κάρα του Αγίου Αποστόλου Ανδρέα, προς ευλογία και ενίσχυση του μαρτυρικού Κυπριακού Ελληνικού Λαού.

Η Αγία Κάρα μεταφέρεται στην μεγαλόνησο κατόπιν αιτήματος της εκεί Εκκλησίας και εγκρίσεως της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Έτσι λοιπόν, την Τρίτη στις 12 το μεσημέρι θα τελεσθή στον Ιερό Ναό του Αγίου Ανδρέου Παράκληση και εν συνεχεία θα αναχωρήσει η Αγία Κάρα για τον Αερολιμένα Αράξου απ' όπου θα μεταφερθή στην Λευκωσία με ειδική πτήση με στρατιωτικό αεροσκάφος. Το ιερό Λείψανο του Πρωτοκλήτου θα συνοδεύσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος και Κληρικοί της Ιεράς Μητροπόλεως μας.

Η Αγία Κάρα θα παραμείνη στην Κύπρο μέχρι τις 5 Νοεμβρίου ε.ε.

Εκ της Ιεράς Μητροπόλεως

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

* Στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πατρών τελείται καθημερινά Θεία Λειτουργία από 6.30 π.μ. έως 8.30 π.μ.

* Κάθε Πέμπτη απόγευμα τελείται Εσπερινός και Ιερά Παράκλησις στην Παναγία μας και ακολουθεί σύντομο Κήρυγμα, από ώρα 5.00 μ.μ.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 1940~'41

Γράμματα από το Μέτωπο

Νεαρός στρατιώτης υπηρετώντας τη θητεία μου στην Ήπειρο προσπαθούσα να συγκεντρώσω μαρτυρίες από τον πόλεμο που είχε γίνει εκείνα τα βουνά περίπου 15 χρόνια πριν όταν οι Ιταλοί μας επετέθησαν στις 28 Οκτώβρη του 1940.

Από εκείνη τη συλλογή που είχαν την καλοσύνη να μου δώσουν και να αντιγράψω αλλά και από κάποια αποσπάσματα από το θαυμάσιο βιβλίο της Φαφαλιού - Πατέρα «Μαρτυρίες 40-41» καταχωρώ μερικά γιατί μέσα από αυτά βγαίνει ο πόλεμος. Ο πόλεμος όχι όπως τον γράφουν οι ιστορικοί αλλά όπως τον έγραψαν με το αίμα τους οι μαχητές εκείνης της εποχής. Ο πόλεμος με όλη του τη φρίκη και την απανθρωπιά αλλά μαζί και το υπέροχο αίσθημα της νίκης. Της νίκης του δικαίου και ρτίου ηθικού απέναντι στην αδικία. Νομίζω ότι αξίζει να διαβαστούν σαν ένα μνημόσυνο αυτών των ημερών.(έχω κρατήσει την ορθογραφία και το συντακτικό όπως τα διάβασα).

Αγαπητή μου Ασπασία

Έλαβα την επιστολή σας και πολύ έχω ρηκα δια την καλήν σας υγεία καθώς και εμείς εδώ πάνω καλώς υγιαίνουμε.

Ασπασία είδα να μου γράφετε ότι να προσέχω να μην τραυματιστώ γιατί έχουμε παιδιά να μεγαλώσουμε και τα χωράφια θέλουν γερά κότσια.

Ασπασία μάθε ότι έχω μαζί μου το φυλαχτό της γιαγιάς που το είχε ο πατέρας στη Μ. Ασία και γύρισε γερός. Και τώρα Ασπασία θα σου γράψω το μεγάλο νέο. Ο λοχαγός με πρότεινε για δεκανέα επ' ανδραγαθία. Μάθε ότι έπιασα πέντε Ιταλούς εφ όπλου λόγχης. Είχαν γονατίσει μπροστά μου. Και φώναζαν Μπόνο Γκρέκο, Μπόνο Γκρέκο. Ο ένας μου έδειχνε μια φωτογραφία με δυο παιδιά. Το ένα έμοιαζε του Βασιλάκη μας.

Ο λοχαγός με φίλησε και μου είπε: Με τέτοιους ήρωες θα ρίξουμε τους Ιταλούς στη θάλασσα.

Όταν μπούμε στο Αργυρόκαστρο θα σου στείλω φωτογραφία να με καμαρώσεις με τα γαλόνια. Φίλησε μου τα παιδιά τη Γεωργία και τον Βασιλάκη μας. Φίλησέ μου η γιαγιά. Ο σύζυγός σου Ανδρέας Σμπούκης - Δεκανέας

Συνηθίζεται να γιορτάζεται η επέτειος του θρυλικού **Όχι στις 28 Οκτώβρη του 1940** με πανηγυρικές εκδηλώσεις και θριαμβικές ζητωκραυγές για την εποποιία του στρατού μας πάνω στα χιονισμένα κατορθώματα βουνά της Αλβανίας.

Μια εποποιία που στάθηκε η πρώτη κραυγή νίκης στο συμμαχικό στρατόπεδο υπογραμμίζοντας στους λαούς της γης τον μεγαλόπνοο στίχο του ποιητή «Η μεγαλοσύνη στα Έθνη δε μετρίεται με το στρέμμα. Με της καρδιάς το πύρωμα μετρίεται και με το αίμα.

Για την εποποιία αυτή έχουν γραφεί τόμοι που καλύπτουν ολόκληρες βιβλιοθήκες. Οι πολέμαρχοι του 40-41 έχουν δώσει με τη ξερή στρατιωτική ορολογία τα στοιχεία της μάχης. Οι φιλόλογοι έχουν περιγράψει με γλαφυρές διηγήσεις το μεγαλείο της νίκης, τη φρίκη του πολέμου και την αρετή της Ελληνικής ψυχής, το αδάμαστο του Έλληνα στρατιώτη

Οι πολιτικοί έχουν δώσει από τη δική τους οπτική γωνία την πολιτική σημασία του Όχι.

Εγώ τα μάζεψα σα μνημόσυνο και τέτοιες μέρες τα ξαναδιαβάζω σαν ένα μνημόσυνο για τον ανώνυμο Έλληνα φαντάρο ή τον επώνυμο τσολιά. Για τους Αξιωματικούς και τους οπλίτες που έπιασαν μαχόμενοι υπέρ βωμών και εστιών στο πεδίο της τιμής ή επέζησαν της φρίκης του πολέμου και έγραψαν την ιστορία του Ελληνο-Ιταλικού πολέμου με τον δικό τους τρόπο. Με τα γράμματά τους από το μέτωπο.

Αυτά τα γράμματα που χωρίς να το υποπτεύονται οι επιστολογράφοι τους, μέσα από τις ανορθογραφίες και τις ασυνταξίες τους έδωσαν με έναν μοναδικό τρόπο μέσα από την καρδιά τους και με τον αυθορμητισμό τους όλη τη φρίκη του πολέμου και τη ομορφιά της νίκης και διεκδικούν πιστεύω με τη μεγαλύτερη φιλολογική δαφνη. Την αναγνώριση από το πλήθος.

Γιατί ποιος λογοτέχνης, ποιος στρατιω-

τικός ηγέτης, ποιος πολιτικός ρήτορας θα μπορούσε να δώσει μέσα στις λίγες γραμμές που περιλαμβάνει το γράμμα του στρατιώτη Ανδρέα Σμπούκη την προσήλωσή του Έλληνα στα προαιώνια ιδανικά της φυλής, τη θρησκεία, την πατρίδα, την οικογένεια.

Προσέξτε. Την πίστη στη θρησκεία: Έχω το φυλαχτό της γιαγιάς που φόραγε ο πατέρας στη Μ. Ασία και γύρισε γερός.

Την αγάπη στην οικογένεια: Είχε δυο παιδιά. Το ένα έμοιαζε του Βασιλάκη μας.

Και την προσήλωσή στην ιδέα του Έθνους: Ο λοχαγός με φίλησε και μου είπε μπράβο. Με τέτοιους ήρωες θα ρίξουμε τους Ιταλούς στη θάλασσα.

Αχ Παναγίτσα μ -Παναγίτσα μ. Μωρέ σου λέω τους κυνηγάγαμε τους φρατέλους σαν τα γιδοπρόβατα απούχαμε στην πλαγιά. Πιάσαμε 13 αιχμαλώτους. Μου λέει ο λοχαγός πάρτους να τους πας στο λόχο διοικήσεως.

Μωρέ άσε με να τους καθαρίσω προ εξη βημάτων του λέω.

Δεν κάνει -μου λέει. Ντροπή. Άνθρωποι είναι κι αυτοί.

Ύστερα που το συλοϊστικά είδα απούχε δικό και τους έδωσα την κουραμάνα μου. Ένας μου φίλησε τα χέρια.

Αϊ θεοκεράτ του πια. Τώρα είμαι καλός ε; Πρωτύτερα θέλαταν να μας πάρετε να μας σκλαβώσετε. Να μας πάρετε τις γυναίκες μας και τα παιδιά μας και τα χωράφια μας.

Η Πασιώ η Μπανιά έβγαλε από ένα χιλιοδιπλωμένο μπιγαλάκι που φύλαγε τα πολεμικά του ενθύμια του άντρα της του Παναγιώτη ένα σωρό χαρτιά απ όπου ο φίλος μου ο Παναγιώτης Σαμαρτζής από την Άρτα ξεχώρισε και αντέγραψε για τη συλλογή του το λογοτεχνικό διαμαντάκι που σας διάβασα.

Δυστυχώς ο Παναγιώτης Μπανιάς ο τσολιάς του 3/40 συντάγματος της Άρτας, ένας από τους αφανείς ήρωες της μάχης δεν υπήρχε πια. Σκοτώθηκε σ ένα τροχαίο όταν το τρακτέρ που οδηγούσε έπεσε επάνω σε μια νταλικά. Αυτή τη φορά ο εχθρός δεν του ζήτησε την κουραμάνα του. Του ζήτησε κάτι περισσότερο τη ζωή του. Όπως τόσοι άλλοι κέρδισε τη ζωή του στον πόλεμο και την έχασε στην ειρήνη. Αχ Παναγίτσα μ- Παναγίτσα μ όπως είχε γράψει ο ίδιος.

Από το θαυμάσιο βιβλίο του Στρατηγού Χ. Κατσιμήτρου **«Η Ήπειρος προμαχούσα»**, Ξεχώρισα την πρώτη μέρα. Την πρώτη στιγμή του πολέμου. Όπως την περιγράφει ο ίδιος που την έζησε.

28 Οκτωβρίου 1940

Στις 3.45' της ιστορικής αυτής ημέρας παρατεταμένοι κωδωνισμοί του τηλεφώνου δεν κατέστη δυνατόν να αφηνίσουν τον Διοικητή της Μεραρχίας. (σ.σ είχε τέσσερα μερόνυχτα άπνοος τριγυρίζοντας το μέτωπο οργανώνοντας την άμυνα αφού ήταν γνωστό ότι από στιγμή σε στιγμή θα άρχιζε η επίθεση των Ιταλών). Ήκουσεν όμως αυτούς η μικρά θυγάτηρ του ήτις έλαβεν το ακουστικό και πρώττον ποιος ζητεί την Μεραχίαν, έλαβεν δε την απάντηση ότι ομιλεί το Γενικόν Επιτελείον εξ Αθηνών και της είπον. Ξυπνήσατε επειγόντως τον στρατηγόν.

Ο Διοικητής της Μεραρχίας αφυπνισθείς ήλθεν εις τηλεφωνικήν επικοινωνίαν με τον συνταγματάρχην Κορυζήν όστις του ανακοίνωσεν εκ μέρους του αρχηγού του Γεν. Επιτελείου ότι, την 3.20 της αυτής ημέρας ο εν Αθήναις πρεσβευτής της Ιταλικής κυβερνήσεως Γκράτιο επέδωσεν προς τον πρόεδρον της κυβερνήσεως Ι. Μεταξάν τηλεσιγραφικήν διακοίνωσιν της Ιταλικής κυβερνήσεως δια της οποίας αύτη εξήτει την έγκρισήν της όπως επιτραπεί η είσοδος των Ιταλικών στρατευμάτων εκ του ημετέρου εδάφους. Εν περιπτώσει αρνήσεως ταύτα από της 6 πρωινής ημέρας θα εισέλθουν βιαίως.

Ότι ο πρόεδρος της κυβερνήσεως απέρριψεν την απαίτησιν ταύτην και διέταξεν ένοπλον αντίστασιν. Ότι ο αρχηγός του επιτελείου στρατηγός Αλ. Παπάγος αναλαμβάνων την αρχιστρατηγίαν του Ελληνικού Στρατού διατάσσει όπως η Μεραχία αποκρούσει

δια τον όπλιν την εισβολήν των Ιταλικών στρατευμάτων συμμορφουμένη προς τας διαταγάς τας οποίας έχει λάβει δια την εκτέλεσιν της αποστολής.

Ο Διοικητής της Μεραρχίας είπεν απαντών εις τον συνταγματάρχην Κορυζήν τα εξής. Αναφέρατε παρακαλώ εις τον αρχιστράτηγον ότι η Μεραχία θα εκτελέσει το καθήκον της προς την πατρίδα όπως επιβάλλει η εθνική τιμή και καθ όν τρόπον αυτή γνωρίζει.

Ο συνταγματάρχης **Κορυζής** απάντησεν Πολύ καλά στρατηγέ μου θα αναφέρω εις τον αρχιστράτηγον όσα μου είπατε και τώρα στρατηγέ μου σας εύχομαι καλήν επιτυχίαν

Την ίδια ώρα ο αρχιστράτηγος **Αλέξανδρος Παπάγος** εξέδιδε την πρώτη ημερησία διαταγή του πολέμου η οποία κατάληγε.

«Ελληνες αξιωματικοί και οπλίτες φανείτε άξιοι των προσδοκιών της πατρίδος, φανείτε ήρωες».

Και οι Έλληνες αξιωματικοί και οπλίτες φανήκανε αντάξιοι των προσδοκιών του έθνους. Φανήκανε ήρωες.

Σεβαστή μου μήτηρ

Ελπίζω η παρούσα μου να σας εύρη καλά.

Θέλω να καθησυχάσω τας ανησυχίας σας. Είμαι πολύ καλά. Σας γραφώ ακουμπισμένος στο κιβώτιο πυρομαχικών του πολυβόλου μας. Έξω βρέχει καταρρακτωδώς 2 ημέρες τώρα. Θα το πιστέψετε εγώ ο τόσο ευπαθής δεν έχω ούτε ένα απλό συνάχι. Τα στρατιωτικά νέα τα μαθαίνετε από τις εφημερίδες. Χτες πήραμε το Αργυρόκαστρο. Δεν φαντάζεσθε με τι χαρές μας υποδέχθησαν. Εκλαιγαν και μας ενηκαλιζόντο. Θέλω ακόμη να σας γράψω ότι επάνω στη ξιφολόγη μου έχω γράψει το όνομα του πατέρα για να τιμώ πολεμώντας τη μνήμη του. Σύντομα θα ρόξουμε τους Ιταλούς στη θάλασσα. Πρέπει να είμεθα όλοι υπερήφανοι που εγεννήθημεν Έλληνες. Στην Καϊτούλα μας πολλά φιλά. Θα της φέρω μια ζωστήρα από ένα Ιταλό που έχω λάφυρο. Δώστε παρακαλώ τα δέοντα στη θεία και τον θείο.

Σας φιλώ με πολύ αγάπη ο υιός σας

Νίκος

Δυστυχώς κυρίες και κύριοι ο υιός της Νίκος. Ο δεκανέας **Νικόλαος Χρήστου** όπως και τόσοι άλλοι δε γύρισε.

Λίγο πριν ρίξουμε τους Ιταλούς στη θάλασσα ένα θραύσμα όλμου του έκοψε την καρωτίδα. Στα προσωπικά του αντικείμενα βρέθηκε το γράμμα που παραθέτω και που δεν πρόλαβε να ταχυδρομήσει. Ο ταχυδρόμος δεν πρόλαβε να φέρει τη μεγάλη ελπίδα που φτέρωνε όλους και που αποτελούσε τη μόνιμη επωδό όλων των επιστολών που ερχόντανε από το μέτωπο. «Θα ρίξουμε τους Ιταλούς στη θάλασσα».

Για μια ακόμη φορά ο ταχυδρόμος αντί για τα φιλά στην Καϊτούλα και τα χαιρετίσματα στο θεό και τη θεία έφερε το πικρό άγγελμα του θανάτου. Η θάλασσα ήταν μια μικρή λιμνούλα από αίμα.

Στις 12 Νοεμβρίου, αν θυμάμαι καλά, πιάσαμε μάχη περνώντας στο χωριό Αρίστα ή Αρτσίστα. Αυτού μένανε δύο τάγματα. Το 2ο και το 3ο. Το 1ο είχε πάει παραλιακά προς τη Χειμάρα. Εγώ ήμουν στο 3ο με Διοικητή τον ταγματάρχη Τσάκαλο, όταν άρχισε η μάχη το απόγευμα στη Γκραμπάλα. Ο ταγματάρχης τα έχασε. Τον άκουσα να λέει **«αφινιδιαστήκαμε»** καθώς και ο λοχαγός μου με το όνομα **Γεωργακόπουλος Χρήστος** από την Καλαμάτα, καθώς και τρεις ανθυπολοχαγοί πάθανε το ίδιο. Άρχισαν να έρχονται οι πρώτοι τραυματίες από τη μάχη. Είδα ένα λοχία που είμασταν μαζί στον ουλαμό, **Λούης Χρήστος**. Τον ρώτησα, μου είπε πως κλείστηκε ένας λόχος δικός μας και μια διμοιρία πολυβόλων με λοχαγό **Βλαχιώτη** από τον Λαχανότοπο Ηπείρου. Πήρα μια πρωτοβουλία και λέω με όση δύναμη της φωνής μου. Αφήστε τους γυλιούς εδώ και πάμε μπροστά. Μαζεύω ίσως 200 στρατιώτες. Πυροβολώντας και φωνάζοντας αέρα διώξαμε τους Ιταλούς και βγάλαμε τους δικούς μας. Εκεί τραυματίστηκε και **Θωμάς Κατσιάδας**

Του Σταύρου Ιντζεγιάννη

από το Λιτοχώρι Ευρυτανίας. Στις 14 πιάσαμε άλλη μάχη μπροστά στον Γεροπλάτανο και για μας τον 3ο λόχο ήταν καταστροφή. Μείναν στον τόπο 20 τσολιάδες 3 ανθυπολοχαγοί και ο επιλοχίας του λόχου ένας λεβέντης **Παπασπύρου** δάσκαλος από τον Αστακό Ξηρομέρου.

Ήταν περίπου 9 το πρωί όταν πιάσαμε μάχη. Μας πλευροκόπησαν τα τάνκς και εκεί είδα να θερίζονται τα λιανόκλαδα από τις σφαίρες. Εγώ μια στιγμή άναψα το όπλο μου και δεν λειτούργησε, κατόπιν σώθηκαν οι σφαίρες μου και μετά δυσκολίας έφτασα σε κάποιον που είχε σκοτωθεί. Πήρα τις σφαίρες του, εξουδετέρωσα μία εστία πυρός που με χτύπαγε. Ήταν μέσα στα χαμόκλαδα τρεις όλοι κι όλοι και αυτούς τους έφαγα. Έμεινα μόνος μου όλο το απόγευμα στη ίδια θέση. Εάν εκινούμην θα με έτρωγαν. Το απόγευμα βρήκα έναν ακόμη στρατιώτη από τα Όχτια Ξηρομέρου. Όταν νύχτωσε βρήκαμε και ένα λοχία τραυματία και γυρίσαμε πίσω και φτάσαμε στους δικούς μας ένα χιλιόμετρο. Πίσω.

Αγαπημένη μου σύζυγος Αγγέλω, πατέρα Πάνο, μάνα Ευανθία και παιδιά Πάνο, Μήτσο, Ανθούλα.

Υγείαν έχω. Είμαι καλά και αυτό ποθώ και δι υμάς. Πήρα το δέμα που μου στείλατε με τις κάλτσες και το κασκόλ. Τα κουλούρια ήταν βρεγμένα αλλά τα φάγαμε όλα. Όπως έγραψα και στο άλλο μου γράμμα να μου στείλετε μια κουκούλα και γάντια.

Τους Ιταλούς θα τους ρίξουμε στη θάλασσα. Χτες απ' έξω από το Αργυρόκαστρο τους πήραμε φαλάγγι. Κάνανε ένα φευγιό σαν λαγοί να ήταν. Μαζί με τον Μήτσο Κασάνο τον δεκανέα πιάκαμε 8 Ιταλούς αιχμαλώτους. Είχαν σηκώσει τα χέρια και έκλαιγαν Μπόνο Γκρέκο-Μπόνο Γκρέκο.

Α κερατάδες τς λέει ο Κατσάνος. Τώρα είμαστε καλοί ε; Πρωτύτερα θέλαταν να μας καταλάβετε και να μας πάρετε τα χτήματα και τις γυναίκες μας. Στο τέλος όμως τους λυπηθήκαμε και τους παραδώσαμε στον λόχο.

Χτες είχαμε ένα επεισόδιο. Ο Θανάσης ο κολιός έπιασε ένα κοκορόπτερο. Καθώς τον έφερνε όμως εκείνος έβγαλε έναν σουγιά όπου είχε κρυμμένο και του επιτέθηκε να τον σφάξει. Αλλά ο κολιός πρόφτασε και τον ξεκοίλιασε με τη λόγχη. έκλαιγε και έλεγε ήταν αυτοάμυνα κυρ ανθυπολοχαγέ - ήταν αυτοάμυνα. Είδαμε και πάθαμε να τον συνεφέρουμε.

Θα ήθελα να σχολιάσω λίγο αυτό το γράμμα που μέσα από τις ανορθογραφίες του μπορεί; Να βγάλετε τόσα συμπεράσματα. Πρώτα-πρώτα την παράδοση που ακόμη κρατάμε - τότε περισσότερο.

Πατέρα Πάνο, παιδιά Πάνο. Μητέρα Ευανθία και η κόρη Ανθούλα από το Ευανθία προφανώς.

Ύστερα κείνο το χαρακτηριστικό : Θέλαταν να μας πάρει τα χωράφια και τις γυναίκες μας. Είναι το αρχαίο υπέρ βωμών και εστιών που ακολουθεί και ενδυναμώνει την αντίστασή μας δυσόμιση χιλιάδες χρόνια από Τυρταίου. Κι εκείνο ρ το χαρακτηριστικό. Πρόλαβε και τον ξεκοίλιασε περιγράφοντας τόσο απλά και τόσο χαρακτηριστικά εκείνη τη μάχη και όλη την αγριότητα του πολέμου ο εκείνη την κατάληψη και ανακατάληψη της φοβερής Γκραμπάλας.

Ήταν κι αυτός εκεί πάνω.

Ο φίλος που μου χάρισε το θαυμάσιο βιβλίο των Φαφαλιού - Πατέρα που έχει γράψει στην αφιέρωσή του **«Τότε που η έννοια της πατρίδος ήταν σεβαστή χωρίς αντιρρησίες συνειδήσεως».**

Από αυτό το βιβλίο παραθέτω ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα:

Σήμερα θα γινότανε η μάχη για τη κατάληψη της Πρεμετής. Την επιχείρηση διήλυνε ο συνταγματάρχης Μαρδοχάιος Φριζής. Που το όνομά του και μόνο έφτανε να ακούσουν οι στρατιώτες μας για να πάρουν θάρρος. Είχε στο ενεργητικό του μια δοξαμένη ζωή. Τόσες νίκες. Και πάνω απ' όλα ήταν ο ήρωας του Καλαμά. Ο άνθρωπος που διέλυσε τη Μεραχία Μοδένα. Ο αρχηγός που κράτησε το μέτωπο. Η ψυχή που έθεσε τα θεμέλια του ελληνικού έπους.

Φεύγανε στη μάχη τραγουδώντας. Ο Φριζής καθάλα στο αλόγο του προχωρούσε μπροστά. Σε λίγο οι ανησυχίες αλη- **ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ**

θευσαν. Ένα σμήνος έκανε την εμφάνισή του. Ο Διοικητής διέταξε να αφιππεύσουν και να καλυφθούν. Τα αεροπλάνα άρχισαν να βομβαρδίζουν τη φάλαγγα. Εν τω μεταξύ κάνουν την εμφάνισή του οι Ιταλοί. Οι στρατιώτες μας βρίσκονται σε δύσκολη θέση. **Ο Φριζής** περιέρχεται στους στρατιώτες και τους ενθαρρύνει. Διατάζει γενική επίθεση. Πραγματική γιγαντομαχία. Ο Έλληνας υποχωρούν. Ο Φριζής στην κρίσιμη ώρα τραυματίζεται αποκρούει όμως την ιατρική Φροντίδα καβαλάει το άλογό του και με φωνή Μακαβαίου. Βροντοφωνάζει. **Εμπρός παιδιά ο Χριστός είναι μαζί μας.**

Οι στρατιώτες τα χάνουν. Ξέρουν ότι ο Διοικητής τους είναι Εβραίοι. Παίρνουν όμως θάρρος από εκείνη την επιβλητική φωνή και ορμούν ακάθεκτοι προς τα εμπρός ανατρέπουν τον εισβολέα και στήνουν τη γαλανόλευκη στο ύψωμα.

Δεν είναι όμως μόνο ο εχθρός που αιφνιδιάζεται. Αιφνιδιάζεται ολόκληρη η ανθρωπότητα. Με κρατημένη την ανάσα οι λαοί της γης παρακολουθούν την πάλη του Δαυίδ με τον Γολιάθ. Αδυνατούν στην αρχή να το πιστέψουν. Η έκπληξη γίνεται θαυμασμός. Οι πολεμικοί ανταποκριτές περιγράφουν την επική σύρραξη για την οποία ο Τσώρτσιλ θα πει: Από τούδε και στο εξής δε θα λέμε ότι οι Έλληνες πολεμούν σαν ήρωες αλλά ότι οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες!

(Όπως είναι γνωστό, ο συνταγματάρχης Μαρδοχαίος Φριζής ο πρώτος νεκρός ανώτερος αξιωματικός του Αλβανικού πολέμου. Πέθανε εκεί βαρύτατα τραυματισμένος.)

Για όλους αυτούς τους στρατιώτες και τους αξιωματικούς ο **Οδυσσεάς Ελύτης** θα γράψει το θρήνο για τον νεκρό ανθυπολοχαγό της Αλβανίας,

Κυριάν Αφροδίτην Αρμάου.

Αγαπημένη μου μανούλα

Σου γράφω σήμερα από ένα θεραπευτήριο των Ιωαννίνων. Μην ανησυχείς. Το τραύμα είναι στο ποδάρι. Έχε το όμως καύχημα μανούλα μου γιατί αυτό έγινε εκεί στο όρος Μόραβα που έγινε θρυλικό και έλαβε και ο υιός σου μέρος. Το τραύμα μου οι Ιταλοί το πλήρωσαν ακριβά και θα το ξαναπληρώσουν όταν ο Θεός με αξιώσει να ξαναπάω στο μέτωπο. Τους Ιταλούς να είσαι βεβαία πως θα τους νικήσουμε γιατί στις δικές μας ασπίδες είναι γραμμένο το ταν ή επί τας. Εμείς εδώ αψηφούμε το θάνατο για την τιμή της πατρίδος

Φιλιά στα παιδιά – Σε φιλώ πολύ.

Νίκος Αρμάου – Ανθυπολοχός

Δυσκολεύομαι πολύ να σχολιάσω ετούτο το γράμμα του Ανθυπολοχαγού Αρμάου γιατί πως να περιγράψεις τη φλόγα, το πάθος, εκείνη την ιερή δύναμη που κάνει τον τραυματία να θέλει να πετάξει τους επιδέσμους, να οπλιστεί ξανά και να ορμήσει στη μάχη. Το τραύμα μου θα το πλήρουν ακριβά οι Ιταλοί και το πλήρωσαν.

Πριν χρόνια σε μια επίσκεψή μου στη Ιταλία, στη ρεσεψιόν του ξενοδοχείου συζητούσαμε με ένα Ιταλό ιερωμένο που όταν έμαθε ότι είμαστε από την Πάτρα ενδιαφέρθηκε να μάθει για την πόλη γιατί ως ιερωμένος είχε λειτουργήσει στον καθολικό ναό της Πάτρας.

Κάποια στιγμή γύρισε στη συντροφιά και είπε: Ακόμη ντρέπομαι που πήρα μέρος σ' αυτόν τον πόλεμο. Τι ζητούσαμε εμείς στην Ελλάδα; Ο Θεός μας τιμώρησε.

Αγαπημένη μου Κοραλλία.

Πήρα το γράμμα σου και έχάρην για την καλήν σας υγείαν. Συγκινήθηκα για τα όσα μου γράφεις για τα παιδιά. Θέλω να είναι υπερήφανα γιατί ο μπαμπάς τους πολεμά για να είναι ελεύθεροι άνθρωποι αυτοί.

Μου γράφεις να σου στείλω μια φωτογραφία για να δεις αν τα πόδια και τα χέρια μου είναι γερά. Μην ανησυχείς είμαι μια χαρά. Χτες καταλάβαμε το όρος Ιβάν. Δεν μπορείς να φανταστείς τί λυσσώδη αντίσταση έκανα οι κοκορόφτεροι. Όμως τους βγάλαμε με τη λόγχη από τα χαρακώματα. Φαντάζεσαι εμένα που δεν μπορούσα να σφάξω ούτε κότα στο σπίτι να προσπαθώ να λογχίσω τον Ιταλό!

Όμως βέβαια δεν μπορούσα να κάνω αλλιώς. Αν δεν τον λογχίζα θα με ξεκοιλιάζε εκείνος. Ο Θεός ας συγχωρήσει κι εκείνον κι εμένα κι όλους μας.

Να προσέχεις την υγεία σου κι τα παιδιά. Αν χρειαστείς λεφτά να ζητήσεις από τη μητέρα μου. Μόλις μπορέσω θα σου στείλω φωτογραφία.

Σε φιλώ. Χρ. Κανελλής Λοχίας 3/40 ευζωνικό

Αναρωτήθηκα διαβάζοντας και ξαναδιαβάζοντας αυτό το γράμμα πως θα μπορούσε κάποιος να δώσει τόσο παραστατικά τη ψυχική κατάσταση του ανθρώπου που ξαφνικά η μοίρα του τον έστησε μπροστά στον εχθρό πρόσωπο με πρόσωπο. Εκείνου του ανθρώπου που ξαφνικά ορθώνεται ελευθερωτής μαζί και τιμωρός μέσα σε ένα χαρακώμα, μπροστά σ' ένα πολυβόλο έτοιμος με εφ' όπλου τη λόγχη να λογχίσει ωσάν Άγγελος Κυρίου με πύρινη ρομφαία. Δεν μπορούσα να σφάξω ούτε κότα γράφει.

Τον λογχίσα γράφει κάποιος άλλος, αλλά όταν θέλησα να τραβήξω τη λόγχη διαπίστωσα με τρόπο ότι είχε σφηνωθεί μέσα στα κόκαλα και δεν έβγαине Μ' έπιασε πανικός.

Σκηνές φρίκης ή επικού μεγαλείου;

Κλαίω και προσεύχομαι για ρους στρατιώτες όλου του κόσμου, γράφει μια μάνα στο παιδί της.

Εγώ θυμήθηκα ένα σαλπικτή. Τον σαλπικτή Θεόδωρο Σαπατά που αιμόφυρτος - όπως περιγράφεται στις μαρτυρίες '40-'41 έπαίξε με τις τελευταίες δυνάμεις του τον Εθνικό Ύμνο.

Σκέφτομαι τι να προσπαθούσε άραγε να παίξει. Το Σε γνωρίζω από την κόψη του σπαθιού την τρομερή ή το Λευτεριά για λίγο πάψε να χτυπάς με το σπαθί!

Ο Θεός να μας συγχωρήσει κι αυτούς κι εμένα κι όλους μας (γράφει ο λοχίας **Κανελής**).

Είχα πάντα μου την επιθυμία να γνωρίσω από κοντά

ένα από αυτούς τους μαχητές. Έναν από αυτούς τους πολεμιστές της πρώτης γραμμής. Ένα από αυτούς που όρμησαν στο σ' ένα χαρακώμα με τη λόγχη ή που κυλίστηκαν σφιχταγκαλιασμένοι στο πάλεμα του Διγενή με το Χάρο.

Ν' αγγίξω ένα χέρι από αυτά που πέταξαν μια χειροβομβίδα μέσα σε ένα αμπρί ξέροντας ότι σπέρνανε τον όλεθρο.

Η τύχη μ' έφερε μπροστά στον **Χρήστο τον Ράφτη** στο χωριό **Τσαμαντά** το 1954 στα Ελληνο-Αλβανικά σύνορα.

Στο καφενείο του χωριού τον κέρασα – με κέρασε τσίπουρο και μου διηγήθηκε την απίθανα φοβερή σκηνή που είχε μια απρόσμενη κατάληξη. Τελειώνοντας είχε πέσει επάνω στο τραπέζι και έκλαιγε γοερά μέχρι που με πήρανε κι εμένα τα κλάματα κι αγκαλιαστήκαμε εμείς οι άγνωστοι ποιος ξέρει τι; Την ανθρώπινη μοίρα ή ίσως την απανθρωπιά του πολέμου.

Από το ημερολόγιο που κρατούσα εκείνη την εποχή θέλοντας να γράψω ένα βιβλίο και σα μνημόσυνο καταχωρώ αυτή τη σκηνή.

Καθώς προχωρούσαμε κάποια στιγμή ένας Ιταλός πετάχτηκε πίσω από ένα βραχάκι κι όρμησε κατά πάνω μου. Ούτε πρόλαβα να δω αν κράταγε όπλο. Κυλιστήκαμε κάτω και κάποια στιγμή θεόρατος αυτός εγώ μικροκαμωμένος με έβαλε από κάτω κι ένοιωθα τα χέρια του να μου σφίγγουν το λαιμό. Το κράνος του πίεζε το κεφάλι μου και η ανάσα του μ' έκαιγε. Ένοιωθα πως είχε φτάσει η τελευταία μου ώρα. Παναγία μου είπα βοηθάμε να γλιτώσω. Κι εκείνη την ώρα σαν κάτι να έλαιμμε μέσα μου θυμήθηκα το σουγιά που μου είχε χαρίσει ένας κρητικός και τον είχα χώσει μέσα στη γκέτα μου. Λευτέρωσα το χέρι μου, έπιασα το σουγιά και τον έμψηξα στο λαιμό του. Πλημμύρισε το πρόσωπό μου, τα μάτια μου, το στόμα μου από το αίμα του. Τον πέταξα από πάνω μου κι έμεινα εκεί τρομοκρατημένος να κοιτάζω τον Ιταλό που είχα σφάξει σαν αρνί.

Θα το πιστέψεις μου είπε κλαίγοντας από τότε δε μπορώ να σφάξω ούτε κότα. Τον κοιτάζα και σκεφτόμουν ότι είχε μια μάνα που τον περίμενε κι αυτόν όπως κι εμένα. Ο Θεός να με συγχωρήσει αυτό μου σημάδεψε όλη μου τη ζωή.

Χρόνια μετά - το 1986 γυρνώντας από τη Βόρεια Ελλάδα θέλησα να ξαναπεράσω από εκείνα τα μέρη όπου είχα κάνει τη στρατιωτική μου θητεία μου. Ο Μπάρμπα **Χρήστος ο Ράφτης** δεν υπήρχε πια. Ένας ανειψίος του μου είπε ότι είχε κλειστεί σε ένα μοναστήρι κάπου στη Θεσσαλία. Θυμήθηκα που καθώς μου μιλούσε έτριβε τα χέρια του σαν να ήθελε να βγάλει τα αίματα.

Να νιώθουν τάχα κι οι λευτερωτές και οι εκδικητές, οι πολεμιστές της πρώτης γραμμής μια τύψη που στη μάχη επάνω στο όνομα της λευτεριάς έσφαξαν ένα εχθρό και που αν δεν το είχαν κάνει θα τους είχε σφάξει εκείνος;

Ποιός ξέρει; Άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου. Κάποια στιγμή που κουβεντιάζαμε του είπα ο Θεός σ' έχει συγχωρήσει. Υπέρ βωμών και εστιών ήταν ο αγώνας μας. Δε ζητήσαμε τίποτε εμείς από αυτούς. Αυτοί μας επιτέθη-

καν.

Γύρισε και μου είπε: Να συγχώρησε άραγε κι αυτούς για τα εγκλήματα που έκαναν. Που ματοκύλισαν τον κόσμο;

Ποιός ξέρει; Άγνωστο το μέγεθος της μεγαλοθυμίας του! Θυμήθηκα ένα ποίημα που είχε γράψει ο **Γιώργος Αθάνας**

*Ω! εσύ μανούλα άτυχη που κλαίς
και δε στερεύουνε τα δάκρυα της ψυχής σου.
Χύσε ένα δάκρυ και για αυτόν που εκεί στη μάχη
σκότωσε το άμοιρο παιδί σου*

*Κι συ μανούλα τυχερή που χεις καλοδεχτεί
το ακριβό βλαστάρι σου στην πόρτα του σπιτιού σου
Χύσε ένα δάκρυ και για άλλης μιας μανούλας γιο
Που εκεί στη μάχη σκότωσε το βόλι του δικού σου.*

Από το ίδιο βιβλίο Μαρτυρίες του '40-'41 καταχωρώ το ακόλουθο απόσπασμα.

Η χιονοθύελλα είχε κοπάσει. Κάτω από το θαμπό φως της χαραυγής γονατιστός ο λοχαγός ανιχνεύει τον ορίζοντα. Ένα σύμπλεγμα από παράξενα δέντρα, χωράφια, δασωμένες χαράδρες. Στέκεται δίπλα μας βουβός, βυθισμένος στην έκσταση του ανθρώπου που περιμένει με αγωνία την κρίσιμη στιγμή. Κάποτε κοιτάζει το ρολόι του και σκύβοντας στο χαρακώμα λέει με σιγανή φωνή. Πέντε λεπτά.

Πέντε λεπτά που μοιάζουν αιωνιότητα.

Σε μια στιγμή η φωνή του αντηχεί. Έτοιμοι. 1,2,3, 4, 5...10 δευτερόλεπτα. Ένας αιώνας ολόκληρος και ύστερα ο λυτρωμός. Ένα σφύριγμα μαζί με τον υπόκωφο θόρυβο της φωτοβολίδας.

Πρώτος πετάγεται ο σαλπικτής. Με αγκαλιάζει μέσα στο δραματικό ίλιγγο της στιγμής και υψώνοντας τα χέρια στον ουρανό ψιθυρίζει: επί τέλους! Ύστερα ξεσπώντας σ' ένα τρελό γέλιο αρχίζει να σαλπίζει. Προχωρείτε – προχωρείτε!

Αμίλητοι οι πολεμιστές νινάζονται έξω από το χαρακώμα. Οι λόγγες θαρρείς πως σκίζουν ασάλινα τείχη στη θυελλώδη έφοδό τους. Σε όλα τα αυτά αντηχεί η φωνή του λοχαγού. Εμπρός παιδιά για την Ελλάδα.

Οι οβίδες οργώνουν το ύψωμα όπου είναι γαντζωμένοι οι Ιταλοί.

Η μία μετά την άλλη σαρώνονται οι αντιστάσεις του εχθρού. Σιλουέτες Ιταλών με υψωμένα τα χέρια προβάλουν από όλα τα σημεία. Ο αιφνιδιασμός είχε επιτύχει. Ο λόχος μας ορμά τώρα με τη λόγγη. Σκαρφαλώνουμε στο ύψωμα.

Οι τοσολιάδες πετούν σαν κάποια υπεράνθρωπη δύναμη να τους οδηγεί. Μαίνεται η μάχη. Μια συναρπαστική αγριότητα ξεχειλίζει όλες τις ψυχές. Οι Ιταλοί που απομεινάν από το μακελειό οχυρωμένοι στα πολυβολεία αμύνονται ακόμη. Πάνω στην ανόρα της μάχης ο σαλπικτής σημαίνει αδιάκοπα έφοδο. Ύστερα τρέχει σαν αλαφιασμένος στην κορυφή του υψώματος και σαλπίζει. Εμπρός, εμπρός!

Μόλις τελείωσε η μάχη άρχισαν οι πρώτες αφηγήσεις. Άλλοι ανάβουν τσιγάρο ξαπλωμένοι δίπλα σε νεκρούς. Άλλοι μπροστά στους τραυματίες που βογκούσαν ακόμη. Πιο χλωμοί με άθλιο ηθικό, ανθρώπινο κουρέλι οι αιχμάλωτοι μας αντίκριζαν με το ύφος πληγωμένου που ζητά την κατανόηση του νικητή.

Κάποιος δικός μας τους δίνει τσιγάρο. Ένας άλλος τους προσφέρει λίγο ψωμί. Βόβουν πολλοί από το δικό τους νερό και το προσφέρουν στα δίψασμένα χείλη των τραυματιών. Μιλάει η άγια Ελληνική ψυχή. Το ανυπέρβλητο ελληνικό μεγαλείο μιας ψυχής που γνωρίζει να σβήνει το πάθος και στη θέση του να σκορπίζει τη συμπόνια.

Σε μια στιγμή πλησιάζει ο λοχαγός. Έχει ακόμη εκείνη τη γαλήνη όπως και πριν τη μάχη Καλεί τον σαλπικτή. Σαπατάς - Σαπατάς.

Η φωνή του πνίγεται από μια τραγική διαίσθηση από κάποιο τραγικό προαίσθημα. Μα πουθενά δε φαίνεται ο σαλπικτής.

Ο λόχος συγκεντρώνεται πρόχειρα στη ανατολική πλευρά του λόφου κάτω από τα πανύψηλα δέντρα.

Επιμένει ακόμη ο λοχαγός; Σαλπικτής - σαλπικτής. Ο επιλοχίας αρχίζει το προσκλητήριο.

Ξάφνου ένα αιμόφυρτος στρατιώτης προβάλει από το κοίλο ενός ορύγματος. Βαδίζει τρικλίζοντας και καθώς το αίμα τρέχει από το μέτωπό του φέρνει στα χείλη του τη σάλπιγγα. Το προσκλητήριο έχει ήδη αρχίσει ο επιλοχίας εκφωνεί βιαστικά τα ονόματα. 7 απόντες νεκροί. Ο κατάλογος προχωράει. Σαλπικτής **Θεόδωρος Σαπατάς.**

Τον αντικρίζουμε βουβοί. Και ύστερα τον βλέπουμε να υψώνει τη σάλπιγγα σημαίνοντας έφοδο και αμέσως μετά τον εθνικό ύμνο. Οι ήχοι βγαίνουν μαζί με την ψυχή του. Στεκόμαστε σε στάση προσοχής μπροστά στη φριχτή μεγαλοπρέπεια της σκηνής. Δεν έχουμε ακούσει πιο παράξενη, πιο συγκλονιστική μελωδία έτσι καθώς οι ήχοι ανεβαίνουν σαν ύμνοι αγγέλων.

Δευτερόλεπτα περνούν κι ο σαλπικτής κρατώντας ακόμη τη σάλπιγγα στο στόμα σωριάζεται στο χώμα. Μόλις είχε προλάβει να φωνάξει παρών.

Το προσκλητήριο των νεκρών είχε τελειώσει!

Μπροστά στο ύψωμα Ιβάν. Εν ζωή ακόμη

45 ημέρες από ενάρξεως του πολέμου.

Αγαπημένη μου Ελενίτσα

*Χρυσή μου Ελένη σ' ευχαριστώ για το δέμα που μου έστειλες με τον συνάδελφο **Καραμπέτσο**. Ήταν μια άνοιξη μέσα στην αγριάδα του Αλβανικού χειμώνα. Φάγαμε τις σοκολάτες και μοιραστήκαμε τα τσιγάρα.*

*Σ' ευχαριστώ. Αύριο θα γίνει η επίθεση. Αγάπη μου φοβάμαι. Πρέπει να πυροβολήσω έναν άλλον άνθρωπο. Πρέπει να σκοτώσω. Ποιος ξέρει αν αύριο το βράδι θα είμαι ζωντανός για να συνεχίσω το γράμμα μου. Φοβάμαι αγάπη μου. Προχτές φέρανε τον **Σπηλιάδη** πετσοκομμένο. Είχε ένα τραύμα που του είχε διαλύσει ολόκληρο το κεφάλι. Το μόνο που άκουγες ήταν το βογκητό του. Έλεγε μανούλα μου...μανούλα μου! Ξεψύχησε σε λίγο. Μέσα στη σφιγμένη του παλάμη κράταγε ακόμη τα φτερά από το κράνος ενός Βερσαλιέρου.*

Λένε ότι είναι ωραίο να πεθαίνεις για την πατρίδα σου!

Το κερί που μου φωτίζει για να σου γράφω μου καίει τα δάχτυλα. Λιώνει κι αυτό.

Δίπλα μου ο Καραμπέτσος προσεύχεται δυνατά: «Κύριε εκέκραξα προς Σε. Ελέησον με. Οπλίσε την ρομφαίαν μου επί των εχθρών μου, ότι γυμνός έσταμαι ενώπιόν Σου».

Λέει ότι θέλει να γίνει παπάς. Αν ζήσεις. Αν ζήσουμε Θεέ μου!

Αν δεν γυρίσω να μη λυπηθείς. Θα αφήσω το γράμμα μου στον σιτιστή για να σου το στείλει.

Ελένη μου. Ελενίτσα μου σε θέλω πολύ. Καληνύχτα. Καληνύχτα ζωή μου.

Θέλω να σου γράψω ακόμη δυο λόγια. Ξέρεις ...

Εδώ το γράμμα σταματάει απότομα. Προφανώς λείπει η τελευταία σελίδα που χάθηκε ποιος ξέρει πως ή ίσως έοβησε το κερί.

Ωστόσο ο Παναγιώτης ο Σαμαρτζής ο φίλος που προσπαθούσε να φτιάξει μια συλλογή έτυχε από μια σύμπτωση να βρει την τελευταία σελίδα. Αυτή που έλειπε.

Η τελευταία σελίδα κυρίες έγραφε.

Βασίλειον της Ελλάδος.

Υπουργείον Στρατιωτικόν. Γραφείον 8^{ης} Μεραρχίας.

Έχομεν το θλιβερόν καθήκον αλλά και την τιμήν να σας αναγγειλομεν ότι ο εύζων Καραμανώλης Γεώργιος έπεσεν επί του πεδίου της τιμής μαχόμενος ως ήρωας υπέρ της πατρίδος αφού μόνος κατέλαβεν το εχθρικών πολυβολείον που εμπόδιζεν την προέλασιν των τμημάτων μας. Τη προτάσει του ταγματάρχου διοικητού προάγεται μετά θάνατον εις τον βαθμόν του λοχίου και απονέμεται το αριστερίον ανδρείας. Εστέ υπερήφανοι δια τον υιόν σας.

Εντολή μεράρχου ο ταγματάρχης Διοικητής ...

Ο **Καραμπέτσος** που εν τω μεταξύ γλίτωσε και έγινε παπάς διηγήθηκε στον φίλο μου την τελευταία σκηνή από το δράμα.

Τον βρήκα είπε κατακομματιασμένο μέσα στο οχυρωμένο Ιταλικό πολυβολείο που μας είχε αποδεκατίσει και που ο Καραμανώλης κατάφερε να σιγάσει πηδώντας μέσα καθώς του είχαν τελειώσει φαντάζομαι οι χειροβομβίδες.

Ήταν ξεκοιλιασμένος από τις λόγγες των Ιταλών. Μία ήταν καρφωμένη στο λαιμό του. Στα χέρια του κράταγε ακόμη τα μαλλιά του Ιταλού πολυβολητή.

Ήταν ο άνθρωπος που είχε πηδήσει μέσα στο εχθρικό πολυβολείο με τη λόγγη για να το κάνει να σιγάσει. Ήταν ο άνθρωπος που είχε γράψει: Φοβάμαι αγάπη μου. Φοβάμαι.

Τί άλλο μπορεί να προσέσει κανείς. Ο σεβασμός στους νεκρούς αυτής της απίθανης εποποιίας απαιτεί σωπή.

Ο Θεός με την απέραντη μεγαλοσύνη του ας τους έχει όλους στα δεξιά του. Πολέμησαν για τη θρησκεία, την πατρίδα και την οικογένεια τους. Αμήν

Αναλαμβάνουμε τη **δημιουργία και εκτύπωση** σε

• ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ - ΜΠΙΛΙΕΤΑ

• ΕΝΤΥΠΑ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

• ΑΦΙΣΕΣ - ΦΑΚΕΛΟΥΣ

• ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΓΑΜΟΥ - ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ

• ΒΙΒΛΙΑ - ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Μονοχρωμίες, δίχρωμίες, τετραχρωμίες με απόλυτη πιστότητα!

• Τώρα εκτυπώσεις και σε **ψηφιακή μορφή** με **υψηλή ευκρίνεια** ανεξαρτήτως ποσότητας εντύπων.

Διαθέτουμε
δίχρωμη μηχανή
Offset roland 61x86
& Heidelberg Gto

Κατασκευή
σφραγίδων
(ξύλινες - μηχανικές)

...γιατί το Χρώμα θέλει Τέχνη!

Ακρωτηρίου 55 (Ψαροφάι) Πάτρα - τηλ.: **2610 341515**, κιν.: **6942 507002**
emails: **alexkoll@otenet.gr, ekklisiologos@gmail.com**

Από το **1984** στην ίδια επαγγελματική στέγη!

Φώτιος & Ευφροσύνη Καραβίτη

OPTICAL CENTER

Παντανάσσης 43 και Κορίνθου
στον πεζόδρομο

* Γυαλιά οράσεως, σκελετός και φακοί 49,90 ευρώ

* Γυαλιά ηλίου, νέες παραλαβές 2013, από 50 και 70 ευρώ

* Γυαλιά ηλίου, ο σκελετός δώρο και ο πελάτης πληρώνει
μόνο τους φακούς 25 ευρώ.

* Και πολλές προσφορές εντός του καταστήματος

Τηλ.: 2610/621.800 - 6945-783.799 ΠΑΤΡΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΟ - ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Του Λευτέρη Μαρινέλλη
(εκπαιδευτικού - συγγραφέως)

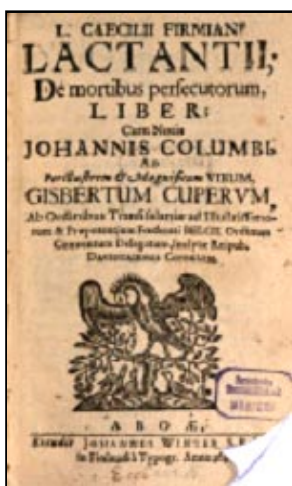
Η 8η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ
ΦΥΛΛΟ ΤΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΥ"

Δύο χιλιάδες εξακόσια
χρόνια προσφοράς

1700 χρόνια από το «Διάταγμα» των Μεδιολάνων

Η σημασία του για την εποχή του και η προβολή του στη σύγχρονη πραγματικότητα

Συμπληρώθηκαν εφέτος 1700 χρόνια από την έκδοση του «**Διατάγματος των Μεδιολάνων**» (Edictum Mediolanense), το 313 μ. Χ., όταν ο μέγας Κωνσταντίνος συνάντησε στα Μεδιόλανα της Ιταλίας (σημερινό Μιλάνο) τον Αύγουστο Λικίνιο και έλαβαν αποφάσεις για την κοινή πολιτική στα θρησκευτικά θέματα, καθώς έκριναν ότι εξέχουσα θέση στις προτεραιότητές τους κατείχαν «**η προς το θεόν αιδώς τε και το σέβας**». Πρόκειται ουσιαστικά για μία αυτοκρατορική επιστολή προς τους διοικητές των ρωμαϊκών επαρχιών, προκειμένου να προβούν στην αυστηρή εκτέλεση συγκεκριμένων εντολών. Σώζεται τόσο στη λατινική γλώσσα, από τον Λατίνο ιστορικό Λακτάντιο (Lucius Caecilius Firmianus Lactantius, 240-347μ.Χ.) στο έργο του «**De Mortibus Persecutorum**» (Ο θάνατος των διωκτών), και συγκεκριμένα αποτελεί το κεφάλαιο 48 (XLVIII), το οποίο, στην έκδοση του Johannes Winter του 1684, αναπτύσσεται στις σελίδες 69 έως 73 όσο και στην ελληνική γλώσσα, από τον εκκλησιαστικό ιστορικό Ευσέβιο, επίσκοπο Καισαρείας, Παλαιστίνης (265-340 μ.Χ.), γνωστό και ως Παμφίλου, στο Ε' κεφάλαιο του 10ου βιβλίου της Εκκλησιαστικής Ιστορίας, το οποίο επιγράφεται «**Αντίγραφο βασιλικών νόμων περί των Χριστιανών προσηκόντων**» και περιλαμβάνει το κείμενο του «**Διατάγματος**» υπό τον τίτλο «**Αντίγραφον Βασιλικών διατάξεων εκ ρωμαϊκής γλώττης μεταληφθεισών**».

Το έργο του Λακτάντιου «**De Mortibus Persecutorum**»

Με το εν λόγω «**Διάταγμα**», το οποίο αποτελεί το πρώτο πολιτειακό κείμενο που κατασφαλίζει την ανεξιθρησκεία, δεν αναγνωρίζεται ο Χριστιανισμός ως επίσημη θρησκεία του Κράτους, αλλά νομιμοποιήθηκε ως «**επιτρεπόμενη θρησκεία**» (Religio licita) και συνεπώς, το κράτος εγγυήθηκε την ανοχή του απέναντί της, όπως άλλωστε συνέβαινε και με τις άλλες θρησκευτικές οντότητες. Έτσι, παρέχονταν στους οπαδούς της χριστιανικής θρησκείας, καθώς και σε εκείνους των λοιπών θρησκειών «**ελευθέραν αίρεσιν του ακολουθείν τη θρησκεία η δ' αν βουληθώσιν**», να ακολουθούν, δηλαδή, ελευθέρως τη θρησκεία της επιλογής τους, ειδικώς δε για τους χριστιανούς, θεοπίστηκε πρόβλεψη ώστε να επιστραφούν σε αυτούς οι τόποι λατρείας «**εις ούς το πρότερον συνέρχεσθαι έθος ην αυτοίς**», χωρίς, μάλιστα, οιοδήποτε χρηματικό αντάλλαγμα, ήτοι «**άνευ αργυρίου και άνευ τινός απαιτήσεως της τιμής**». Κατοχυρώνεται, δηλαδή, η ελευθερία της λατρείας, η οποία, μαζί με την ελευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως (forum internum), εννοιοδοτούν το περιεχόμενο της θρησκευτικής ελευθερίας.

Επομένως, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το «**Διάταγμα**» δεν περιορίζεται στην αναγνώριση μόνο της ανεξιθρησκείας, αλλά κατοχυρώνει προσθέτως και το ευρύτερο δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας. Είναι γε-

γονός ότι οι δύο όροι διαφέρουν εννοιολογικώς. Η ανεξιθρησκεία (tolerantia) ταυτίζεται με την ανοχή, την αδιαφορία που δείχνει το κράτος απέναντι στις θρησκείες που πρεσβεύουν οι πολίτες του, η οποία τους δημιουργεί απλώς την πραγματική δυνατότητα λατρείας του θείου, σύμφωνα με όσα τους υπαγορεύει η συνείδησή τους, χωρίς όμως και αντίστοιχο δικαίωμα έναντι του κράτους, ενώ η θρησκευτική ελευθερία έχει ευρύτερο και θετικότερο περιεχόμενο, αφού θεμελιώνει, αγωγίμη μάλιστα, αξίωση απέναντι στο κράτος αφενός να μην επεμβαίνει, με πράξη ή πα-

ράλειψή του, τόσο στη διαμόρφωση των όποιων θρησκευτικών πεποιθήσεων (ελευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως) όσο και στην εκδήλωσή τους (ελευθερία της λατρείας) και αφετέρου να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την εξασφάλιση της ασκήσεώς της. Εν προκειμένω, από τη στιγμή που το «**Διάταγμα**» επιτάσσει τον διοικητή των ρωμαϊκών επαρχιών να παραδοθούν «**με τη φροντίδα του και χωρίς χρονοτριβή**» οι χώροι λατρείας στους χριστιανούς, είναι πρόδηλο ότι προκύπτει υποχρέωση του κράτους να εξασφαλίσει την επιστροφή των λατρευτικών χώρων, γεγονός το οποίο αποτελεί condition sine qua non για την άσκηση της λατρείας.

Η σπουδαιότητα του «**Διατάγματος**» για την εποχή του είναι, ενόψει των ανωτέρω, προφανής και τούτο, διότι θέσπισε ρητώς την ανοχή στην ετερότητα και τον σεβασμό στο διαφορετικό. Συγχρόνως όμως, δεν πρέπει να παροράται ότι η έκδοσή του υπαγορεύθηκε από την ανάγκη να επέλθει εσωτερική ειρήνευση στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, μετά από αιώνες διωγμών για τις θρησκευτικές πεποιθήσεις και επομένως, αποτέλεσε μέρος ενός ευρύτερου πολιτικού σχεδιασμού της αυτοκρατορίας.

Εάν επιχειρήσουμε μία προβολή του «**Διατάγματος**» στη σύγχρονη εποχή, θα διαπιστώσουμε, δίχως αμφιβολία, ότι ρυθμίζει ένα ζήτημα, αυτό της θρησκευτικής ελευθερίας, το οποίο αποτελεί ένα διαρκές ζητούμενο [και] για τη σημερινή, πολυπολιτισμική κοινωνία. Δεν θα μπορούσε, άλλωστε, να γίνει διαφορετικά, αφού η θρησκευτική ελευθερία συνιστά βασικό στοιχείο των ατομικών ελευθεριών, που είναι συνταγματικώς κατοχυρωμένες σε όλες τις πολιτισμένες χώρες, ταυτοχρόνως δε αποτελεί μία αυτονόητη θεσμική αρχή, η οποία διέπει τη θρησκευτική και την κοινωνική ζωή.

Έτσι, η πρώτη επίσημη, πανηγυρική αναγνώριση της θρησκευτικής ελευθερίας περιέχεται στη Διακήρυξη δικαιωμάτων της Πολιτείας της Virginia του έτους 1776, κατά τον αμερικανικό αγώνα της ανεξαρτησίας (Bill of Rights, άρθρο 16). Ακολούθησαν αργότερα, και συγκεκριμένα το 1791, η πρώτη τροποποίηση του ομοσπονδιακού Συντάγματος των Ηνωμένων Πολιτειών 1787 και η γαλλική Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη το 1789, αν και η τελευταία αναγνώρισε μόνο την ανεξιθρησκεία.

Από τα πρώτα βήματα του ελληνικού κράτους η θρησκευτική ελευθερία εμφανίζεται ως δικαίωμα συνταγματικώς κατοχυρωμένο. Ειδικότερα, οι διατάξεις των Συνταγμάτων της Επανάστασης, του Προσωρινού δηλαδή Πολιτεύματος του 1822 και του Νόμου της Επιδαύρου του 1823, αλλά και του Πολιτικού Συντάγματος της Ελλάδος του 1827 και του Ηγεμονικού Συντάγματος του 1832, όσο και εάν φαίνεται περίεργο, προφανώς επηρεασμένες από τις ιδέες της γαλλικής και της αμερικανικής

Ο Ευσέβιος της Καισαρείας

επαναστάσεως, είναι περισσότερο φιλελεύθερες στο ζήτημα της διασφάλισης της θρησκευτικής ελευθερίας από εκείνες που καθιερώθηκαν στη συνέχεια, στην πορεία της συνταγματικής ιστορίας της Ελλάδος. Έτσι, το Σύνταγμα της Επιδαύρου δεν περιορίζεται να διακηρύξει την ανοχή της πολιτείας απέναντι σε κάθε άλλη, εκτός της επικρατούσας, θρησκεία, αλλά κατοχυρώνει και την ακώλυτη άσκηση της λατρείας, η οποία προϋποθέτει, εκτός της ανοχής, και κάθε θετική ενέργεια της πολιτείας προς διασφάλισή της. Καθίσταται επομένως προφανής η επιθυμία των συντακτών των κειμένων αυτών να κατοχυρώσουν στο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος όχι απλώς μια μορφή θρησκευτικής ανοχής, ένα είδος δηλαδή ανεξιθρησκείας, αλλά ένα δικαίωμα θρησκευτικής ελευθερίας.

Πράγματι, τα Συντάγματα που ακολούθησαν, δηλαδή αυτά του 1844 και του 1864/1911, κατοχύρωναν την ανεξιθρησκεία, ενώ με τα Συντάγματα 1925, 1927, 1952 και αυτό του 1968 καθιερώνεται πλέον η θρησκευτική ελευθερία, στην οποία εμμένει και το ισχύον Σύνταγμα 1975, που αναφέρει ότι «**Η ελευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως είναι απαραβίαστη**», για να συμπληρώσει ότι «**Πάσα γνωστή θρησκεία είναι ελευθέρα και τα της λατρείας αυτής τελούνται ακωλύτως υπό την προστασίαν των νόμων**» (άρθρο 13).

Ωστόσο, στις μέρες μας το ζητούμενο δεν είναι τόσο η de jure όσο η de facto κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας. Και τούτο, διότι, όπως προσφυώς έχει σημειωθεί, «η θρησκευτική ελευθερία είναι μία κατάκτηση την οποία πρέπει να βιώνουμε και να αποδεικνύουμε καθημερινώς, και όχι απλή διακήρυξη αρχών, την οποία θυμόμαστε όποτε μας συμφέρει, προκειμένου να βαυκαλιζόμαστε ότι ανήκουμε στους πολιτισμένους λαούς»...

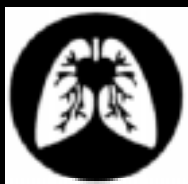
Φιλόλογος καθηγητής παραδίδει μαθήματα σε μαθητές

Γυμνασίου - Λυκείου

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 2610/620.860 - κιν.: 6937487073

Ασημίνα Ζανιά Τσιμάρα

Ιατρός - Πνευμονολόγος

Αγίου Ανδρέου 195, Πάτρα
Τηλ.: 2613011057
Κιν: 6973417616

e-mail: azaniatsimara@gmail.com

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΣΑΣ

FORMAT- WINDOWS

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΦΙΛΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΟΓΚΑΣ
6936363035

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΤΕ ΣΕ WINDOWS 7 ΜΕ ΔΩΡΕΑΝ ΑΓΙΟΛΟΓΙΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ Η ΒΑΒΥΛΩΝ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Απ' αυτόν τον Ιουδαίο αιρετικό, λοιπόν, προήλθε η ταύτιση της Βαβυλώνας με τη Ρώμη στο δεύτερο μισό του Β' αιώνας, στο απόκρυφο βιβλίο του, του οποίου τα 3 πρώτα κεφάλαια σώζονται στη λατινική. Από αυτόν δυστυχώς πήραν στη συνέχεια και οι ερμηνευταί της Αποκαλύψεως του Ιωάννου, και αυτή η ερμηνεία πέρασε και στη ραββινική φιλολογία και δυστυχώς και στη χριστιανική γραμματεία, στην πατερική όπως συνηθίζεται να λέγεται. Ο πρώτος που χρησιμοποιεί αυτήν την ταύτιση Βαβυλώνας και Ρώμης είναι ο Ειρηναίος, πριν από το 180, στο ανταιρετικό σύγγραμμά του «**Έλεγχος και ανατροπή της Ψευδωνύμου γνώσεως**» (3,1,1' 3,3,2' 3). Ο Ειρηναίος ζη την ίδια εποχή με τον Ιουδαίο αιρετικό αποκρυφογράφο και ασχολείται με τον έλεγχο όλων των αιρέσεων μέχρι την εποχή του. Κάλλιστα λοιπόν θα μπορούσε να γνωρίζει την απόκρυφη «**Αποκάλυψη του Έσδρα**» η και τη φήμη που διαχύθηκε στην εποχή του από αυτήν, ότι τάχα η Βαβυλών είναι η Ρώμη. Δεν το έκανε όμως, αθέλητα η θελητά. Ο Θεός το ξέρει.

Και έχει τόση σημασία η ταύτιση Βαβυλώνας και Ρώμης; Καί βέβαια, όχι μεγάλη, αλλά μεγίστη. Διότι εμφανίζεται ψευδώς ο απόστολος Πέτρος να δρα στη Ρώμη, ενώ ο Πέτρος δρα και κηρύττει στη Βαβυλώνα της Αιγύπτου. Έτσι λέει ο ίδιος στην πρώτη Επιστολή του 5,13: «**Ασπάζεται υμάς η εν Βαβυλώνι συνεκλεκτή και Μάρκος ο υιός μου**». Καί ο αιρετικός κάνει τη Βαβυλώνα Ρώμη! «Λουκούμι» για τους παπικούς, όταν μάλιστα το γράφει αυτό ο Ειρηναίος. Το άδραξαν αμέσως και το έκαναν αναντίρρητο ιστορικό ντοκουμέντο, εμφανίζοντας πάντα ότι το λέει ο Ειρηναίος, και όχι ο αιρετικός, άσχετα αν το πήρε απ' αυτόν. Καί στη διαδρομή ξεχάστηκε από που το πήρε ο Ειρηναίος. Αλλ' ο Θεός μπορεί να αργεί, αλλά δεν λησμονεί. Ιδού νεώτερη έρευνα εντόπισε από που το πήρε ο Ειρηναίος. Από εκεί και ύστερα γίνεται η περαιτέρω παπική κατεργασία του ψεύδους. Αφού, λένε, ο Πέτρος, έδρασε στη Ρώμη, και αφού διετέλεσε πρώτος επίσκοπος «Ρώμης», (τον προήγαγαν βλέπετε! από απόστολο τον έκαναν επίσκοπο!), σε ποιόν άφησε τη διαδοχή; Στον επίσκοπο Ρώμης, τον μετέπειτα πάπα Ρώμης. Καί αφού ο Πέτρος, συνεχίζουν, είχε τα πρωτεία μεταξύ των αποστόλων, άρα και ο διάδοχός του πάπας ομοίως έχει τα πρωτεία μεταξύ όλων των επισκόπων δύσεως και ανατολής! Καί όχι μόνο· αλλά και μεταξύ των βασιλέων, αυτοκρατόρων και ηγετών όλου του κόσμου! Ιδού η μεγίστη σημασία της ταύτισε-

ως της Βαβυλώνας με τη Ρώμη εις βάρος της αληθείας. Έγινε το ψεύδος αυτό εφελτήριο, πάνω στο οποίο πάτησε ο εωσφορικός πάπας, και εκτινάχθηκε στο θρόνο του πρωτεί-

με σήμερα). Ο Ιγνάτιος όμως δεν εννοεί έτσι αυτό που λέει. Το εννοεί ως εξής: «Ουχ ως διετάξαντο Πέτρος και Παύλος (πάσι τοις Χριστιανοίς διά τε του προφορικού και γραπτού

ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΣΙΑΜΑΚΗ (Αρχιμανδρίτου Ιεροκήρυκος)

ου του.

Εκτός από το σφάλμα του Ειρηναίου έγιναν και άλλα δύο, ένα από εσφαλμένη ερμηνεία ενός λόγου του Ιγνατίου, επισκόπου Αντιοχείας, και ένα από μια παρανόηση του Ιουστίνου. Καί εξηγούμαι.

Ο **Ιγνάτιος Αντιοχείας**, που ζη στα πρώτα μεταποστολικά χρόνια, στην Επιστολή του που απευθύνει προς τους Χριστιανούς της Ρώμης, γράφει: «Ουχ ως διετάξαντο Πέτρος και Παύλος διατάσσομαι υμίν. εκείνοι απόστολοι, εγώ κατάκριτος» (4,3). Το χωρίο αυτό παρανοήθηκε ως εξής: «Ουχ ως διετάξαντο Πέτρος και Παύλος (= τοις Ρωμαίοις, προσθέτουν οι παρανοούντες το χωρίο)». Οπότε αφήνεται να εννοηθεί ότι ο Πέτρος διετέλεσε στη Ρώμη, και άρα υπήρξε πρώτος επίσκοπος της Ρώμης. (Γιά τον Παύλο δεν υπήρχε αμφιβολία ότι πέρασε στη Ρώμη δύο χρόνια. Εξ άλλου από τον Παύλο δεν είχε ο πάπας κανένα «έννομο» συμφέρον, όπως λέ-

αυτών λόγου)». Το λέει γενικά. Δηλαδή διετάξαντο όλους γενικά τους Χριστιανούς με τις Επιστολές τους και την προφορική διδασκαλία τους. Διότι το «διετάξαντο» το εννοεί αμετάβστα, ως ρήμα που η ενέργειά του δεν μεταβαίνει σε κάποιους.

Καί στη συνέχεια: «**Ουχ ούτω διατάσσομαι υμίν**». Εδώ βεβαίως εννοεί τους Ρωμαίους, εννοεί ότι τους δίνει αυτός εντολή. Αλλά τι εντολή; Εντολή που δεν έχει το κύρος και την ισχύ που έχουν οι εντολές των αποστόλων. Στο σημείο αυτό ο Ιγνάτιος, αγαπητοί μου, κάνει κάτι μεγάλο, προσφέρει μια μοναδική συνεισφορά στην εκκλησία· αντιδιαστέλλει το κύρος της επιστολής του προς το κύρος της Καινής Διαθήκης. Καί το κάνει με ταπεινοφροσύνη και ειλικρίνεια. Επειδή είναι από τους συγγραφείς που γράφουν αμέσως μετά την Καινή Διαθήκη, θέλει να πη ότι οι επιστολές του δεν έχουν το κύρος που έχουν οι Ε-

πιστολές των αποστόλων, δεν είναι Αγία Γραφή. Γι' αυτό και συνεχίζει: «Εκείνοι απόστολοι, εγώ κατάκριτος». Ομολογία της λήξεως της Καινής Διαθήκης και της ενάρξεως της πατερικής γραμματείας. Ότι η μεν Καινή Διαθήκη είναι αναντίρρητη στη διδασκαλία της, η δε πατερική γραμματεία είναι υποτακτική στην Καινή Διαθήκη και σχολιαστική. Άλλο Χριστός - απόστολοι, άλλο ερμηνευταί και σχολιασταί.

Τα όρια είναι διακριτά και σαφέστατα.

Καί τώρα στον Ιουστίνo. Γύρω στο 165 ο Ιουστίνος βρισκόταν στη Ρώμη. Εκεί, όπως λέει ο ίδιος, είδε άγαλμα του «αγίου Σίμωνος», του Μάγου, όπως ερμηνεύει πάλι ο ίδιος, που στο κάτω μέρος είχε την επιγραφή «στον άγιο θεό Σίμωνα», («Simoni deo sancto»). Καί έβγαλε το συμπέρασμα, ότι οι Ρωμαίοι σέβονταν και λάτρευαν ως θεό τον απατεώνα Σίμωνα το μάγο, που περιγράφεται στις Πράξεις (8,9-24) ότι τον ήλεγξε αυστηρά ο Πέτρος, επειδή νόμισε ότι η χάρι του Θεού αποκτάται με χρήματα. Αυτά λέει ο Ιουστίνος, στην πρώτη Απολογία του (Α' 26,2' 56,2). Τα λέει και ο Ευσέβιος στην Εκκλησιαστική ιστορία του (2,13,3).

Αλλά πρέπει να λεχθεί ότι η λατινική επιγραφή δεν διαβάστηκε σωστά από τον Ιουστίνo. Το Simoni sancto είναι παρανόηση του Ιουστίνου. Διότι πρόκειται για τον πανάρχαιο αγροτικό και πριαπικό θεό που λατρεύονταν στο Λάτιο και στη Ρώμη, ο οποίος λεγόταν Semo Sancus, Σήμων Σάγκος. Σε ανασκαφές που έγιναν στα νεώτερα χρόνια βρέθηκαν πολλές αναθηματικές επιγραφές πάνω σε βωμούς και σε βάσεις αγαλμάτων και σε αφιερωματικές πλάκες «Simoni Sanco deo», δηλαδή «στο θεό Σάγκο». Από το σφάλμα αυτό του Ιουστίνου προήλθε αμέσως ολόκληρη απόκρυφη φιλολογία γύρω από τον Πέτρο (που ο Ιουστίνος τον εννοεί στη Ρώμη) και το Σίμωνα μάγο, οι οποίοι διαγωνίζονται στη Ρώμη επί Νέρωνος, ποιός θα κάνει το μεγαλύτερο θαύμα! Ενός κακού δοθέντος, μυρία έπονται.

Έχουμε, λοιπόν, τρία κατά συσώρευσι σφάλματα.

Ένα στη φράσι «Βαβυλών η μεγάλη» της Αποκαλύψεως, που ξεκίνησε από το απόκρυφο «Αποκάλυψις Έσδρα» του Ιουδαίου αιρετικού συγγραφέως (ιουδαίζοντος), ένα στο χωρίο του Ιγνατίου Αντιοχείας από Χριστιανούς συγγραφείς του τέλους του Β' αιώνας, και ένα από την παρανόηση του Ιουστίνου και την παραχθείσα απ' αυτήν απόκρυφη φιλολογία. Από τα τρία αυτά σφάλματα προέκυψε λίγο πριν από το 200 μ. Χ. η εσφαλμένη αντίληψη, ότι η Βαβυλών, από την οποία γράφει την Α' Επιστολή του ο απόστολος Πέτρος, και άρα κατοικεί σ' αυτήν, και ασφαλώς είναι επίσκοπός της, είναι η Ρώμη. Καί εμφανίζεται η λαθεμένη και ατυχής αυτή αντίληψη πρώτα στον Ειρηναίο. Σ' αυτές τις εσφαλμένες αντιλήψεις έρχονται να συνδράμουν και κάποια επίσης ατυχή γεγονότα.

ΜΕΡΟΣ Β' ΤΕΛΟΣ

Ο Δημητριάδος κ.κ. Ιγνάτιος: «Δεν είναι όλοι οι Ρομά παραβατικοί»

Με έναν αθλητή της ζωής είχε την ευκαιρία να συναντηθεί σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος. Πρόκειται για τον Παναγιώτη Καρακώστα, μέλος της κοινότητας των Ρομά, ο οποίος τα τελευταία χρόνια παλεύει με σημαντικά προβλήματα υγείας και παρόλα αυτά κατάφερε να περάσει στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και

Συνάντηση με τον Ρομά Φοιτητή Παναγιώτη Καρακώστα

ΠΑΛ Νέας Ιωνίας, ο οποίος ήταν παρών στη συνάντηση. Στο τέλος της συνάντησης ο Σεβασμιώτατος προέβη στην ακόλουθη δήλωση: «Τις τελευταίες μέρες, δυστυχώς, παρατηρείται πάλι το φαινόμενο της γενίκευσης, αυτή τη φορά για τους Ρομά, εξαιτίας του τραγικού περιστατικού που όλοι παρακολουθούμε στα Μ.Μ.Ε. Ο Παναγιώτης, όμως, είναι ένα παράδειγμα προς την κοινωνία μας ότι δεν πρέπει να γενικεύουμε και να εντάσσουμε όλους τους Ρομά στον χώρο της παραβατικότητας. Δεν είναι όλοι Ρομά παραβατικοί. Υπάρχουν πολλοί και πολλά παιδιά, ιδιαίτερα, που αγωνίζονται να κατακτήσουν στόχους στη ζωή. Ως προς τους ομοφύλους του, ο Παναγιώτης γίνεται ένα παράδειγμα προς μίμηση, που αποδεικνύει ότι, όταν υπάρχει θέληση, επιμονή και υπομονή, μπορεί κανείς να πετύχει. Έτσι, λοιπόν, θέλω να τον συγχαρώ

από την καρδιά μου. Θέλω, επίσης, να ευχαριστήσω την ΕΛΜΕ για την συμπαράσταση και ελπίζω ότι είναι μια καλή αρχή που αποδεικνύει ότι μπορούμε πολλά να κάνουμε, ιδιαίτερα αυτή την κρίσιμη εποχή. Αλλά, ταυτόχρονα, να πω στον Παναγιώτη ότι θα έχει πάντοτε την συμπαράστασή μας.

Θέλουμε να τον τιμήσουμε και να τον ευχαριστήσουμε, όπως, επίσης, με την ευκαιρία αυτή και την ομάδα μας, την «Δημητριάδα», που και αυτή τα τελευταία χρόνια αποδεικνύει ότι, όταν δοθεί στους Ρομά η δυνατότητα και η ευκαιρία να κοινωνικοποιηθούν, ανταποκρίνονται με απόλυτη επιτυχία. Και αυτό φαίνεται από την συμμετοχή τους στο ερασιτεχνικό πρωτάθλημα, όπου μαθαίνουν να πειθαρχούν και να συνεργάζονται. Αποδεικνύεται έτσι, ότι έχουμε και εμείς καθήκον να στηρίξουμε, με κάθε τρόπο, αυτή την κοινότητα». Τέλος, ο Σεβασμιώτατος κάλεσε τον Παναγιώτη να γίνει πρωτοπόρος, ώστε το παράδειγμά του ν' ακολουθήσουν κι άλλα παιδιά της κοινότητας.

Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και να ξεκινά, πλέον, τις σπουδές του, ανοίγοντας νέους δρόμους στη ζωή του και δίδοντας παράδειγμα φωτεινό στους ομοφύλους του.

Ο κ. Ιγνάτιος συνεχάρη τον νέο φοιτητή (φωτό) για την επιτυχία του, όσο και όλους όσοι στάθηκαν δίπλα του στον αγώνα του, όπως ο κ. Σωκράτης Σαβελίδης, Πρόεδρος της ΕΛΜΕ Μαγνησίας και Δ/ντής του 2ου Ε-

Ο "ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ" ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΒΟΛΟ

Μετά από απαίτηση αρκετών αναγνωστών μας,

"Ο ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ"

από την Τρίτη 3 Σεπτεμβρίου 2013 κυκλοφορεί και στην πρωτεύουσα της Μαγνησίας, τον Βόλο. Οι Βολιώτες έχουν την δυνατότητα να τον προμηθεύονται από το Κέντρο Τύπου που ευρίσκεται στην συμβολή των οδών Καρτάλη και Ανθίμου Γαζή, στο κέντρο της πόλεως.

ΕΠΩΔΥΝΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ

Πολλές φορές επισκέπτεται κάποιος τον Ορθοπαιδικό για πόνους και προβλήματα των άνω άκρων. Οι παθήσεις των ώμων, των αγκώνων ή των καρπών είναι ιδιαίτερα συχνές, προκαλούν έντονο πόνο και συνοδεύονται σχεδόν πάντα από λειτουργικά ενοχλήματα των σύστοιχων αρθρώσεων. Σ' αυτές θα αναφερθούμε παρακάτω επιλέγοντας τις σημαντικότερες και συνηθέστερες:

1. Οξεία τενοντίτιδα του ώμου (τενοντίτιδα του υπερκακνού συνηθέστερα με εναπόθεση αλάτων ασβεστίου): πρόκειται για πάθηση η οποία συμβαίνει σε άτομα ηλικίας 25-50 ετών -συνήθως γυναίκες- που εκδηλώνεται με οξύ έντονο πόνο και περιορισμό των ενεργητικών κινήσεων του ώμου. Ο δεξιός ώμος προσβάλλεται δύο φορές συχνότερα από τον αριστερό. Η πάθηση μπορεί να είναι οξεία, υποξεία, επαναλαμβανόμενη ή χρόνια. Βασικότερη αιτία της είναι η εναπόθεση αλάτων ασβεστίου στην περιοχή του τένοντα του υπερκακνού, με αποτέλεσμα προστριβή στη περιοχή αυτή, τραυματισμό, φλεγμονή και ισχυρότατο πόνο. Στην οξεία μορφή της νόσου τα συμπτώματα προκαλούνται

συνήθως από υπερχρησιμοποίηση του ώμου (overuse), αδέξια κίνηση, τραυματισμό ή εξακολουθητική σκληρή εργασία με υπερβολική χρησιμοποίηση του ώμου.

Το χαρακτηριστικό σύμπτωμα της πάθησης είναι ο ισχυρός πόνος στην κίνηση του ώμου (επώδυνο τόξο στις 60° απαγωγής του βραχιονίου) που επιδεινώνεται την νύχτα και αναγκάζει τον άρρωστο να σηκωθεί για να βρει θέση ανάπαυσης του ώμου. Πολύ συχνά υπάρχει αδυναμία κάθε κίνησης της άρθρωσης ενώ η ψηλάφηση είναι σχεδόν αδύνατη λόγω μεγάλης ευαισθησίας. Ακτινολογικά η ανεύρεση αλάτων ασβεστίου, υπό την μορφή τόφου, στο μείζον βραχιόνιο όγκωμα είναι το συχνότερο εύρημα.

Θεραπεία: Συνιστάται ανάρτηση και ακινητοποίηση του μέλους με ειδικό νάρθηκα σε ορθή γωνία και χορήγηση αντιφλεγμονωδών φαρμάκων και ισχυρών παυσίπονων. Αν ο πόνος δεν υποχωρήσει προχωρούμε άμεσα σε τοπική έγχυση αναισθητικού και κορτιζόνης με καλή τοπική αντισηψία. Μπορεί να χρειαστούν 3 τοπικές εγχύσεις (1 κάθε εβδομάδα). Η πάθηση συνήθως υποχωρεί σε 10-20 ημέρες, χωρίς να αφήνει λειτουργικά υπολείμματα. Σε δύσκολες περιπτώσεις, που τα συμπτώματα του αρρώστου δεν υποχωρούν, μπορεί να χρειαστεί αφαίρεση του τόφου υπό ακτινοσκόπηση ή αρθροσκοπικά.

2. Παγωμένος ώμος (frozen shoulder): Πρόκειται για κλινική οντότητα με αιφνίδιο πόνο στον ώμο και περιορισμό τόσο των ενεργητικών όσο και των παθητικών κινήσεων της άρθρωσης, χωρίς παθολογικά ευρήματα στις ακτινογραφίες. Αιτιολογικά έχει ενοχοποιηθεί η μακροχρόνια ανενεργεία του ώμου, ένας οξύς τραυματισμός, η τενοντίτιδα του υπερκακνού, ο διαβήτης, οι θυρεοειδοπάθειες κ.α.

Η πάθηση είναι συχνότερη στις γυναίκες 40-60 ετών και στους διαβητικούς. Συχνότερα προσβάλλεται ο ένας ώμος ενώ ο άλλος μπορεί να προσβληθεί 5 χρόνια μετά τον πρώτο σε ποσοστό 10%. Η συμπτωματολογία της νόσου είναι κυκλική, διαρκεί 12-24 μήνες και συνήθως υποχωρεί με την θεραπεία. Έχει τρεις φάσεις: την οξεία και επώδυνη, την υποξεία συμπτωτική και την φάση αποδρομής. Αρχίζει συνήθως αιφνίδια, με πόνο στον ώμο την νύχτα και προοδευτικό περιορισμό των κινήσεων του. Ύστερα από ορισμένες εβδομάδες ο πόνος ελαττώνεται σημαντικά και ακολουθεί η δυσκαμψία της άρθρωσης σε άλλοτε άλλο βαθμό. Επακόλουθο της δυσκαμψίας είναι η ατροφία του δελτοειδούς και των άλλων μυών της περιοχής. Στο τρίτο στάδιο της πάθησης ο πόνος είναι ελάχιστος ή υποχωρεί εντελώς, ενώ η κινητικότητα της άρθρωσης βαθμιαία βελτιώνεται, για να φτάσει τελικά στα φυσιολογικά όρια στις περισσότερες

περιπτώσεις.

Θεραπεία: Η πάθηση κάνει τον κύκλο της, για να αυτοϊαθεί τελικά μόνη της, χωρίς να επηρεάζεται από τα διάφορα θεραπευτικά μέσα. Ο ασθενής πρέπει να ενημερώνεται για το μακροχρόνιο της θεραπείας και την θετική έκβασή της για την αποφυγή ψυχολογικών ή άλλων προβλημάτων. Στην οξεία φάση η ακινητοποίηση του μέλους και η χορήγηση παυσίπονων και αντιφλεγμονωδών φαρμάκων είναι απαραίτητη. Στην υποξεία φάση η κινησιοθεραπεία από έμπειρο φυσιοθεραπευτή οδηγεί σε προοδευτική αποκατάσταση της κινητικότητας του ώμου. Η κινητοποίηση της άρθρωσης από έμπειρο ορθοπαιδικό υπό γενική νάρκωση είναι πολύ αποτελεσματικό μέθοδος. Τέλος η ενδοαρθρική έγχυση κορτικοειδών στην οξεία φάση είναι εξαιρετικά δύσκολη και δεν βοηθά ιδιαίτερα.

3. Επικονδυλίτιδα του αγκώνα (Tennis elbow): Αν και έχει το όνομα αγκώνας των τενιστών δεν παρατηρείται μόνο σε αυτούς που παίζουν τένις αλλά και στις δακτυλογράφους, τους οδοντίατρους και όλους όσους κάνουν επαναλαμβανόμενες απότομες κινήσεις έκτασης της πηχεοκαρπικής και υπτιασμού του αντιβραχίου, ιδιαίτερα υπό αντί-

σταση. Οι κινήσεις αυτές προκαλούν έμμεσα μερική ρήξη ή διάταση ινών της κοινής έκφυσης των εκτεινόντων τον καρπό από τον έξω επικόνδυλο του βραχιονίου.

Η πάθηση αρχίζει συνήθως με ήπια ενοχλήματα πόνου και δυσχέρειας ορισμένων κινήσεων του χεριού. Ο ασθενής χαρακτηρίζεται δύσκολεύεται στο άνοιγμα ή κλείσιμο της βρύσης, στο στρίψιμο του κλειδιού της πόρτας του αυτοκινήτου ή του σπιτιού, στο σερβίρισμα τσαγιού με τσαγιέρα κλπ. Κατά την εξέταση υπάρχει ευαισθησία μπροστά και περιφερικά στην περιοχή του έξω επικονδύλου. Με τον αγκώνα τεντωμένο και τον καρπό σε πρηνισμό και σε ραχιαία έκταση προκαλείται πόνος, αν ο γιατρός προσπαθήσει να κάμψει τον καρπό υπό αντίσταση. Οι υπόλοιπες κινήσεις του αγκώνα είναι φυσιολογικές και οι ακτινογραφίες χωρίς παθολογικά ευρήματα.

Θεραπεία: Επειδή τα ενοχλήματα είναι κατά κανόνα ελαφρά, η πάθηση δεν αντιμετωπίζεται συνήθως συστηματικά από την αρχή, με αποτέλεσμα ο ασθενής να ταλαιπωρείται για μακρό χρονικό διάστημα. Η θεραπεία είναι κυρίως συντηρητική, με ακινητοποίηση του μέλους και χορήγηση αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. Σε περίπτωση επιμονής του πόνου μπορεί να γίνουν 2-3 τοπικές εγχύσεις κορτιζόνης- ξυλοκαΐνης (μία κάθε εβδομάδα) ή να γίνει φυσιοθεραπεία. Χειρουργική θεραπεία γίνεται σπάνια όταν η συντηρητική θεραπεία επί τρίμηνο δεν απέδωσε.

4. Οξεία τενοντίτιδα της πηχεοκαρπικής: Είναι η πιο συχνή αιτία πόνου στον καρπό που οδηγεί τον ασθενή στο γιατρό. Είναι πιο συχνή στις γυναίκες, που έχουν χαλαρότερες αρθρώσεις και στους χειρωνακτές. Οφείλεται κύρια στην υπερχρησιμοποίηση του καρπού στην ίδια επαναλαμβανόμενη κίνηση, ή σε τραυματισμό του από αδέξια κίνηση ή κοπιαστική εργασία.

Ο πόνος είναι σχετικά έντονος στο ξεκίνημα της πάθησης αλλά συχνά υποχωρεί με απλή ξεκούραση γι' αυτό και χρονίζει αν δεν ακολουθηθεί η δέουσα αγωγή. Υπάρχει ευαισθησία στην ψηλάφηση του μέλους, κριγμός στην κίνηση του πάσχοντος τένοντα και περιορισμός και πόνος στην κίνηση (κυρίως στην κάμψη-έκταση του καρπού).

Θεραπεία: Είναι πάντα συντηρητική και συνίσταται στην άμεση χορήγηση αντιφλεγμονωδών και στην ακινητοποίηση του πάσχοντος μέλους. Σε επίμονες περιπτώσεις μπορεί να απαιτηθεί ενδοαρθρική έγχυση κορτιζόνης ή ακινητοποίηση του καρπού με πηχεοκαρπικό γυψονάρθηκα. Συχνές είναι οι υποτροπές κυρίως σε αυτούς που κάνουν χειρωνακτική εργασία.

<<ΧΑΡΙΝ ΥΓΕΙΑΣ>>

*Της Ιατρού Ασημίνας Ζανιά-Τσιμάρρα
azaniatsimara@gmail.com

«Άκου τον ασθενή σου προσεκτικά, σου λέει τη διάγνωση...»

Τα παραπάνω λόγια που ανήκουν στον σπουδαίο παθολογολόγο και θεμελιωτή της σύγχρονης θεωρίας για την παθογένεια του άσθματος, **Ουίλλιαμ Όσερ** (1849-1919), καταδεικνύουν την τεράστια **σημασία του Ιατρικού Ιστορικού** στην ορθή διάγνωση και θεραπεία μιας ασθένειας. Στην εποχή που η **Ιατρική** έχει παρουσιάσει αλματώδη επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη, το **ιστορικό του ασθενούς** εξακολουθεί να διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο στη διαγνωστική διαδικασία.

Τι είναι όμως το Ιατρικό Ιστορικό; Κατ' ουσίαν αποτελεί ένα **φάκελο που περιέχει μια πλήρη καταγραφή στοιχείων και πληροφοριών**, οι οποίες αφορούν την υγεία του ασθενούς. Ο **ιατρός** κατά τη λήψη του ιστορικού **ρωτά τον ασθενή** λεπτομέρειες που σχετίζονται με την παρούσα νόσο, άλλες συνυπάρχουσες ασθένειες, το οικογενειακό ιστορικό, την επαγγελματική έκθεση κ.α. Πολύ σημαντικό βήμα στην καταγραφή ενός σωστού και πλήρους ιστορικού, είναι το ερωτηματολόγιο του Ιατρού, να είναι **ορθά διατυπωμένο και απολύτως κατανοητό** στον ασθενή. Σε αυτό το πλαίσιο, οι απαντήσεις του ασθενούς, ανοίγουν διάπλατα τη θύρα στην ταχύτερη διαγνωστική προσέλαση και προσέγγιση της νόσου. Χρησιμοποιώντας **παραδείγματα που αφορούν τα αναπνευστικά νοσήματα**, θα αναλύσουμε παρακάτω τα επιμέρους στοιχεία ενός ιστορικού.

Α) Ατομικό Ιστορικό. Ο Ιατρός ξεκινά πάντα με **μια αναδρομή** που αφορά όλα τα γεγονότα εκείνα, που σχετίζονται με την υγεία του ασθενούς. **Οι αρχικές ερωτήσεις**, λοιπόν, αφορούν ασθένειες του παρελθόντος, γνωστές αλλεργίες, πιθανές παλαιότερες εισαγωγές σε νοσοκομείο, πιθανούς τραυματισμούς κ.α. Η αναδρομή αυτή φτάνει μέχρι και την βρεφική ή παιδική ηλικία, όπου κάθε στοιχείο που αναφέρει ο ασθενής αποτελεί ένα «λιθαράκι στο οικοδόμημα» που λέγεται διάγνωση. **Επί παραδείγματι**, ο ασθματικός ασθενής, συχνά, περιγράφει ανάλογα συμπτώματα από την παιδική ηλικία (βήχας, δύσπνοια). **Αξίζει να σημειωθεί**, ότι ένα νεογνό που γεννήθηκε στους επτά μήνες έχει περισσότερες πιθανότητες να αναπτύξει άσθμα από ένα τελειόμηνο νεογνό (γέννηση στους εννέα μήνες). Άλλωστε, είναι γνωστό πλέον, ότι από την εμβρυϊκή ζωή μπορεί να επηρεαστεί μελλοντικά η υγεία μας.

Β) Οικογενειακό-κληρονομικό Ιστορικό. Ο ασθενής ερωτάται για πληροφορίες σχετικά με την **υγεία συγγενών** (κυρίως 1ου βαθμού-γονείς, αδελφία). Είναι χρήσιμο, ο Ιατρός να γνωρίζει ασθένειες που υπήρξαν στη οικογένεια καθώς και τα αίτια πιθανών θανάτων σε αυτήν. **Η σημασία της κληρονομικότητας στον καρκίνο** (όπως και στον καρκίνο του πνεύμονος) είναι γνωστή, προς τούτο μια βασική ερώτηση είναι αν υπάρχει ιστορικό νεοπλασιών στην οικογένεια.

Γ) Επαγγελματικό Ιστορικό. Πολλά επαγγέλματα είναι δυνατόν να επιβαρύνουν την υγεία των εργαζομένων. Ιδιαίτερως στα **αναπνευστικά νοσήματα, υπάρχει άμεση συσχέτιση με την επαγγελματική έκθεση**. Στο επαγγελματικό άσθμα (π.χ κομμωτές, βαφείς αυτοκινήτων, αρτοποιοί κ.α) τα συμπτώματα του ασθενούς εμφανίζονται και γίνονται εντονότερα κατά την ώρα εργασίας. **Η μακροχρόνια απασχόληση και έκθεση σε βαριές βιομηχανικές μετállων (αμίαντος, πυρίτιο, αλουμίνιο) ή βιοτεχνίες** (βαμβακούργιας, βυρσοδεψίας) αποτελεί την κύρια αιτία συγκεκριμένων νοσημάτων, όπως οι διάμεσες πνευμονοπάθειες και ο καρκίνος του πνεύμονος.

Δ) Ιστορικό ατομικών συνθηκών. Ο τρόπος ζωής και οι διατροφικές συνήθειες έχουν άμεση επίπτωση στην υγεία μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το **κάπνισμα**, το οποίο έχει διαπιστωθεί πολλάκις ως ο κύριος γενεσιουργός ή επιβαρυντικός παράγοντας πολλών ασθενειών. **Ο καπνιστής έχει πολλαπλάσιες πιθανότητες** να εμφανίσει κακοήθειες (πνεύμονος, λάρυγγος, στόματος, οισοφάγου, παγκρέατος!), χρόνια βρογχίτιδα ή εμφύσημα, στεφανιαία νόσο, εγκεφαλικό επεισόδιο.

Ε) Παρών Ιστορικό ή παρούσα νόσος. Τέλος και εφόσον ο Ιατρός έχει συλλέξει όλες τις προηγούμενες πληροφορίες, ερωτά τον ασθενή για το τρέχον πρόβλημα υγείας που τον απασχολεί. **Οι ερωτήσεις**, σε αυτό το **πολύ σημαντικό σημείο λήψης** του ιστορικού, αφορούν τα συμπτώματα και τη διάρκειά τους, τις πιθανές αλλαγές καθημερινών συνθηκών (ανορεξία, κακουχία, διαταραχή του ύπνου κ.α), την φαρμακευτική αγωγή για άλλες συνυπάρχουσες ασθένειες, την πιθανή αλλαγή περιβάλλοντος ή ένα πρόσφατο ταξίδι (π.χ λοιμώδης νόσος μετά από ταξίδι στο εξωτερικό) κ.α.

Όπως είδαμε, **ένα σωστό και πλήρες Ιστορικό** απαιτεί ένα ικανό χρονικό διάστημα, που θα αφιερωθεί από τον Ιατρό και τον ασθενή για την καταγραφή του. Όλες αυτές οι πληροφορίες σε συνδυασμό με την κλινική εξέταση αποτελούν το μέσο που θα οδηγήσει στην ταχύτερη διάγνωση και θεραπεία της ασθένειας, με μοναδικό σκοπό **την προστασία του μέγιστου αγαθού της υγείας!**

* Η κα Ασημίνα Ζανιά-Τσιμάρρα είναι πνευμονολόγος-φυματολόγος. Σπούδασε στην Ιατρική του Πανεπιστημίου Πατρών και πραγματοποίησε την εξειδίκευση της στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ρίου. Πλέον προσφέρει τις Ιατρικές της υπηρεσίες σε ιδιωτικό επίπεδο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΡΓΟΣ
ΑΡΘΡΟΣΚΟΠΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΟΣ - ΤΡΑΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
"ΤΟ ΤΡΑΝΟ ΛΙΒΑΡΙ"
ΑΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ 17
ΨΑΡΟΦΑΙ ΠΑΤΡΑΣ

ΤΗΛ.: 2610/321.511 -
ΟΙΚΙΑΣ 2610/310.317
& ΚΙΝ.: 6945/795.725

Για Άριστη ενημέρωση στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

Για Άριστη και Επιτυχή 100% Εκπαίδευση σε οχήματα Όλων των κατηγοριών, Α-Β-Γ-Δ-Ε

Για Άριστη και Ασφαλή οδήγηση

Για απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.)

Για απόκτηση Άδειας Οδηγού Μοτοποδηλάτου και όλων των νέων κατηγοριών Μοτοσυκλέτας

Σχολή οδηγών των αδελφών Αλεξιάς και Διονύση Μαυροειδή

Εκπαιδευτών οδηγών, Πανεπιστημιακού επιπέδου, με κορυφαίες γνώσεις και πολύχρονη πείρα που δεν **συμβιβάζονται** με τίποτα λιγότερα από το Άριστα στην **Εκπαίδευση οδηγών**

Αναλαμβάνουμε αναθεωρήσεις διπλωμάτων, επεκτάσεις κ.λπ.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ:
Σε πολύτεκνους - φοιτητές - εθελοντές αιμοδότες και οικονομικά αδύναμους συνανθρώπους μας.

Κορίνθου 400, Πάτρα, Τηλ. 2610 336.333
697.7.53.53.53, 699.6.17.17.17

Ο Άγιος Αρτέμιος και η Ιερά Μονή Γηροκομείου

Με κάθε λαμπρότητα και εκκλησιαστική τάξη, η Ιερά Μονή Γηροκομιτίσσης της πόλεώς μας, εόρτασε την Ιερά Μνήμη του Αγίου Αρτεμίου, κτήτορός της. Ως γνωστόν, έναντι της κεντρικής εισόδου της Μονής, έχει ανεγερθεί παρεκκλήσιο αφιερωμένο στους Αγίους Μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο και Ιωάννη τον Χρυσόστομο.

Το παρεκκλήσιο αυτό ανεγέρθη με δαπάνη του αειμνήστου συμπολίτου μας, Μητροπολίτου πρώην Φωκίδος κυρού Χρυσόστομου Βενετόπουλου.

Στο παρεκκλήσιο την παραμονή της εορτής Σάββατο 19 Οκτωβρίου, τελέσθηκε Αναστάσιμος Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας και Θείου Κηρύγματος υπό του Αρχιμανδρίτου π. Θεοκλήτου Παντελίδη, Αδελφού της Μονής.

Ανήμερα, στο Καθολικό της Γηροκομιτίσσης τελέσθηκε Θεία Λειτουργία υπό του Ηγουμένου της Μονής π. Συμεών Χατζή και συλλειτουργούς τον Αρχιμανδρίτη π. Θεοδοσίο Τσιτσιβό, τον Πρωτοπρεσβύτερο π. Ευάγγελο Πριγκιπάκη και τους Διακόνους Κων/νο Θεοδωρόπουλο και Παΐσιο Γρίβα.

Τον Θείο Λόγο κήρυξε ο π. Ευάγγελος με θέμα: Ο ΑΓΙΟΣ ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΚΑΙ Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ'

«**Σήμερον ημέραν υπερλαμπρον, καί έαρ πανευφρόσυνον, ανέτειλε τοίς πέρασιν, η πάνσεπτος πανήγυρις τού αθλοφόρου {Αρτεμίου}, λαμπρύνουσα τών ευσεβών τάς καρδίας, καί τοίς θαύμασιν ως άνθεις τούς πιστούς ευωδιάζουσα».**

Συναχθήκαμε σήμερα πολυσέβαστε άγιε καθηγούμενε, σεβαστοί πατέρες και αγαπητοί αδελφοί, για να τιμήσουμε την μνήμη του αγ. ενδόξου μεγαλομάρτυρος Αρτεμίου, θεμελιωτού και εφόρου της παλαιφάτου, Ιεράς και Σεβασμίας Μονής Γηροκομείου, αλλά και προστάτου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Ο τιμώμενος σήμερα μεγαλομάρτυς του Χριστού Αρτέμιος, ανήκει στο πυκνό εκείνο νέφος των μαρτύρων της Εκκλησίας, οι οποίοι υπέμειναν αγόγγυστα και με γενναιότητα τις διώξεις και τα βασανιστήρια για την πίστη τους στο Σωτήρα και Αρχιμάρτυρα Κύριο Ιησού Χριστό. Γι' αυτό κι έγιναν οι ένδοξοι στρατιώτες της παρατάξεως του Κυρίου κι απέβησαν οι ήρωες της πίστεως, καθώς υπέμειναν μέχρι τέλους τους διωγμούς και τα διάφορα παθήματα, θεωρούμενοι ως οι πλέον γνήσιοι μαθητές και μιμητές των παθμάτων του Χριστού. Οι αγ. μάρτυρες, επειδή πίστευαν βαθιά ως μέλη της Εκκλησίας ότι δεν ζούσαν πλέον αυτοί αλλά ζούσε μέσα τους ο Χριστός και πως δεν υπέφεραν για την προσωπική τους δόξα αλλά για την αέναη δόξα και δοξολογία του αγίου ονόματος του Θεού, θεωρούνταν από τους πιστούς χριστοφόροι, θεοφόροι και πνευματοφόροι, ενώ η ύπαρξη των λειψάνων τους στις κατά τόπους Εκκλησίες σηματοδοτούσε την παρουσία του ζώντος Χριστού εκεί.

Οι άγ. μάρτυρες, επειδή βαπτίστηκαν στο όνομα του Χριστού, δέχθηκαν να θανατωθούν για το Χριστό, κάνοντας πράξη εκείνου που ο θεός Παύλος τονίζει προς όλους εμάς, καθότι ο δια του μαρτυρίου θάνατος, δεν σήμαινε για το μάρτυρα και στην παρούσα περίπτωση για το μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο, συντριβή ή απώλεια της ζωής του, αλλά σήμαινε ουσιαστικά το θάνατο του θανάτου του και την αναγέννησή του στην ατελείωτη ζωή του αρχηγού της ζωής Κυρίου Ιησού. Διότι, όπως ο Χριστός καταπάτησε με το θάνατό του το θάνατο, έτσι και για το μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο ο δια του μαρτυρίου θάνατος έγινε το εφάτηριο για να εισέλθει με την έξοδό του από τον κόσμο τούτο στην αναστάσιμη δόξα της Βασιλείας του Θεού, όπου λειτουργείται το μυστήριο της αληθούς και αιωνίου ζωής. Οι άνθρωποι που κληρονομούν τη Βασιλεία του Θεού και πραγματώνουν το μυστήριο της αναστάσεως στη ζωή τους είναι κατεξοχήν οι άγ. μάρτυρες, οι πραγματικοί φίλοι του Χριστού, οι γνήσιοι μιμητές της ζωής και του πάθους Του και κληρονόμοι της αναστάσεώς Του. Οι άγ. μάρτυρες αγάπησαν τόσο πολύ το Χριστό, ώστε η ζωή τους να γίνει χριστοζωή, ακριβής δηλαδή μίμηση και επανάληψη της ζωής του Χριστού, γι' αυτό και στη ζωή τους συνεχίζεται η παρουσία του Χριστού, καθώς πρόκειται για τα εκλεκτά εκείνα μέλη της Εκκλησίας που έζησαν και μαρτύρησαν με τη βιωτή τους την αναστάσιμη χαρά της ζωής με το Χριστό και για το Χριστό.

Ένα τέτοιο εκλεκτό μέλος της Εκκλησίας, ένας γνήσιος στρατιώτης του Χριστού υπήρξε και ο σήμερα εορταζόμενος άγ. Αρτέμιος, ο οποίος με τη ζωή και το μαρτύριό του δεν αναδείχθηκε μόνο μάρτυρας, αλλά μεγαλομάρτυρας της αλήθειας της αναστάσεως του Χριστού, εφόσον με το θάνατό του εν Χριστώ κατανικήθηκε ο θάνατος, κληρονομώντας του την ανάσταση, την αιώνια ζωή και σωτηρία. Αδιάψευστοι μάρτυρες του γεγονότος αυτού αποτελούν τα θαύματα και τα χαριτόβρυτα λείψανά του, που αποβαίνουν για όσους τα κατέχουν τιμιότερα και από τους πολυτιμότερους λίθους και αποπνέουν άρωμα ευωδίας πνευματικής, δηλώνοντας σαφώς ότι ο καλλίνικος Αρτέ-

μιος μετέχει της αναστάσεως του Κυρίου Του, καθώς συνευφραίνεται στα ουράνια σκηνώματα τη θεία δόξα με τους χορούς των μαρτύρων, συναριθμείται με τους χορούς των αγγέλων, συνυπάρχει και συμβασιλεύει με το Σωτήρα Χριστό, κατά τους υμνογράφους του.

Το μαρτύριο του ιερού Αρτεμίου ήταν το επιστέγασμα μιας αγίας ζωής, την οποία έζησε πνευματικά και προφητικά, παρόλο που οι κοσμικές του υποχρεώσεις ήταν μεγάλες και τα αξιώματά του υψηλά, καθώς υπήρξε ανώτατος αξιωματούχος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αλλά κι ένας από τους στενότερους συνεργάτες των αυτοκρατόρων της, από το Μ. Κων/νο μέχρι και τον Ιουλιανό τον Παραβάτη, επί των ημερών του οποίου μαρτύρησε. Όλοι του εμπιστεύθηκαν σπουδαίες αποστολές και υπεύθυνες θέσεις, όπως αυτές του Επαρχού της Κων/πόλεως και του Αυγουσταλίου της Αιγύπτου, γεγονός στο οποίο οφείλεται και η καθιέρωσή του ως προστάτη της Ελληνικής Αστυνομίας. Μια από τις πλέον σπουδαίες αποστολές που ανατέθηκαν στον άγ. Αρτέμιο όμως, ήταν αυτή της συγκεντρώσεως των ιερών λειψάνων των αγ. Αποστόλων στην Κων/πολη, μεταξύ των οποίων και αυτών του Πρωτοκλήτου αγ. Ανδρέου, γεγονός που τον συνέδεσε αδιάρρηκτα με την πόλη των Πατρών και την Ιερά Μονή Γηροκομείου, περίξ της οποίας στρατοπέδευσε κι έγινε ο θεμελιωτής και ιδρυτής της πρώτης μοναστικής κοινότητας στο χώρο αυτό. Το έργο του αγ. Αρτεμίου στην Πάτρα για το λόγο αυτό δεν υπήρξε μόνο υλικό με την ανοικοδόμηση του υδραγωγείου ή των άλλων έργα που ανέλαβε να υλοποιήσει για την πόλη, αλλά και πολυσήμαντα πνευματικά, αφού προσπάθη-

σε να συμβάλλει στην οργάνωση του μοναχισμού της τοπικής Επισκοπής, ο οποίος ως θεσμός αναπτύσσεται ραγδαία από τα μέσα του 4^{ου} αι., συνεχίζοντας να διασώζει το ενθουσιαστικό στοιχείο της πίστεως των μαρτύρων με την αναχώρηση από τις πόλεις, αλλ' όχι και από την κοινωνία της Εκκλησίας.

Ο μεγαλομάρτυς Αρτέμιος, δηλαδή, επειδή κατανούσε ασφαλώς την αξία της παρουσίας του μοναχισμού πλησίον της πόλεως των Πατρών, ανέλαβε, κατά την παράδοση, την ανοικοδόμηση των πρώτων οικημάτων που θα φιλοξενούσαν τους μοναχούς, τα οποία, έπειτα από αλληπάλληλες ανακαινίσεις κι επεκτάσεις, έλαβαν τη σημερινή μορφή της Μονής Γηροκομείου. Και τούτο, διότι ο άγ. Αρτέμιος, ο οποίος κατά τους υμνογράφους του δεχόταν πλούσιο το θείο φωτισμό με ουράνιες ελλάμψεις και είχε μνηθεί από το άγ. Πνεύμα βαθιά στη θεία γνώση, διαισθανόταν με βεβαιότητα ότι ο μοναχισμός θα αποτελούσε πλέον τη γρηγορούσα συνείδηση της Εκκλησίας, που μόλις πριν από λίγα χρόνια, το 313, είχε σταματήσει να διώκεται και βγήκε από τις κατακόμβες, αλλά μέλη της οποίας άρχισαν να χάνουν τον αγωνιστικό τους ενθουσιασμό, την απλότητα, την ένταση της αγάπης και το βάθος της πίστης τους. Γι' αυτό και θεωρούσε την παρουσία μοναστικής κοινότητας κοντά στην Πάτρα ως μια διαρκή μαρτυρία περί του αληθινού νοήματος της ζωής του ανθρώπου εν Χριστώ. Μια μαρτυρία που θα ήταν στην πραγματικότητα μια συνεχής διαμαρτυρία προς τον χριστιανισμό πλήρωμα της Επισκοπής απέναντι στον κίνδυνο απώλειας της ουσιαστικής σχέσης με το Θεό, αλλά και μια διαρκή υπενθύμιση της συνεχούς αναζήτησης και διατήρησης της κοινωνίας με το Θεό ως θεώσεως. Για τον μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο, ο μοναχός ήταν ο τύπος του αληθινού χριστιανού, ήταν μια διαρκώς νήφουσα και συνεχώς ασκουμένη ύπαρξη, που θα συνιστούσε το φωτεινό παράδειγμα της ορθής του πορείας για κάθε πιστό, που δεν είναι άλλη από την αγιότητα ως θέωση, την αλήθεια και την αγάπη μέσω της ασκήσεως.

Όπως πίστευε προφανώς ο μεγαλομάρτυς και σοφός Αρτέμιος, επειδή ο μοναχός δεν είναι διαφορετικός ως προς την πίστη από τα άλλα μέλη της Εκκλησίας και γι' αυτό δεν διαφέρει και ως προς το σκοπό του πνευματικού αγώνα με την άσκηση από αυτά, η ζωή του δηλαδή δεν έχει άλλη πηγή από την τήρηση και εκ-

πλήρωση των εντολών του Θεού, θα αποτελούσε το πρότυπο της ασκήσεως και της εν Χριστώ ζωής για κάθε μέλος της Εκκλησίας των Πατρών, καθώς η τήρηση των θείων εντολών είναι υποχρεωτική για όλους χωρίς εξαίρεση τους χριστιανούς. Και αυτό, διότι η εκκλησιαστική παράδοση έχει ακραιφνώς ασκητικό χαρακτήρα και συνεπώς δεν μπορεί να υπάρξει αληθινός χριστιανός που να μην είναι ασκητής, δηλαδή μιμητής της εν Χριστώ ζωής του αληθινού μοναχού στον κόσμο, με σκοπό την τελειότητα και τη σωτηρία. Θα πίστευε δηλαδή ο άγ. Αρτέμιος, ότι οι μοναχοί γενικώς αλλά και αυτοί στο Γηροκομείο, όταν είναι αληθινοί, θα κατέχουν μέσα στην τοπική αλλά και την καθόλου Εκκλησία θέση ανάλογη με τους Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης και τους Χαρismaticούς των πρώτων χρόνων της, γι' αυτό θα μπορούσαν να καταστούν το αντίβαρο απέναντι στον κίνδυνο εκκοσμίκευσης του Εκκλησιαστικού Σώματος, ενώ το παράδειγμα τους θα αποτελούσε την πλέον απτή και εύγλωττη απόδειξη, ότι η Βασιλεία του Θεού δεν είναι μια βασιλεία του κόσμου τούτου, δεν είναι ένα απλό κοινωνικό φαινόμενο, ένας θεσμός ή ένα πολιτικό καθεστώς, αλλά μια πραγματικότητα παρούσα, μελλοντική και θεία, είναι «η αγία πόλις», «η άνω και καινή Ιερουσαλήμ», ο «**Οίκος του ζώντος Θεού**».

Ο μεγαλομάρτυς Αρτέμιος συνεπώς, εκτός από θεμελιωτή της σεβασμίας αυτής Μονής θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κάλλιστα και ευεργέτης της πόλεως και της Εκκλησίας των Πατρών. Την ευεργεσία αυτή αναγνωρίζοντας κι εμείς τιμούμε σήμερα τη μνήμη του μαζί με τους εκπαιστώπους της Ελληνικής Αστυνομίας, προσπαθώντας να μιμηθούμε τη γρανιτένια πίστη του και την αγία βιωτή του. Πολυσέβαστε Γέροντα, αγαπητοί πατέρες και αδελφοί. Ο άγ. Αρτέμιος κατέστη με τη ζωή και το μαρτύριό του υπόδειγμα πίστεως, υπομονής, καρτερίας και ελπίδας, γι' αυτό και τα ποικίλα παθήματα δεν κατάφεραν να κάμψουν το φρόνημά του, επειδή κυβερνήτης της ζωής του ήταν ο Χριστός. Ας μιμηθούμε λοιπόν κι εμείς το μεγαλομάρτυρα του Χριστού, ας ακουμπήσουμε τις καρδιές μας στην ιερά εικόνα και τα τίμια λείψανά του, προσπαθώντας να αποκτήσουμε βαθύτερη πίστη, περισσότερη καρτερία και υπομονή, ώστε να αντιμετωπίσουμε με μακροθυμία και χαρά ως ευλογίες τις ποικίλες δοκιμασίες της ζωής, για να αξιωθούμε να γίνουμε με τη ζωή μας μάρτυρες της παρουσίας του Κυρίου, αλλά και μετά το θάνατό μας να αναστηθούμε και να ζήσουμε αιώνια μαζί με το μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο μέσα στην ανεκλάλητη χαρά της ζωής μαζί με το Χριστό, αμήν.

*** Στον διήμερο εορτασμό, συμμετείχαν ανώτατοι, ανώτεροι αξιωματικοί της τοπικής ΕΛ.ΑΣ., υπαξιωματικοί, αστυφύλακες και πολιτικό προσωπικό, αφού ως γνωστόν ο Άγιος Αρτέμιος είναι Πολιούχος της Αστυνομίας.**

*** Στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της Ευαγγελιστρίας τελέσθηκε από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ.κ. Χρυσόστομο Δοξολογία, με τη συμμετοχή αξιωματούχων των Σωμάτων Ασφαλείας και των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς, και των τοπικών αρχόντων.**

Ο Αστυνόμος κ. Χαράλαμπος Σφέτσος (φωτό), υπεύθυνος του Γραφείου Τύπου της ΕΛ.ΑΣ. Δυτ. Ελλάδος, ανέγνωσε την Ημερήσια Διαταγή 20ης Οκτωβρίου 2013 του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας Αντιστράτηγου Νικόλαου Παπαγιανόπουλου για τον εορτασμό της «Ημέρας της Αστυνομίας» και του προστάτη του Σώματος Αγίου Αρτεμίου.

ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΟΣ

Ο πρωτοπόρος Ιεράρχης (110 χρόνια από την κοίμησή του)

Πληθωρική εκκλησιαστική μορφή, φυσιογνωμία αληθώς βιβλική σπανίων πνευματικών προσόντων, ευθαρσής και ακατάβλητος μαχητής των αληθειών της χριστιανικής πίστεως με αγωνιστικό φρόνημα, υπήρξε ο αοίδιμος αρχιεπίσκοπος Πατρών και Ηλείας Ιεροθέος Μητρόπουλος, ο οποίος κοιμήθη εν Κυρίω πριν από 110 χρόνια.

Εγεννήθη στα Τρεσενά, σημερινή Μελισσόπετρα της Γορτυνίας το 1839. Μετά την στοιχειώδη μόρφωσή του εφοίτησε στην Ριζάρειο και εν συνεχεία στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, της οποίας κατέστη πτυχιούχος. Το 1857 εκάρη μοναχός στην ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου, όπου και συνεδέθη στενώς με τον σεβάσμιο και ζηλωτή ιερομόναχο Ιγνάτιο Λαμπρόπουλο, ο οποίος υπήρξε πνευματικός του πατέρας και καθοδηγητής. «**Ποθών τα χαρίσματα τα κρείττονα**», χειροτονήθη διάκονος το 1859.¹ Συνεδέθη με τον φλογερό κήρυκα Απόστολο Μακράκη, στην κίνηση του οποίου εντάχθηκε, αναδειχθείς μάλιστα ένας εκ των καλύτερων συνεργατών του. Ως μέλος της κινήσεως Μακράκη ο Ιεροθέος και οι ομόφρονες του κληρικοί **Ηλίας Βλαχόπουλος και Ευσέβιος Ματθόπουλος**, μετά την αποκάλυψη των σιμωνιακών σκανδάλων, αγωνιζόμενοι για την κάθαρση της Εκκλησίας, έπαυσαν να μνημονεύουν του ονόματος του Μητροπολίτου Αθηνών **Προκοπίου**, επειδή θεωρούσαν αυτόν ότι ευνοούσε σιμωνιακούς αρχιερείς. Αποσπάσθηκαν από

Του κ. Ιωάννου Φ. Αθανασοπούλου
Θεολόγου – Φιλολόγου

την κανονική Εκκλησία και εδημιούργησαν σχίσμα, ένεκα του οποίου η Ιερά Σύνοδος κατέδικασεν αυτούς σε αργία και εξορία. Το 1884 ο Ιεροθέος, «**αιτησάμενος συγγνώμην, ως και οι μετ' αυτού τιμωρηθέντες, συνηχωρήθη παρά της Εκκλησίας**».²

Ο Ιεροθέος, αφού υπηρέτησε πολυμερώς και πολυτρόπως την Εκκλησία επί σειράν ετών ως ιεροκήρυξ των νομών **Αιτωλοακαρνανίας, Λακωνίας, Φθιωτιδωφκίδος και Αττικής** και ανέπτυξε πλούσια κηρυκτική και ιεραποστολική δραστηριότητα, εξελέγη αρχιεπίσκοπος Πατρών και Ηλείας υπό της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και την **6η Δεκεμβρίου 1892** χειροτονήθη στον Μητροπολιτικό ναό των Αθηνών, προεξάρχοντας του Μητροπολίτου Αθηνών **Γερμανού Καλλιγιά «εν μέσω πλήθους επευφημούντος τον χειροτονούμενον ιεράρχην»**.³ Μετά την ενθρόνισή του ο Ιεροθέος επεδόθη με θείο ζήλο στην διαποίμανση κλήρου και λαού της επαρχίας του, περιδεύων συνεχώς και κηρύττων, επιδείξας εξ αρχής εξαίρετα πνευματικά χαρίσματα και σπάνιες ποιμαντικές και διοικητικές ικανότητες, συνδεδεμένες με αγιότητα βίου και πίστεως, με ήθος αδαμάντινο και με πατρική προς το προσφιλές ποιμνίό του στοργή και αγάπη. «**Αι Πάτραι είχαν την ευτυχίαν να αποκτήσουν πρωθεράρχην όχι ευλογούντα υποκριτικώς το ποιμνίον του... αλλά κληρικόν φίλον της Εκκλησίας, της προόδου και των μεταρρυθμίσεων**», έγραφε περί αυτού η εφημερίδα των Αθηνών «**Ακρόπολις**».⁴

Για το πολύπλευρο ποιμαντικό και κοινωνικό έργο που επέτελεσε ως αρχιεπίσκοπος Πατρών και Ηλείας ο αοίδιμος ιεράρχης, έχουν γραφεί κατά καιρούς πάρα πολλά και έχουν επισημανθεί πολλές πλευρές από την όλη αρχιερατική διακονία του στον αποστολικό θρόνο των Πατρών. Με το παρόν δημοσίευσμά μας θα αναφερθούμε σε μερικές χαρακτηριστικές από τις περισπούδαστες και διδακτικές εγκυκλίους του, που έχουν δημοσιευθεί στον ημερήσιο και τον περιοδικό θρησκευτικό τύπο της εποχής του, αναφερόμενες σε διαφόρους τομείς των δραστηριοτήτων του. Έχουν γραφεί με θάρρος και παρηρσία, με ευρύτητα αντιλήψεως και διαχρονική επικαιρότητα. Αποκαλύπτουν το αγωνιστικό του φρόνημα, τον υπέρμετρο ζήλο και το ανύστακτο ενδιαφέρον του για την πνευματική ανύψωση και την κατά Χριστόν διαπαιδαγώγηση και αναγέννηση του ποιμνίου του, την βαθύτατη αφοσίωσή του προς την Εκκλησία, τις ιερές παραδόσεις και τα θέσμια Αυτής.

Πρωταρχικό αντικείμενο του ενδιαφέροντος του Ιεροθέου υπήρξε η επιλογή των προς ιερατείαν υποψηφίων και η επιμόρφωση αυτών «**αποβλέψας όχι τόσο εις την γραμματικήν μόνον, αλλά και εις την ουσιαστικήν, εις την κατά Χριστόν δηλαδή τοιαύτην, ην σκιαγραφώσιν αφ' ενός μεν αι εγκύκλιοι αυτού, αφ' ετέρου δε αι υπ' αυτού διδόμεναι κατά τα ιερατικά συνέδρια υποθήκαι**».⁵ «**Αφ' ης στιγμής επάτησα το έδαφος τούτο της κληρωθείσης μοι ποιμαντορίας, σπουδαίως απασχολεί την εμήν διάνοιαν το ζήτημα της βελτιώσεως του της δικαιοδοσίας μου κλή-**

ρου, ζηηρότερον δε καθ' εκάστην παρίσταται προ των οφθαλμών μου, μετά την εν τισι δήμοις περιόδειαν, καθ' ην ιδίαις όψεσιν αντελήφθην των πραγμάτων», έγραφε στην από 28/6/1893 εγκύκλιό του.⁶

Ολίγο μετά την ενθρόνισή του εξαπολύει τις πρώτες εγκυκλίους του και λαμβάνει μέτρα συντελεστικά στην βελτίωση των πραγμάτων της αρχιεπισκοπής του. Τοιουτοτρόπως με την πρώτη εγκύκλιό του καθιερώνει εβδομαδιαίες συναθροίσεις των κληρικών της πόλεως των Πατρών, όπου κατ' αυτόν ο ίδιος διδάσκει, οδηγεί και συμβουλεύει τον ιερό κλήρο στα εντός και εκτός του ναού πνευματι-

κά του καθήκοντα. Ακολουθεί δευτέρα εγκύκλιος, την οποία απευθύνει προς τα Εκκλησιαστικά Συμβούλια. Περιγράφει τα άτοπα που παρατηρούνται κατά τις νεκρικές πομπές και συνιστά μέτρα προς άρσιν των ατόπων αυτών. Η τρίτη εγκύκλιός του αναφέρεται στο κήρυγμα του θείου λόγου, στην οποία επισημαίνει ότι «**η άγνοια των χριστιανικών αληθειών είναι εν των κυριωτάτων αιτίων της ηθικής του ανθρώπου καταπτώσεως**» και ότι «**η άγνοια αυτή θεωραπύεται δια της εν τοις ναοίς διδασκαλίας ή αναγνώσεως του θείου λόγου**», από το Κυριακοδρόμιον του Νικηφόρου Θεοτόκη ή από το δικό του, το οποίο διανέμει δωρεάν. Η τετάρτη εγκύκλιός του είναι και πάλι «**παραινετική και διδακτική προς τον υπ' αυτόν κλήρον**». Προλογίζων την εγκύκλιό του αυτή γράφει μεταξύ των άλλων: «**Ουδένα ημών λανθάνει ότι ο άνθρωπος δεν εγεννήθη μόνον δια την γην, αλλ' είναι πολύτης του παντός, κοινωνός της αιωνιότητος, υιός Υψίστου κατά τας θείας Γραφάς και ότι το ιερόν Ευαγγέλιον είναι το ηγδάλιον, δι' ου πρέπει να διαπλέει τον ωκεανόν του βίου, έως αν φθάση ασφαλώς εις τον λιμένα των αιώνων. Το θεόν τούτο όργανον κρατεί εις τας ιεράς χείρας ο ιερός κλήρος, όστις ως διάδοχος των αγίων του Χριστού μαθητών, ηγδαλιούχαι το σκάφος εν τω πελάγει του βίου, και εκ της καλής ή κακής αυτού διευθύνσεως εξαρτάται η αιώνιος τύχη των πλειστών, ών το αίμα θέλει εκζητήσει ο Θεός εκ της χειρός ημών των κληρικών, επισκόπων και πρεσβυτέ-**

ρων».⁷ Τέλος η πέμπτη εγκύκλιος αφορά στο μυστήριον της ιεράς εξομολογήσεως. Καταδικάζει μερικά άτοπα και δίδει ανάλογες οδηγίες προς τους πνευματικούς πατέρες.

Ενδιαφερόμενος ζωηρώς για την μετάδοση των αληθειών του Ευαγγελίου και θεωρών τον εαυτόν του υποχρεωμένο να μεταδίδει όχι μόνον προφορικώς, αλλά και γραπτώς αυτές, χρησιμοποιούσε την μεγάλη μόρφωση αλλά και την φυσική του ευφράδεια για να συνθέτει περίτεχνα ρητορικά και πολύ διδακτικά κείμενα και να καθιστά το σοφόν σαφές, την αλήθεια εύληπτη, την σωτηρία των αποδεκτών γνωστή και επιθυμητή. Ενδεικτική η από 28 Ιουνίου 1893 εγκύκλιός του στην οποία απεικονίζει την κακή κοινωνική κατάσταση της εποχής του, περιγράφει παραστατικώς τα αίτια αυτής και αποφαίνεται ότι «**το δραστηκώτατον προς επίρρωσιν του κοινωνικού σώματος φάρμακον δύναται να προέλθη εκ της Εκκλησίας και των λειτουργιών της**». «**Πόθεν η αθλιότης των καθ' ημάς χρόνων**» γράφει μεταξύ των άλλων. «**Ποίαν έχουσι πηγήν τα εν ταις ημέραις ημών στελεύτητα κακά; Ολόκληρος η νυν κοινωνία ρήγνυσι κραυγήν οδύνης, ο τύπος εκάστοτε πληρούται απαισίων εγκληματικών πράξεων, το κακούργημα θρασύνεται και νέφη θολερά φαίνονται καλύπτοντα τον ηθικόν ορίζοντα και προμηνούντα θύελλαν μέλλουσαν να παρσύρη παν ίχνος αρετής και να διασαλεύση μέχρι θεμελίων τον προς την ζωήν την τιμήν και την περιουσίαν του πλησίον οφειλόμενον σεβασμόν**». Εν συνεχεία αναφέρεται στην αιτία της κακοπραγίας και ομιλεί περί της ανάγκης της χριστιανικής διδασκαλίας προς αναζωπύρσιν του θρησκευτικού αισθήματος λέγων: «**Και τίς δύναται να αρνηθεί ότι το θρησκευτικόν αίσθημα είναι το θεμέλιον της ευδαιμονίας του ανθρώπου και ότι εξ αυτού ως από κέντρου φωτοβόλου εκπέμπονται ακτίνες ζωογονούσαι πάντα τα λοιπά αισθήματα;... Η θρησκεία είναι το κέντρον της αρετής. Αύτη τήθισι χαλινόν εις τα πάθη, φωτίζει τον νουν, μεγαλύνει την καρδίαν, ανυψοί το πνεύμα, διδάσκει ασφαλώς εις τον άνθρωπον παν καθήκον και καθιστά αυτόν αγαθόν, ευσεβή, δίκαιον, σώφρονα, ευεργετικόν, κοινωνικήν πολίτην και γνήσιον τέκνον της Εκκλησίας και**

Πατρίδος».⁸

Σε άλλη παραινετική εγκύκλιό του «**προς τον υπό του Κυρίου ανατεθειμένον εις την πνευματικήν αυτού διακονίαν ορθόδοξον κλήρον και λαόν**», την οποίαν απέστειλε την 22αν Αυγούστου 1896, μετά την επιστροφή του εξ Αθηνών, όπου είχε διαμείνει ως μέλος της Ιεράς Συνόδου απευθύνει πατρικές και διδακτικές νουθεσίες, ήτοι παραγγέλματα του Ευαγγελίου, της πίστεως και της Εκκλησίας και συμβουλεύει

πρωτίστως το ποιμνίον του να εμμένουν στερεοί στην αγία πίστη των πατέρων και να εκτελούν τα καθήκοντα και τα έργα αυτής. Και συνεχίζων τις ένθερμες προτροπές του γράφει: «**Οι άνδρες να αγαπάτε τας συζύγους σας... Αι γυναίκες να σέβεσθε και να υπακούετε εις τους άνδρας σας. Οι γονείς να ανατρέφετε τα τέκνα σας με φόβον και την αγάπην του Θεού και με το καλόν παράδειγμά σας... Τα τέκνα να τιμάτε τους γονείς σας ως ζώντας αντιπροσώπους του Θεού επί της γης... Οι κύριοι και αι κυρίαι να αποδίδετε το δίκαιον εις τους υπαλλήλους και τους εργάτας σας... Οι υπάλληλοι και οι εργάται να εργάζεσθε με τιμιότητα και ειλικρίνειαν και προθυμίαν δια τους προϊσταμένους σας... Οι άρχοντες εξασκείτε την εξουσίαν σας κατά νόμον δια το καλόν της πατρίδος σας και προστατεύετε τον λαόν... Οι αρχόμενοι τιμάτε τους άρχοντας και υπακούετε εις αυτούς εντός του δικαίου, γνωρίζοντες ότι αι εξουσίαι είναι από του Θεού τεταγμένα... Οι κληρικοί να γίνεσθε αξιομίμητο παράδειγμα ευσεβείας προς τον λαόν και αι ομιλίας σας να οικοδομούν εις την πίστιν και την αγάπην και την αρετήν τους ενορίτας σας... Οι λαϊκοί να σέβεσθε τους ιερείς σας ως άλλους πατέρας σας και να δέχεσθε τας συμβουλάς και τας οδηγίας των, ως αντιπροσώπων του Σωτήρος σας επί της γης... Καθώς αγαπάτε την μητέρα σας, ούτω και πλέον, ως αγία μητέρα σας να αγαπάτε την Εκκλησίαν σας... Φυλάττετε τα ήθη και τα έθιμα και τας παραδόσεις σας...». Και καταλήγει παραινετικά και πατρικά ως εξής: «**Σας παρακαλώ εν ονόματι του Κυρίου και εν ονόματι της αιωνίου σωτηρίας της ψυχής σας να ενθυμήσθε και να εκτελήτε τας νουθεσίας μου ταύτας ως λόγους Θεού, ίνα η χάρις Αυτού, το έλεος και η ειρήνη έλθη και μείνη εις τας ψυχάς όλων σας**».⁹**

Ενδιαφερόμενος ο ιεράρχης των Πατρών για την ελληνορθόδοξη αγωγή της ελληνικής νεότητος, απευθύνει έκκληση προς τον λαό της επαρχίας του μέσω του ηθικοθρησκευτικού συλλόγου «Απόστολος Ανδρέας» και επισημαίνει τα εξής: «**Η ορθόδοξος Εκκλησία, εν χαλεποίς χρόνοις, διέσωσε τον εθνισμόν και την θάνατον ημών γλώσσαν και ως όρνις τα νοσσία αυτής εθέρμωσε και διετήρησε τα τιμαλφέστατα του Γένους αγαθά. Αλλ' ατυχώς την Εκκλησίαν ταύτην πολλαχώς καταπολεμούσιν εν τη Ανατολή αι θρησκευτικά προπαγάνδαι, αίτινες έρχονται εν ενδύμασι προβάτου και απειλούσι την Ορθοδοξίαν και δια ταύτης τον εθνισμόν ημών**». Είναι δε προφανές ότι ο

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ιερόθεος Μητροπογλος

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 17η ΣΕΛΙΔΑ
Ιερόθεος γράφει αυτά ελαυνόμενος από ιερό καθήκον και από πατρική αγάπη, προκειμένου να στηρίξει και να ενισχύσει το ποίμνιό του στην ορθόδοξη πίστη και όχι από φανατισμό. Υπεραμύνεται της ανάγκης την οποίαν έχουν οι Ελληνόπαιδες να εκμάθουν την αθάνατη και ωραιότατη ελληνική γλώσσα, η οποία είναι σπουδαιότατη εκπολιτιστική δύναμη και ακολούθως προσθέτει: «**Η άπλαστος ελληνική νεότης πρέπει να εκπαιδευτεί και τας αρχάς της ουρανοπέμπτου ημών πίστεως και τας παραδόσεις της εθνικής ημών ιστορίας. Πάσα παρέκκλισις από της πατροπαραδότου πίστεως και πατρίδος είναι βλαβερά και φέρει εις εξασθένησιν τον Ελληνισμόν**».¹⁰ Λόγοι οι οποίοι μπορούν κάλλιστα να λεχθούν και σήμερα που η Χώρα μας διέρχεται μια από τις χειρότερες περιόδους της μεταπολεμικής ιστορίας της και όλοι βιώνουμε τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, η οποία, όπως έχει επανειλημμένως τονισθεί, είναι πρωτίστως πνευματική.

Θαρραλέα υπήρξε η στάση του αρχιεπισκόπου Ιεροθέου και έναντι διαφόρων εξουσιών, ελληνικών και ξένων, ιδιαίτερα μάλιστα έναντι των κακοδοξών και των δυτικών προπαγανδών, όπως αποδεικνύεται τούτο από μνημειώδη κείμενά του, «**αληθινά μνημεία θάρρους και αρχιερατικής παρρησίας**».

Είχαν ιδρυθεί στην Πάτρα σχολεία Ρωμαιοκαθολικών, ο σκοπός των οποίων δεν ήταν άλλος από τον προσηλυτισμό. Υπό το πρόσχημα της εκμαθήσεως ολίγων Γαλλικών και Ιταλικών, αρκετοί γονείς έστελναν τα παιδιά τους στα διδακτήρια αυτά, στα οποία, όπως επισημαίνεται στα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου των Πατρών, «**φοιτώντες οι νεαροί βλαστοί απέβαλον ολίγον κατ' ολίγον τα ελληνικά ήθη και έθιμα, την αγήνην προς την πατρίδα και το θρησκευτικόν των αίσθημα**».¹¹ Ενδιαφερόμενος ο Ιεράρχης για την ελληνορθόδοξη αγωγή των νέων έγραφε στην από 13 Σεπτεμβρίου 1897 εγκύκλιό του προς «**άπαντα τα πνευματικά αυτού τέκνα**»: «**Αλλ' ως εάν μη ήρκουν τα εθνικά ημών δυστυχήματα, ιδού έρχεται να προστεθή ενταύθα και έτερον κακόν, η ίδρυσις σχολείου καλογραιών της παπικής προπαγάνδας και του προσηλυτισμού. Η ορθόδοξος ημών Εκκλησία μοι επιβάλλει το καθήκον να ποιήσω προσεκτικούς τους ορθόδοξους χριστιανούς εις τας επιβούλους ενεργείας των ιησουϊκών προπαγανδών, αίτινες πανταχόθεν κινούνται κατά της Ορθοδοξίας... Η προς ημάς αγάπη αυτών είναι κίβδηλος και υποκριτική, ως άχρι τούδε απέδειξαν αυτά τα πράγματα**...».¹²

Το αγωνιστικό φρόνημα του Ιεροθέου εκδηλώνεται και με τους σθεναρούς αγώνες του εναντίον των τεκτόνων των Πατρών και του Μασονισμού γενικότερα. Έχων επίγνωση του κινδύνου εκ της Μασονίας διεξήγαγε πολυμέτωπο αγώνα κατά των Μασόνων, αναδειχθείς άκαμπτος και ανυποχώρητος. Περιήρχετο όλη την επαρχία του και με απaráμιλλες εγκυκλίους απεκάλυπτε τον Μασονικό κίνδυνο και διεφώτιζε όσους εξ αγνοίας και ευπιστίας είχαν δελεασθεί από τον Μασονισμό. Μικρό απόσπασμα από σχετική εγκύκλιό του της 5ης Δεκεμβρίου 1898 έχει ως εξής: «**Εθέωρησα καθήκον μου να απολύσω την εγκύκλιον ταύτην δια να σας προφυλάξω από πάσαν μασσονικήν επιβουλήν και δια να φωτίσω όσους εξ αγνοίας και ευπιστίας από τον Μασσονισμόν εδελεάσθησαν, να τους βοηθήσω εις το να αποσπασθούν από εταιρείαν, ήτις δεν είναι μόνον αντιχριστιανική αλλά και ανελευθέρα. Θερμή ευχή και διακαής πόθος μου είναι να επιστραφώσιν οι αποπλανηθέντες και να ενώσωμεν όλοι εν φόβω Θεού και αγνότητι σκοπών και διαθέσεων τας ενεργείας μας εις την υπηρεσίαν του θελήματος του Θεού**».¹³

Επανερχόμενος και πάλι επί του ιδίου θέματος με νέα εγκύκλιό του «**προς το ορθόδοξον πνευματικόν αυτού ποίμνιον**», επισημαίνει ότι ο Μασονισμός «**είναι όντως χείρων πάσης αιρέσεως. Διά να εννοήσει τις τούτο αρκεί – γράφει – να συγκρίνει αυτόν προς τας κυριωτέρας των αιρέσεων, οίαι η του Σαβελλίου, του Αρείου και η του Μακεδονίου... Οι μεν αρχαίοι αιρετικοί εδίδασκον τας πεπλανημένας δοξασίας των φανερά, ενώ ο Μασσονισμός έχει όλως διάφορον οργανισμόν, αποκρύπτει δε τους κανονισμούς και τας δοξασίας αυτού και ενεργεί μυστικώς και υπούλως. Και αλλαχού μεν ο Μασσονισμός όπου νομίζει ότι ουδένα διατρέχει κίνδυνον, παρουσιάζεται οίος είναι, ασυμβίβαστος προς τον Χριστιανισμόν, αλλαχού δε προσποιείται τον φιλόχριστον ή τον ουδόλως σχετιζόμενον προς τα εκκλησιαστικά και τα δογματικά**».¹⁴ Σημειωτέον ότι ο Ιερόθεος διεξήγαγε πολυμέτωπο αγώνα εναντίον των τεκτόνων των Πατρών και μάλιστα νικηφόρος και επιτυχώς.

Κλείνοντας την αναφορά μας σε ορισμένες αντιπροσωπευτικές και περισσότεροδαστες διδακτικές εγκυκλίους που εξαπέλυσε ο αοίδιμος ιεράρχης των Πατρών, μνημονεύουμε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που επέδειξε και για την καθιέρωση του θεσμού της Κυριακής αργί-

ας, θεωρών το ζήτημα τούτο «**ως εν των σπουδαιότερων κοινωνικών ζητημάτων υπό τε θρησκευτικήν και υγιεινήν έποψιν**». Απευθυνόμενος εγγράφως προς τον τότε Μητροπολίτην Αθηνών Γερμανόν, πρόεδρον της επιτροπής επί της Κυριακής αργίας, υπεγράμμισε: «**Παν έθνος χριστιανικόν οφείλει να τηρή την αργίαν της Κυριακής, κατά μείζονα δε λόγον επιβάλλεται αύτη εις το ορθόδοξον ελληνικόν Έθνος, το οποίον υποχρεούται να τηρή τας θρησκευτικάς παραδόσεις και εκ λόγων εθνικής φιλοτιμίας. Η οσημέραι δυστυχώς παρατηρούμενη παρ ημίν ψυχρότης εις την θρησκείαν των πατέρων μας είναι η κυρία αίτια της καταπτώσεως του εθνικού φρονήματος και της εν γένει κοινωνικής καχεξίας**». Επικροτών εκθύμωσ την πρόθεση της τότε κυβερνήσεως να καθιερωθεί δια νόμου η Κυριακή αργία, υποβάλλει διαφόρους προτάσεις, μεταξύ των οποίων να συνδυασθεί η αργία με τα αγιαστικά μέσα της Εκκλησίας και να καθιερωθεί δια νόμου η αργία δέκα Δεσποτικών και Θεομητορικών εορτών, «**αι δε λοιπαί εορταί να αφεθώσιν εις τα θρησκευτικά εκάστου αισθήματα**». Προτείνει ωσαύτως «**να μετατεθή η ενέργεια των εκλογών από της Κυριακής εις άλλην της εβδομάδος ημέραν, η δε ψηφοφορία να γίνεται εις ωρισμένα επί τούτω οικοδομήματα προς απαλλαγήν των ιερών ναών, οίτινες βεβηλούνται εκ των τελουμένων εν αυτοίς ακατονομάστων ασχημιών κατά τας ημέρας των εκλογών**».¹⁵

Είναι προφανής η επικαιρότητα των ως άνω απόψεων του Ιεροθέου, γιατί μετά από έναν αιώνα περίπου, οι οξύντες ποικίλων συγχρόνων προβλημάτων έχουν οδηγήσει ανελπίστως στην απόφαση ψηφίσεως νόμου για την κατάργηση της Κυριακής αργίας για λόγους δήθεν οικονομικούς και εργασιακούς, ενός θεσμού για την νομοθετική κατοχύρωση του οποίου ηγωνίσθη σθεναρώς όχι μόνον ο αρχιεπίσκοπος Πατρών Ιερόθεος, αλλά και πολλοί άλλοι.

Γενναίος και ευθαρσής στρατιώτης της στρατευομένης Εκκλησίας ο αείμνηστος αρχιεπίσκοπος Πατρών Ιερόθεος Μητρόπουλος, αφιέρωσε όλη την ζωή του στην διακονία της Εκκλησίας και κατεσχόνη στην πνευματική και ηθική ανάπλαση και αναμόρφωση του ποιμνίου του. Όλος ο βίος του υπήρξε συνεχής και αδιάκοπη εργασία. Τούτο αποδεικνύεται εκτός των άλλων και από το πλήθος των εγκυκλίων που εξαπέλυσε. Και δεν έγραφε απλώς καλές εγκυκλίους ο Ιερόθεος, αλλά εγνώριζε και καλώς να εφαρμόζει αυτές.¹⁶ Εμόχθησε όσον ολίγοι, την ψυχήν αυτού «**έθηκεν υπέρ των προβάτων**». Η αγάπη του προς ό,τι ορθόδοξο και ελληνικό απετέλει αφετηρία της ιεραποστολικής και ποιμαντικής του δραστηριότητας. Απλοϊκός στους τρόπους, ευσυμπάθητος στην δυστυχία, με φρόνημα πατρικό, έφερε όλα τα χαρίσματα ενός αξίου της αποστολής του ιεράρχου. Εδοκίμασε και πολλές πικρίες και εγεύθη την κακόβουλη κριτική. Το αγωνιστικό του φρόνημα όμως ουδέποτε εκάμφθη. Είχε την αρετή και την δύναμη να αντιτάσσει στις θλίψεις την επιείκεια, την ανεξικακία και την χριστιανική αγάπη.

Την 7η Μαρτίου 1903, απέδωκε «**το κοινόν του βίου χρέος του όρου πληρωθέντος**» και κοιμήθη εν Κυρίω «**επ' ελπίδι αναστάσεως και ζωής αιωνίου**», σε ηλικία μόλις 64 ετών.

Σημειώσεις – Παραπομπές

1. Τον ακριβή χρόνο της γεννήσεως και της χειροτονίας του εις διάκονον διασώζει ο ίδιος ο Ιερόθεος σε χειρόγραφο τετράδιο που περιέχει στοιχεία της προσωπικής του ζωής. Το έφερε στην δημοσιότητα ο Σεβ. Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος με εκτενές περί του Ιεροθέου δημοσίευμά του στον «**Εκκλησιολόγο**».
2. Βασιλείου Ατέση, Μητροπολίτου πρ. Λήμνου. Επίτομος επισκοπική ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος, τομ. Α', Αθήναι 1948, σ. 197.
3. Περιοδικόν «**ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ**», 1892, σελ. 1599, αρ. φ. 1892.
4. Εφημερίς «**Ακρόπολις**», 14-5-1894, αρ. φ. 4405.
5. Βασιλείου Ατέση, ό.π. τομ. Β', Αθήναι 1953, σ. 236.
6. Περιοδικό «**ΑΓΑΠΗ**», 1893, σ. 1823, αρ. φ. 126.
7. Ό.π. 1893, σ. 7, αρ. φ. 9.
8. Περιοδικό «**ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ**», 1893, σ. 1821-1823, αρ. φ. 126.
9. Περιοδικό «**ΑΓΑΠΗ**», 1896, σ. 269-270, αρ. φ. 191.
10. Περιοδικό «**Ο ΣΤΑΥΡΟΣ**», 1902, σ. 290, αρ. φ. 37.
11. Πρακτικά Δημοτ. Συμβουλίου Πατρών. Πράξ. 245/24-8-1928.
12. «**ΝΕΟΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ**», 1897, αρ. φ. 1121.
13. Περιοδικό «**ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ**», 1898, σ. 403, αρ. φ. 51.
14. Περιοδικό «**Ο ΣΤΑΥΡΟΣ**», 1898, σ. 49 κ.ε., αρ. φ. 7.
15. Ό.π. 1899, σ. 21-22.
16. Περιοδικό «**ΑΓΑΠΗ**», 1893, σ. 7.

Η εορτή του Αγίου Γερασίμου στη Πάτρα

Εόρτασε και εφέτος με πάση λαμπρότητα και εκκλησιαστική κατανύξη ο Ιερός Ναός του Αγίου Γερασίου Πατρών, την Ανακομιδή του Ιερού Λειψάνου του Αφθάρτου Αγίου.

Στο διήμερο εορτασμό πλήθος πιστών συμμετείχε στις Ιερές Ακολουθίες. Την παραμονή της εορτής τελέσθηκε Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας και Θείου Κηρύγματος υπό του Πρωτοπρεσβυτέρου π. Γερασιμάγγελου Στανίτσα. Έλαβαν μέρος στην ακολουθία οι Ιερείς π. Αθανάσιος Σταματοπούλος, π. Δημήτριος Σπαθής, π. Ιωάννης Κολώνης, π. Βασίλειος Σταμόπουλος, π. Παναγιώτης Θωμάς, π. Γρηγόριος Κόρδας, π. Παναγιώτης Νικόπουλος, π. Χρήστος Μήλας, π. Χρήστος Χαρακτινός, π. Ιωάννης Δροσόπουλος και οι εφημέριοι του Ναού

π. Γεώργιος Μάντζιος και π. Ανδρέας Πολίτης.

Ακολούθησε Ιερά Αγρυπνία υπό του Ιερέως π. Ανδρέα Πολίτη.

Την Κυριακή 20 Οκτωβρίου, ανήμερα της εορτής τελέσθηκε Πανηγυρική Θεία Λειτουργία όπου προσέτη και ομίλησε ο Αρχιμανδρίτης π. Θεόκλητος Παντελίδης, Αδελφός της Ιεράς Μονής Παναγίας της Γηροκομιτσής.

Ο π. Θεόκλητος σκιαγραφώντας την προσωπικότητα του Οσίου ημών Γερασίου και την αγγελολομία επί

της βιωτή του τόνισε μεταξύ άλλων:

Η Αγιότητα δεν είναι ξένη και άγνωστη ως προς την ανθρώπινη φύση και υπόσταση. Ο άνθρωπος ως δημιουργημα του Θεού πλάσθηκε ταυτόσημος με αυτήν, αφού την βίωσε καθ' όλην την ζωή του εντός του Παραδείσου. Η Αγιότητα αποτελεί ουσιαστικά την κοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό. Με την παρακοή του όμως στο θέλημα του Θεού και με την υπακοή του στον διάβολο η σχέση αυτή διεσπάσθη και έτσι ο άνθρωπος απενδύθηκε αυτό το Θείο και Ουράνιο δώρημα.

Το ότι διεσπάθη όμως, δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί ξανά να γεφυρωθεί. Ατράνταχτη απόδειξη αυτής της ενώσεως αποτελούν οι Άγιοι της Εκκλησίας μας οι οποίοι

Χιλιάδες των πιστών στην εορτή του Αγίου Γερασίμου στη πόλη μας

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 18η ΣΕΛΙΔΑ

δεν επεδίωξαν κάτι άλλο στην επί γη ζωή τους παρά την ένωση και πάλι με τον Θεό.

Έτσι ο άνθρωπος έχοντας ως γνώμονα πορείας για την Αγιότητα τους Αγίους της Εκκλησίας μας μπορεί να ξαναβιώσει και πάλι αυτή την Θεία ένωση, αρκεί να εκτε-

κέρδισε μία θέση στο πάνθεο των Αγίων. Αυτό πρέπει να κάνει και ο σημερινός άνθρωπος εάν θέλει να γίνει μέτοχος της βασιλείας του Θεού «όπου τόπος οικείος των Αγίων».

ράς Εικόνας στους δρόμους της ενορίας. Τον Θεό Λόγο κήρυξε ο π. Δημήτριος Σαββόπουλος.

Συμμετείχαν οι Ιερείς μας, Πρωτοπρεσβύτερος π. Χρίστος Καγιαβάς, οι

Πρεσβύτεροι π. Κων/νος Στελλάτος, π. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, π. Βασίλειος Πατσός, π. Παναγιώτης Θωμάς και οι εφημέριοι του Ναού.

* Υπενθυμίζεται ότι οι Ιερές Ακολουθίες τελέστηκαν στο παρακείμενο παρεκκλήσιο αφού ο Ναός επισκευάζεται, μιας, και ο σεισμός του 2008 αποτύπωσε τα σημάδια του.

λεί όσα επιτάσσει Παύλειος λόγος, ο οποίος λέγει: *Είτε ουν εσθίετε είτε πίνετε είτε τι ποείτε, πάντα εις δόξαν Θεού ποείτε.* Αυτό εφάρμοσε και ο Άγιος Γεράσιμος και

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας τελέστηκε Εσπερινός και Λιτάνευση της Ιε-

ΦΩΤΟ: Η εκ βάθρων αναστήλωση του Ιερού Ναού Αγ. Γερασίμου Πατρών

Η ΝΕΑΝΙΚΗ «ΠΑΡΕΑ ΤΟΥ ΑΗ-ΓΙΑΝΝΗ»

ΓΡΑΦΕΙ: Ο ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΡΤΗΣ, ΙΑΤΡΟΣ

Πριν από αρκετούς μήνες, σε Σαββατιάτικες πρωινές ενημερωτικές εκπομπές ιδιωτικών αλλά και σε αντίστοιχες δημόσιων τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας με υψηλές τηλεθεάσεις θόρυβος εγένετο πολύς ανάμεσα στους καλεσμένους αναφορικά με τα μέτρα τα οποία εις το εγγύς μέλλον επρόκειτο να ληφθούν ώστε να τονωθεί η ανάπτυξη και να εξέλθει η πολύπαθη και δοκιμαζόμενη πατρίδα μας από την οικονομική κρίση. Σύμφωνα με τα λεγόμενα των διακεκριμένων καλεσμένων της εκπομπής, ένα από τα αυτά που αναφέρθηκαν τόσο σε αυτή και σε άλλες παρόμοιες ενημερωτικές εκπομπές ήταν με περισσή έκπληξη, οφείλω να ομολογήσω, και η κατάργηση της **από πολλών αιώνων υπάρχουσας και θεσπισμένης αργίας της Κυριακής** από πολλών αιώνων υπάρχουσα και θεσπισμένη αργία της Κυριακής η οποία όπως είναι γνωστό είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την Ελληνορθόδοξη πίστη και παράδοση.

Παρόλα αυτά και δίχως να παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα και μετά από διαβουλεύσεις ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς, με λύπη πληροφορηθήκαμε για την ψήφιση νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με τη λειτουργία των καταστημάτων την Κυριακή καταργώντας ουσιαστικά την αργία της Κυριακής προκρίνοντας την ανωτέρω λύση ως την ιδανική και ωφέλιμη για το κοινωνικό σύνολο, την α-

νάπτυξη και τη χώρα μας γενικότερα στην προσπάθεια της να εξέλθει από την οικονομική κρίση που μαστίζεται για χρόνια τώρα.

Με μία ψυχραιμότερη ματιά ίσως να ισχυριζόταν κάποιος ότι απελευθερώνοντας την λειτουργία των καταστημάτων την Κυριακή, έστω και προαιρετικά, όπως άλλωστε αναφέρθηκε και στη σχετική νομοθετική ρύθμιση θα μπορούσε από τη μία να διευκολύνει τους υποψήφιους καταναλωτές να πραγματοποιήσουν τις αγορές τους απρόσκοπτα εξασφαλίζοντας τους τον απαραίτητο

Η θέση των νέων για το άνοιγμα των καταστημάτων την ημέρα του Κυρίου: ήτοι την Κυριακή

χρόνο και από την άλλη να ενταθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των καταστημάτων με πιθανή συνέπεια την πτώση των τιμών των διαθέσιμων προϊόντων. Μήπως αυτά τα επιχειρήματα χρησιμοποιήθηκαν τελικά για να αμβλυνθούν οι όποιες ενστάσεις και αντιδράσεις ηγέρθησαν από πλήθος φορέων του εμπορίου, θεσμικών παραγόντων, εργαζομένων και της Εκκλησίας της Ελλάδος; Τι από τα ανωτέρω πραγματικά ισχύει και ποιές οι λοιπές πτυχές του νομοθετήματος αυτού;

Κάνοντας απλές σκέψεις, άς προσπαθήσουμε να απαντήσουμε ο καθένας μας με τη σειρά του και εμείς οι νέοι άνθρωποι που καθημερινά βομβαρδιζόμαστε από πληθώρα απόψεων και θέσεων για πλείστα όσα ζητήματα μας απασχολούν, αλλά και ειδικότερα στα ερωτήματα που τέθηκαν παραπάνω. Είναι γεγονός ότι η οικονομική δυσπραγία των πολιτών είχε σαν αποτέλεσμα το διαθέσιμο τους εισόδημα συνεχώς να συρρικνώνεται συνεχώς και περιόρισε την αγοραστική δύναμη των Ελλήνων στα απολύτως απαραίτητα. Δηλαδή για να ειπωθούν ξεκάθαρα τα πράγματα χρήματα για επιπλέον αγορές και κατανάλωση δεν υπάρχουν. Αποδυναμώνεται πλέον ως ελλιπώς τεκμηριωθέν το επιχείρημα ότι το άνοιγμα των καταστημάτων την Κυριακή θα ήταν διέξοδος να πραγματοποιηθούν οι αγορές των καταναλωτών, διότι με ποιά χρήματα θα γίνουν; Δύσκολο να δοθεί πειστική απάντηση από τους ιθύνοντες καθώς είναι πλέον σαφές ότι πρόβλημα δεν αποτελεί ο διαθέσιμος χρόνος αλλά το επιπλέον εισόδημα.

Το σημαντικότερο όλων και αυτό που πραγματικά πρέπει να αναλογιστούμε όλοι μας ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί είναι το τι σημαίνει και ποιος ο συμβολισμός της Κυριακής σαν ημέρα αργίας σύμφωνα με τη διδασκαλία της πίστης μας που μας κληρονόμησαν οι Άγιοι Πατέρες της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Ενδεικτικά άς αναφέρουμε ότι η Κυριακή σαν ημέρα αργίας, θεσπίστηκε από την Α'

Οικουμενική Σύνοδο υπό την προεδρία του Αγίου Μεγάλου Κωνσταντίνου συνεπικουρουμένου από τους λοιπούς Θεοφόρους Πατέρες, την οποία σεβάστηκαν στην πορεία των αιώνων ακόμα και πολλοί από τους σφοδρούς πολέμιους της Ορθοδοξίας. Η Κυριακή είναι μία κατ'εξοχήν χριστιανική εορτή και τούτο διότι βασιζέται στην αποκεκαλυμμένη αλήθεια του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού, με κυρίαρχο γεγονός την Ανάστασή Του η οποία έλαβε χώρα ημέρα Κυριακή. Το κεντρικό σημείο στην Ορθόδοξη Πίστη είναι η Ανάσταση που κάθε Κυριακή

εορτάζουμε με την τέλεση της Θείας Λειτουργίας και το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Αδιαμφισβήτητα, λοιπόν είναι η ημέρα της Αναστάσιμης σύναξης των πιστών, η Πασχάλια ημέρα όπου μας δίδεται η μοναδική ευκαιρία να απέχουμε από κάθε γήινο έργο πλην των αναγκών και να εκμεταλλευτούμε το χρόνο να δοξάσουμε Τον Αναστάντα Χριστό που θυσιάστηκε για να λυτρώσει κάθε έναν από εμάς προσωπικά. Άς μην ξεχνάμε ότι είναι η κατάλληλη ημέρα της εξομολόγησής των αμαρτιών μας, της συμμετοχής στην λατρευτική ζωή της Εκκλησίας μας, του καθαγιασμού και της ψυχικής και σωματικής ανακαίνισής μας. Η αρχή κάθε καλού για τον άνθρωπο ξεκινά την Κυριακή: αρχή της δημιουργίας του κόσμου, αρχή της εβδομάδας, η Ανάσταση. Από τις επτά ημέρες της εβδομάδας, τις έξι μπορούμε να εργαστούμε και την μία να την αφιερώσουμε για προσευχή και ξεκούραση, τελεία ανάπαυση και αργία, με σκοπό την ψυχική, σωματική και πνευματική σωτηρία.

Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού ο οποίος πολεμήθηκε τόσο πολύ αναφορικά με τον αγώνα που διεξήγαγε ώστε να διατηρηθεί η αργία της Κυριακής. Και έλεγε ο Άγιος: "Πρέπει να χαιρόμαστε πάντοτε αλλά πολύ περισσότερο την ημέρα της Αναστάσεως του Κυρίου Μας και του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, σαν απαρχή της σωτηρίας του κόσμου. Να μην εργάζεστε και να μην πολυπραγματεύεστε την Κυριακή, διότι το κέρδος από την εργασία σας δεν οφελεί. Άν είστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί, να τηρείτε την αργία της Κυριακής" ήταν οι σοφές παραινέσεις του Αγίου Κοσμά που και στις μέρες μας αναδείχθηκαν προφητικές

Άς μη γελιόμαστε αδελφοί μου, οι περισσότεροι από εμάς αν όχι όλοι μας διαισθανόμαστε και άλλους πιθανούς σκοπούς της νομοθετικής αυτής ρύθμισης. Πέρα από τις υπαρκτή επιχειρηματολογία που αποδυναμώνε-

ται από την σημερινή ζοφερή πραγματικότητα, γεγονός είναι ότι καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες μίας προσπάθειας αλλοτρίωσης των στοιχείων εκείνων που σχετίζονται με την Ορθόδοξη Χριστιανική παράδοση και πίστη. Αρχικά ήταν η αφαίρεση αναγραφής του θρησκειώματος στις ταυτότητες, αργότερα η πρόταση αποβολής του μαθήματος των θρησκευτικών από το ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολείων για να μην θιγούν μαθητές διαφορετικών δογμάτων. Και όσοι από εμάς είμαστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί; Η μόνη απάντηση είναι η πνευματική αφύπνιση.

Η Παιδεία απομακρύνθηκε από τις παραδόσεις, την ιστορία, τον πολιτισμό μας. Ο θεσμός της οικογένειας πλήττεται ανεπανόρθωτα. Η Χριστιανική πίστη περιθωριοποιείται και βάλλεται πανταχόθεν. Περισσότερο τώρα από ποτέ οφείλουμε να τηρήσουμε την αργία της Κυριακής συμμετέχοντας στην Θεία Λειτουργία και στα μυστήρια της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Είναι μοναδική ευκαιρία στους δύσκολους καιρούς που ζούμε να αλλάξουμε τρόπο ζωής και να αποστασιοποιηθούμε από τους πειρασμούς και την αμαρτία. Με προσευχή, μυστηριακή ζωή, και μελέτη να είμαστε βέβαιοι ότι ο Πανάγαθος Θεός θα βρίσκεται πάντα δίπλα μας, με τη Χάρη Του και το Έλεός Του τόσο προσωπικά όσο και στην Ελλάδα μας γενικότερα.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

ΣΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ ΞΕΚΙΝΗΣΕ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ, ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΩΝ 2013.

Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΝΑΙ Η ΕΞΗΣ
<http://www.ticketservices.gr/el/events/?eventid=922>

ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΤΡΩΝ

Εορτάζει ο Ιερός Ναός Αγίας Σκέπης Πατρών

Την Δευτέρα 28η Οκτωβρίου 2013 εορτάζει ο Ιερός Ναός Αγίας Σκέπης (οδός Αγίας Σκέπης 3, Αρόη Πατρών) του Ευηγρείου της Χριστιανικής Εστίας Πατρών με το εξής πρόγραμμα:

Κυριακή 27η Οκτωβρίου 2013 ώρα 6 μ.μ. Μέγας πανηγυρικός Εσπερινός μετ' αρτοκλασίας και Θείου Κηρύγματος υπό του Αρχιμανδρίτου π. Σωτηρίου Τσάφου.

Δευτέρα 28η Οκτωβρίου 2013. Πανηγυρική Θεία Λειτουργία μετά Θείου Κηρύγματος υπό του Αρχιμανδρίτου π. Χριστοφόρου Μυτιλήνη. Έναρξης όρθρου 7 π.μ.

28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940: ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ...

28^η Οκτωβρίου 1940. Ένας ολόκληρος λαός, βροντοφωνάζει τό ΟΧΙ στον Ιταλό εισβολέα, ο οποίος έρχεται να ασεβήσει σε τόπους ιερούς, πού ποτίστηκαν με τό αίμα ηρώων και μαρτύρων για τον Χριστό και την Ελλάδα.

Ένας ολόκληρος λαός, υψώνει τα περήφανα στήθη του και ορθώνει τό ανίστημα του μπροστά στην φασιστική ορμή, υπερασπιζόμενος την ελευθερία και την εδαφική ακεραιότητα της χώρας του, την οποία του κληροδότησαν οι πατέρες του.

Άνισος ο αγώνας. Μεγάλος ο όγκος τού εχθρού. Αριθμητικά υπερέχει, αλλά και από πλευράς οπλικών συστημάτων υπερτερεί των αμυνόμενων τού πατρώου εδάφους και της ανθρωπίνης αξίας. Ένας ολόκληρος λαός, νεανίσκοι και παρθένοι, πρεσβύτεροι μετά νεωτέρων — γιά νά χρησιμοποιήσωμε την Εκκλησιαστική γλώσσα και ορολογία — μέ σπασαυμένη την ψυχή, γίνεται μιά γροθιά, ένα σώμα, μιά καρδιά και ξεχύνεται στους δρόμους, λές και πηγαίνει σε πανηγύρι, λές και γιορτάζει Πασχαλιά.

28^η Οκτωβρίου 1940. Μανάδες ετοιμάζουν τά παιδιά τους γιά τό μέτωπο. Τά γλυκοφιλούν και τούς εύχονται νά νικήσουν. Τά καμαρώνουν, γιάτί γνωρίζουν ότι τό καθένα από αυτά ήδη είναι ένας ήρωας, πού μέ τό δικό του αγώνα και άν χρειασθή και μέ τό αίμα του, θά γράψη μιά ξεχωριστή σελίδα στό ιερό βιβλίο της Ελληνικής ιστορίας. Δίνουν την ευχή τους και μαζί τό φυλακτό, την εικόνα της Παναγίας μας, της Μεγάλης Μάνας των παιδιών της Ελλάδος.

Οι γυναίκες σφιχταγκαλιάζουν τούς άντρες τους μέ δάκρυα περηφάνειας, γιάτί τίς αξιώνει ο Θεός νά ονομασθούν γυναίκες ηρώων.

Οι νέοι μας, οι γιγαντόψυχοι και λεοντόκαρδοι, γλυκοφιλούν τά παιδιά τους, τά κοιτάζουν στά μάτια, γιά νά πάρουν ακόμη πιό μεγάλη δύναμη και νά τρέξουν στά βουνά της Ηπείρου γιά την δόξα της πατρίδος.

Οι καμπάνες χτυπούν απ' άκρου εις άκρον της Ελλάδος, ξεσηκώνοντας τά πλήθη και οπλίζοντας τά σωθικά όλων των Ελλήνων μέ ενθουσιασμό, πίστη στον Θεό, ελπίδα — ή τί λέγω — βεβαιότητα γιά την νίκη.

Καί ιδού, οι Έλληνες μάχονται ως λέοντες, βλέπουν μπροστά τους την Παναγία, ατενίζουν τον Σταυρό, οραματίζονται τό αθάνατο '21 και αμύνονται τού πατρί-ου ιερού εδάφους.

Γίνονται ο φόβος και ο τρόμος τού σιδηρόφρακτου στρατού. Μπαίνουν στην φωτιά, χωρίς νά καίονται. Μετρούν τά βόλια πού πέφτουν βροχή, χωρίς νά φοβούνται. Έχουν λησμονήσει ότι υπάρχουν γιά τον εαυτό τους. Δεν ζούν εκείνοι. Ζή μέσα τους ο Χριστός και η Ελλάδα.

Ξεπέρασαν τά ανθρώπινα όρια. Κάποιοι ήδη πέταξαν γιά τον ουρανό, αφήνοντας τά κόκκαλά τους τά ιερά στά κακοτράχαλα βουνά της Ελληνικής Ηπείρου και των άλλων περιοχών. Από ψηλά καθώς «επέοντο», κατά την λαϊκή μούσα, εμψύχωναν και τούς άλλους, πού μέ μανικό έρωτα γιά την Ελλάδα, ως αετοί πολέμουσαν γιά τά δίκαιά της.

Τό θαύμα έγινε. Η Ελλάς μεγαλούργησε. Τά κόκκαλα ελίπαναν τον αγρό της ελευθερίας, τό αίμα επότισε τό δένδρο και εκείνο ευσκιόφυλλο εσκέπασε τά παιδιά της Ελλάδος.

Σέ λίγο τά Ελληνόπουλα ύψωσαν και πάλι τό ανίστημα τους ενώπιον των σιδηρόφρακτων στρατιών τού Χίτλερ, πού αιματοκύλισαν την Ελλάδα μας, θέλοντας νά κάμψουν τό φρόνημα και νά δουλώσουν την γή και τό πνεύμα. Ο ηρωισμός ύψωσε τρόπαια και έστήσε μνημεία, πού θά μαρτυρούν έως της συντελείας τού αιώνος την δόξα της τιμημένης μας πατρίδος, όπως εκείνη έλαμψε φωτισμένη από την φλόγα των ματιών των παιδιών της, πού αγωνίστηκαν και αντιστάθηκαν εναντίον των εισβολέων.

Φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν, επείνασαν, υπέφεραν δεινά πολλά, διήλθον διά πυρός και σιδήρου, όμως εξήλθον εις αναψυχήν.

28^η Οκτωβρίου. Γιορτάζουμε την δόξα της Ελλάδος. Την νίκη των Ελλήνων εναντίον τού φασισμού και τού ναζισμού. Την λάμψη της ελευθερίας στον ουρανό, στην γή και την θάλασσα της Ελλάδος.

Ημέρα τιμής και μνήμης, γιά όλους εκείνους πού δεν υπελόγισαν, ούτε οικίες, ούτε συζύγους, ούτε τέκνα, ούτε γονείς, ούτε δόξες, ούτε κόπους, ούτε την ζωή τους ακόμη, γιά την ελευθερία της πατρίδος.

28^η Οκτωβρίου. Εθνική εορτή. Ας μάθουν επιτέλους

τά παιδιά μας, γιάτί γιορτάζουμε. Γιάτί λαμφοφορούμε, γιάτί κάνουμε δοξολογίες στους Ιερούς Ναούς μας και δεήσεις στους τύμβους και τά μνημεία των πεσόντων ηρώων και μαρτύρων της πατρίδος μας. Ας πληροφορηθούν γιάτί σηματοδοτούμε τά σπία μας, τά καταστήματά μας, τά δημόσια κτίρια, γιάτί παρελαύνουμε.

Ας μάθουν μέ ποιά τιμή αίματος και θυσιών υπερασπιστήκαμε αυτό τον τόπο και διατηρήσαμε τό αγαθό τό μέγιστο, πού λέγεται ελευθερία.

Καιρός νά σταματήσουν τά ψέματα και οι όποιες ασέβειες πάνω στά θέματα της ιστορίας μας.

Αρκετά σακατέψαμε τό δένδρο πάνω στό οποίο στηρίζεται τό εθνικό μας οικοδόμημα, τό εθνικό μας μεγαλείο, η περηφάνεια μας, η τιμή μας, η λευτεριά μας.

28^η Οκτωβρίου. Γιορτή γιά μιά φορά ακόμη. Καιρός επί τέλους γιά εθνική ενότητα, ομόνοια, ομοψυχία, κοινούς αγώνες γιά την έξοδο αυτής της χώρας από τό τέλμα στό οποίο, κρίμα-σιν οίς οίδεν ο Θεός, ευρίσκεται.

Έχομε την δύναμη νά νικήσωμε. Διαθέτομε ψυχή πού γιγαντώνει τό σώμα και έχομε οδηγούς τούς ήρωές μας, πρότυπα ιερά και αξεπέραστα, πού μάς εμπνέουν και μάς οδηγούν.

Μά πάνω απ' όλα έχομε τον Θεό, πού μάς σώζει κάθε φορά πού είτε οι ξένοι επιβουλεύονται τά ιερά και τά όσιά μας, είτε εμείς οι ίδιοι προσπαθούμε, πλην ματαιώς ευτυχώς, νά οδηγήσωμε τό σκαρί στον βυθό.

Έχομε την Παναγία Μητέρα Του και δική μας Μητέρα, την Υπέρμαχο Στρατηγό τού γένους μας, πού παρά τά αμαρτήματά μας, μάς σκέπει και μάς αγκαλιάζει, όπως τότε πού την έβλεπαν μπροστά τους οι στρατιώτες μας στό μέτωπο, ή όπως όταν σταματούσε τά Γερμανικά τάνκς στον Ορχομένο της Βοιωτίας. Γι' αυτό και η Εκκλησία μας μετέθεσε την εορτή της Αγίας Σκέπης της Υπεραγίας Θεοτόκου από την 1^η Οκτωβρίου στις 28 τού ίδιου μηνός, γιά νά μή λησμονήσωμε ποτέ, ότι Εκείνη μάς εσκέπασε στά βουνά της Ηπείρου και διέσωσε τό Έθνος μας.

Έχομε τούς Αγίους μας, οι οποίοι φρουρούν και προστατεύουν την Ελλάδα, όπως τότε πού ο Άγιος Χαράλαμπος παρουσιάστηκε στον Γερμανό αξιωματικό και έσωσε τά Φιλιτρά από μεγάλη καταστροφή και τούς Φιλιτρινούς από βέβαιο και φρικτό θάνατο.

Ναί, αυτά έχομε. Αυτή είναι η Ελλάδα. Αυτοί είμαστε οι Έλληνες.

28^η Οκτωβρίου και πάλι.

-Ας ευχαριστήσωμε την Παναγία μας. «Τή Υπερμάχο Στρατηγώ τά νικητήρια...». Ας γονατίσωμε και πάλι μπροστά της και άς την παρακαλέσωμε νά «σκέπη τον λαόν της νοερώς εκ πάσης των εχθρών επιβουλής».

-Καί τέλος άς μή ξεχνάμε...

«Αν είναι νά πεθάνη κανείς γιά την Ελλάδα, θεία η δάφνη! Μιά φορά κανείς πεθαίνει...».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΛΟΓΑΥΠΤΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ

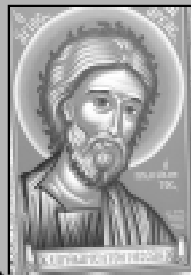
ΠΕΡΙΚΛΗΣ Γ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ

☑ ΤΕΜΠΛΑ	☑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ
☑ ΘΡΟΝΟΙ	☑ ΕΠΙΤΑΦΙΟΙ
☑ ΑΜΒΩΝΕΣ	☑ ΚΑΡΕΚΛΕΣ
☑ ΠΑΓΚΑΡΙΑ	☑ ΣΤΑΣΙΔΙΑ

Αλεξ. Υψηλάντου 106
& Αγ. Νικολάου - Πάτρα
Τηλ.: 2610 278.829
- Κιν.: 6944 766.005

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ
ΟΙΚΟΣ (από το 1928)
"ΤΖΕΛΑΤΗ
ΕΙΔΗ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ - ΔΩΡΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΖΕΛΑΤΗΣ

Έκθεση
Αγιογραφίας,
γκραβούρες
αυθεντικές

ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 29Α - ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ.: 2610/272.692,
ΟΙΚΙΑΣ: 2610/329.930